LIBRARY OF CONGRESS
1800

BRIEVEN

VAN DEN LANDBOUWER

K. Jz. BEUKMA,

VERHUISD

NAAR DE VEREENIGDE STATEN

VAN

NOORD-AMERIKA.

OP NIEUW UITGEGEVEN

TEN BEHOEVE VAN ALLEN, DIE NAAR NOORD-AMERIKA WILLEN EN GETROUWE BERIGTEN VERLANGEN OMTRENT HET LAND EN DEN TOESTAND ALDAAR.

VERMINDERDE PRIJS: 90 CENT.

AMSTERDAM,

J. C. VAN KESTEREN.

1849.

BRIEVEN

VAN

K. Jz. BEUKMA;

BEVORENS LANDBOUWER OP DE BOERDERIJ *CASTOR*, IN HET KERSPEL ZUURDIJK, GEMEENTE LEENS,

DOCH VERHUISD

NAAR DE

VEREENIGDE STATEN

VAN

NOORD-AMERIKA,

IN DEN JARE 1835,

AAN DESZELFS ACHTERGELATEN FAMILIE IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

TE GRONINGEN, BIJ
W. ZUIDEMA.
1835.

F526
B56

AAN DEN LEZER.

Hoewel het mijn voornemen niet is, eene voorrede aan het hoofd der uit te geven brieven te plaatsen, acht ik het echter niet ondienstig dezelve door eenige inlichting, nopens de oorzaak en het doel derzelve, te doen voorafgaan.

De schrijver dezer brieven (*) *is de eenige, mij overgeblevene, van drie broeders. Het groote gemis onzer broederlijke verkeering — met smart tegemoet ziende — hebben wij besloten ons, zoo veel mogelijk, door briefwisseling daarvoor schadeloos te stellen. Bij zijn vertrek verzochten zijne achtergelaten betrekkingen en vrienden hem, dringend te willen toestaan, dat zijne inkomstig te zenden brieven door den druk voor hen, en dus meer algemeen, werden verkrijgbaar gesteld. Aan dit vriendschappelijk verzoek is door mijnen broeder ook gehoor gegeven, mits* ik, *aan wien hij zijne uit te geven brieven wilde zenden, zorgde dat dezelve, als uit zijne aanteekeningen te zamen gesteld zijnde, onveranderd aan geene andere, dan de gewone correctie voor de drukpers, zouden worden overgegeven. Indien ik het geluk moge smaken den onzekeren staat mijner gezondheid door eenen beteren te zien vervangen, vertrouw ik, dat deze briefwisseling niet alleen mij, maar ook eener menigte van mijns broeders vrienden en kennissen veel genoegen zal verschaffen. Bovendien vermeen ik te durven verzekeren, dat de onderscheidene werken, welke door reizigers naar en door de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn geschreven, de uitgave dezer aanteekeningen niet overbodig zullen maken. Immers zal mijn broeder, die*

in

(*) *Niettegenstaande hij eene letter minder in zijnen naam schrijft.*

in dit gewest eene reeks van jaren landbouwer is geweest, en dit zijn beroep op den Amerikaanschen grond gaat overbrengen, waarschijnlijk grootendeels over onderwerpen schrijven, welke der aandacht der meeste reisbeschrijvers ontglipt zijn of minder onder derzelver bereik vallen; en zal hij deze brieven daardoor meer belangrijk doen worden, inzonderheid voor den landbouwenden stand. Velen zullen ongetwijfeld met mij in deze verwachting deelen.

In het door mijn' broeder aan mij geschrevene, hetwelk thans aan de drukpers staat overgegeven te worden, bedient hij zich bij het bepalen der afstanden van Eng. mijlen en van mijlen zonder bijv. naam, doch die men ongetwijfeld mede voor Eng. te houden heeft; vermits de, zich van Engeland onttrokken hebbende Amerikanen nog gewoon zijn daarnaar te rekenen; voorts bedient hij zich bij het bepalen van waardij van eene munt, dollar *genaamd, zonder echter de lengte der mijlen op te geven of de munt met de onze in verhouding te stellen. Men rekent gewoonlijk drie Eng. mijlen op één uur; doch deze berekening is onnaauwkeurig; want daar 20 uren één graad uitmaken, zoo zoude men 60 Eng. mijlen op één graad moeten hebben; terwijl sommigen* $69\frac{1}{5}$, *anderen* $69\frac{12}{100}$ *Eng. mijlen op één graad rekenen. Wat de* dollar *betreft, deze staat in waarde gelijk met onzen rijksdaalder of f 2—50 cent.*

Ik hoop bij de vervolgens uit te geven brieven de teekeningen van Noord-Amerikaansche gezigten, huizen, werktuigen enz., die ik van den tweeden zoon mijns broeders ben wachtende, in plaat te laten brengen, ten einde dezelve achtervolgens bij de overige brieven te voegen.

Baflo den 28 Nov. 1835. M. BEUCKMA.

K. Jz. BEUKMA, OP DEN *ATLANTISCHEN OCEAAN*, ONDER DE *NOORD-AMERIKAANSCHE KUST*,

AAN

M. BEUCKMA, TE *BAFLO*, EN VERDERE FAMILIE IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

Op zee, in de nabijheid der Amerikaansche kust, den 19 Julij 1835.

WAARDE BROEDER, ENZ.!

Gij zult ons misschien reeds lang aan land vermoeden; maar wij worstelen nog bij aanhoudendheid tegen de Z. W. winden; deze worden niet anders afgewisseld dan door kalmte, bij welke wij nog minder winnen, dan bij het laveren. Wij zijn evenwel eindelijk zoo ver gevorderd, dat wij ieder uur land denken te zien, zoo als wij ons dit gister en eergister reeds verbeeldden; doch dit vermeende land verdween in

 damp;

damp; want het waren mistbanken, die zich aan den horizont, even als land, opdeden. Thans vermoeden wij ons tegen over Long-Island, en meenden wij heden nacht het vuur van het oostpunt des eilands gezien te hebben. Dit eiland is 120 Engelsche mijlen lang en onze afstand van New-York dus mogelijk bij de 100 mijlen; doch indien de wind in dezelfde streek blijft, kunnen wij nog wel een dag of zes af- en aan-kruisen: evenwel kunnen wij bij geluk ook binnen eenige uren daar zijn. Het is dus geraden mij tot het schrijven te zetten, om niet geheel uwen wensch te verwaarloozen, en om niet alleen getrouwe, maar ook volledige berigten van mij te doen ontvangen, waartoe ik te New-York minderen tijd zal hebben. Ik zal bij dezen mijne aanteekeningen moeten ter hand nemen, waardoor deze brief wel eenigzins in eenen droogen journaalstijl zal vallen; doch dit min wezenlijke zal, vertrouw ik, bij u niets afdoen.

Voor alles evenwel wil ik u eerst gerust stellen, wegens de ziekte van mijn dochtertje; zij is thans geheel hersteld. Den brief uit Helvoetsluis, welken ik bij het in zee gaan den loods ter bestelling heb aanvertrouwd, en waarin ik u onder anderen hare ziekte meldde, vertrouw ik, zult gij ontvangen hebben. Het ontging mij juist niet, dat dit berigt u onnoodige bekommeringen zoude veroorzaken; doch ik meende u hiervan niet geheel onkundig te moeten laten; ofschoon ik niet noodig vond, u het zeer bezwarende hiervan voor te stellen. Dat ik den afloop dezer ziekte met bekommering te gemoet zag, zult gij niet aan klein-

gees-

geestigheid wijten, wanneer gij bedenkt, dat zij reeds eenige dagen vóór ons naar zee gaan bedlegerig was, zonder iets te nuttigen; en moest ik immers vreezen, dat de zeelucht en al de ongemakken, onvermijdelijk aan zoodanige reis verbonden, eenen ongelukkigen afloop derzelve konden geven. Ik dacht daarom, de ziekte te Helvoetsluis verder te blijven afwachten; doch zulks was zoo geheel strijdig met al mijne belangens, dat ik genoegzaam in de noodzakelijkheid was, mij lijdelijk aan den loop der zaak te onderwerpen. Het deed mij goed, dat de kapitein, die veel zorg voor de zieke droeg, mij de reis durfde aanraden, en ook zij zelve niet het minste tegen den togt opzag. De ziekte scheen een aard van galkoorts. Zij had eenen geregelden loop, zonder merkbaren invloed der zeelucht. De ziekte klom evenwel tot zulk eene hoogte, dat de kapitein mij zijne bezorgdheid te kennen gaf; doch dit scheen het toppunt der ziekte; althans hierop begon dezelve langzamerhand af te nemen, en nu is het meisje is eenen volmaakt gezonden toestand. Haar karakter deed zich, in de ziekte, zeer gunstig kennen: altijd trachtte zij ons gerustheid in te boezemen, en geene enkele zucht liet zij zich ontglippen; ook durf ik mij vleijen dat zij, in hare volgende betrekking, mij veel genoegen zal geven. Aan de zeeziekte heeft geen van ons gezelschap van belang geleden, behalve onze mede-passagier de Heer PAULS, uit Rotterdam, van wien ik u reeds in mijnen laatsten gemeld heb; doch ook deze was spoedig hersteld.

Wij bleven evenwel niet van ongesteldheden ver-

schoond. Behalve mijn dochtertje, GEERTRUIDA, ging er een ziekelijke matroos met ons naar zee; en naauwelijks herstelde deze langzamerhand, of hij werd vervangen door mijnen oudsten zoon JAN, die mede omstreeks drie weken bedlegerig bleef, doch waarover wij mindere ongerustheid hadden, daar het dezelfde ongesteldheid scheen te zijn. Buitendien is, sedert de koude dagen, onze opperstuurman bedlegerig, wegens rhumatieke pijnen; zoodat hij geenen voet kan gebruiken en niet dan kruipende uit de kajuit kan komen; van dezen patient hebben wij veel last, te meer, daar deze ziekte zeer pijnlijk en hij bovendien geen zeer geschikt man is. Gij kunt begrijpen, dat onze kajuit veel van een hospitaal heeft, en dat wij hopen, het doel dezer zee-reis spoedig bereikt te hebben. Thans heb ik het noodige vooraf doen gaan, om u onafgebroken iets van de reis zelve te zeggen. Gij herinnert u, uit mijn vorige schrijven, dat wij, na een oponthoud van drie weken, eindelijk den 20 Mei van Rotterdam zijn vertrokken, dien dag de Maas zijn afgezakt tot voor Vlaardingen, en den volgenden dag de Nieuwe Sluis zijn binnen gekomen, van waar ik het dorp Geervliet, de voormalige woonplaats van den met roem bekenden landbouwer H. PONSE, bezocht heb. Van Vlaardingen is ons schip tot Helvoetsluis door 22 paarden het voor weinige jaren aangelegde Hoornsche kanaal opgetrokken. Na deze vesting bezigtigd te hebben, zijn wij den daaraan volgenden dag ter reede gekomen, alwaar wij tot den 28sten derzelfde maand naar goeden wind hebben moeten wachten.

Het

Het was dan, des morgens, met het aanlichten van den zoo even genoemden dag (juist Hemelvaarts-dag) dat wij onzen loods aan boord kregen, en spoedig hierop was alles, rondom ons, op de reede in rep tot den togt: het klepperen der braadspitvals en het gejoel der zeelieden, bij het opwinden der ankers en het ophalen der zeilen, vormde inderdaad een voor mij zeer opwekkend concert; althans, het deed mij spoedig uit mijn bed gaan. Met ons ligteden 16 Oost- en West-Indiën-vaarders hunne ankers, en weldra zeilden deze, in eenen onregelmatigen trein, den stroom af naar zee. Het gezigt dezes plegtigen aftogts, bij de gedurige afwisseling van voorwerpen aan beide oevers, riep mij gedurig op het dek; doch tusschen beide haastte ik mij, mijne brieven gereed te maken, en te 7 uren verliet de loods, met dezelven, het schip en waren wij in zee; de wind was oostelijk, met goede koelte, en dus met snellen voortgang van het schip. Te 11 uren des vóórdemiddags verloren wij reeds de hooge duinen van Goeree en hiermede de Nederlandsche kust uit het gezigt, en één uur later waren wij in de linie van schepen, die de Schelde uitkwamen. Bij het vallen des dags zagen wij reeds in de verte het baken-vuur van North-foreland. Gij zult u herinneren, dat dit een vooruitspringend landpunt is, van de zuidkust des inhams, waarin de Theems uitstroomt.

Des nachts beliep ons een schrikkelijk gevaar, tegen over de stad Dover. Ik had mij tegen den morgen, omstreeks half drie uur, op het dek begeven, om naar dit of gene voorwerp, mogelijk in onze nabijheid, uit

te

te zien, juist op het oogenblik, dat wij ons kort onder Dover bevonden. Ik hield mij bezig van deze stad, zoo veel de donkerheid toeliet, met mijn oog op te sporen, toen de tweede stuurman, voor dien tijd aan het roer, mij, aan wederszijden van het schip, twee vooruit zeilende schepen aanwees, zonder op dezelve bijzonderen aandacht te slaan. Spoedig scheen het, dat het schip aan de linkerzijde vóór ons, eene voor ons gevaarlijke rigting had, daar het koers hield op de stad en juist in hetzelfde tijdstip hetzelfde plaatspunt met ons moest aantreffen; hoewel ik den stuurman hierop poogde opmerkzaam te maken, hield deze evenwel zijne streek, en zag ik met bekommering de twee gevaarten elkander naderen. Inmiddels werd er van de andere zijde op eenen brutalen toon geroepen; waarop onze stuurman een gelijk antwoord terug gaf. Ofschoon dit wederkeerige waarschuwingen schenen te zijn, hielden beiden nog hunnen koers, en het was waarlijk tot het uiterste gekomen, toen in het hagchelijke oogenblik onze kapitein pijlsnel uit de kajuit kwam. Hij, gevaar ziende, als ook de onmogelijkheid, om van onze zijde te kunnen afwenden, schoot oogenblikkelijk langs het dek naar voren, roepende met al de kracht, die de schrik kan afpersen: Keep away! keep away! (hou af! hou af!) Oogenblikkelijk wendde gelukkig het ons dreigende gevaarte met eene snelheid af, genoegzaam om onzen ondergang voor te komen. Ook nog bij dit oogenblikkelijke afwenden verwonderde het mij zeer, van allen aanstoot verschoond te blijven, daar reeds onze boegspriet, in dit hagchelijke tijdstip, voor hun-

nen

nen boeg opliep. Ofschoon ik wel geloof, dat de duisterheid des nachts de stuurlieden wegens den afstand wel eenigzins zal misleid hebben, kwam het mij toch voor, dat zekere zucht van meesterschap hieraan ook haar aandeel had, en wij dit hagchelijke oogenblik vooral te danken hadden aan de ligtzinnige kregelheid van onzen tweeden stuurman; althans deze kon bijna even rigtig achter als vóór het schip oversturen, daar onze partij zich misschien op den ingang der haven moest gerigt houden; thans moest deze eenigen tijd met ons voortloopen, eer er ruimte kwam, om zijnen koers te hervatten. Toen het gevaar geweken was, meende ik eene wolkbreuk van schelden en vloeken te moeten verwachten; integendeel werd er geen enkel woord van deze of gene zijde gewisseld, en zwijgende vervolgde elk zijnen weg.

De Fransche kust zagen wij niet; maar daarentegen hadden wij bijna onafgebroken de Engelsche kust in het gezigt, en beschouwden wij veelal zeer onderscheidenlijk de landpunten: Dungeness, Beachy-Head, den zuidhoek van het eiland Wight, Sint Aldans-Head, Startpoint (Portland passeerden wij bij nacht), Kaap Lizard en Lands-end. De Engelsche kust verwekt door derzelver eentoonigheid op den duur eene zekere belangeloosheid; altijd ziet men krijtbergen en weder krijtbergen, welke zich, zelfs zonder eenige aanmerkelijke afwisseling, in droevige, altijd vaal-gele en graauwe licht- en schaduw-tinten aan het oog vóórdoen. Hetgene nog het meest mijne opmerkzaamheid trof, waren de effene en steile glooijingen van sommige dezer

zer krijtbergen of liever rotsen; deze hadden volmaakt het voorkomen, als of groote breede massa's van dezelve afgeschoven, en zonder eenigen bergvoet achter te laten, geheel in de diepte waren verzonken: zulks was vooral in het oog vallende op de punt Beachy-Head. Het meer versch witte van zulke rotswanden deed deze afglijdingen voorkomen, als van een niet zeer verwijderd tijdvak. Ik herinnerde mij evenwel niet, immer van dusdanige tijdelijke afbrokkelingen der Engelsche kust vernomen te hebben en wendde mij hieromtrent tot onzen reeds bejaarden, ervarenen en zeer oordeelkundigen kapitein; doch deze, hetzij hij de juiste bedoeling mijner vragen niet vatte of even min van de latere kustveranderingen bewust was, verwees mij op de bekende meening, dat de zee Engeland van Frankrijk zou hebben afgescheurd. — Tot het onbehagelijke van deze kust behoort vooral de bar- en onvruchtbaarheid: men ziet er naauwelijks groei of leven, zoodat het mij niet weinig verrastte, toen ik op sommige krijtbergen van het eilaud Wight schakeringen van onderscheiden groen ontdekte. Oogenschijnlijk was alles jong graangewas, hetwelk in onregelmatige plekken, om en op de onderscheidene bergheuvels en hooge vlakten, zeer levendig bij de vale doodskleur van het geheel afstak. Vooral onderscheidde zich hier eene groote bergvlakte, met eene effene, doch iets naar zee afhellende ligging; zij ligt mogelijk om de 200 vt. boven de oppervlakte der zee, is eenige mijlen groot en schijnt zeer wel bebouwd te zijn. De onderscheidene tinten van lichter en donkerder groen en graauw hield ik voor bij-

zon-

zondere afdeelingen der vlakte; ook was derzelver afhellende strekking, door eene bijna regtlijnige sloot of greppel, in twee hoofddeelen gesplitst. Diep onder deze bergvlakte aan derzelver steilen voet ontwaarde men het stadje Dunnose; bijzonder kwam mij hier reeds mijn uitmuntende verrekijker te pas.

Wij passeerden Lands-end des morgens van den 31 Mei, omstreeks den middag verloren wij met hetzelve het laatste punt van Europa uit het gezigt, en daarna stevenden wij met eene snelle vaart den Atlantischen Oceaan in.

De groene kleur des waters ging nu langzamerhand in het inkt-blaauwe over, hetwelk eene meerdere diepte der zee aanduid. Hoe wel in de zomermaanden dikwijls de togt naar de Vereenigde Staten langs eenen omweg en wel door het zuiden wordt gedaan, om de Z. W. winden te vermijden, die gewoonlijk, in bovengenoemden tijd, in het noordelijke gedeelte des oceaans heerschende zijn, verkoos evenwel onze kapitein den kortsten weg. In de eerste dagen bleef de oostelijke wind stand houden; de lucht bleef wel wat koud, zoo als wij aan land ook weinige zachte Meidagen gehad hebben. Overigens was het weder helder en droog met zeer gematigde koelte. Op den 7 Junij echter begon de wind zich uit het zuid-westen, met kouden regen, te verheffen, en zich in alle opzigten met den nacht te verergeren; hij verhief zich geheel tot eenen storm, die zich, vooral bij vlagen, met nadruk deed voelen. De zeilen werden, met het aanwassen des winds, verminderd en eindelijk geheel inge-

genomen, of tot de kleinst mogelijke lapjes gereven; evenwel bonsde en slingerde het schip zoo geweldig, dat wij ons met moeite in het bed hielden. Om deze woelende zee eens te zien, ging ik (het was nacht) voor eenige oogenblikken, al vallende en leunende, op het dek, en waarlijk, het gezigt van de zoo woedende water-massa was treffend; zij scheen als tegen zich zelve in kamp, brakende met eene brullende woede vuur en vonken; zoodat ons schip bij dezen kamp slechts een lijdelijk voorwerp scheen. De hevigheid des storms duurde slechts weinige uren, en had zich des morgens niet weinig bedaard; doch de zee was zeer hevig en het schip bleef geweldig werken. Des middags hadden wij, volgens observatie, 46° 43′ N. B. en 19° 43′ W. lengte van Greenwich. Twee dagen hierna bejegende ons op omstreeks $46\frac{1}{2}$° N. B. en $20\frac{1}{2}$° W. lengte, een hoogst zeldzaam voorval. Het was tegen den avond van den 9 Junij, dat het scheepsvolk vóór ons uit, en wel boven den wind, een vaartuig aan den horizont ontdekte, dat in eenen ongewonen toestand scheen: — en werkelijk ontwaarde men door den verrekijker, dat hetzelve zonder zeil dreef. Oogenblikkelijk liet de kapitein op hetzelve koers stellen, hetgeen de wind voor dien tijd juist toeliet, en aldus naderden wij het schip met eenen goeden vaart. Langzamerhand echter begon de wind ten onzen nadeele te schaveelen, en waren wij genoodzaakt beneden het schip door te loopen. Ons oogmerk bleef evenwel hetzelve over den anderen boeg aan te zien, en men bleef hierom, zoo scherp mogelijk, bij den wind op-

opsturen, tot men de hoogte kon bereiken, van het over den anderen boeg te kunnen beleggen. Gedurende dien tijd, verdiepten velen onzer zich in gissingen, wegens het noodlot dit schip bejegend; intusschen kwam de wacht-hebbende stuurman den kapitein berigt geven van de nabijheid eens tweeden vaartuigs. Oogenblikkelijk begaf deze, en wij met hem, zich op het dek, en nu ontwaarden wij in de donkerheid (omstreeks half elf uur) een schip ons boven den wind voorbij zeilende, en oogenschijnlijk koers houdende op de ontredderde kiel. Waarschijnlijk had men op dit schip vóór ons het hulp behoevende vaartuig, en wel verder boven den wind, opgemerkt; het had daarom deszelfs teruggang dieper moeten ophalen en kwam ons hierdoor nu voor. Onze kapitein gebood daarom terstond den koers te hervatten, hetwelk onze gespannene nieuwsgierigheid teleurstelde. Ik had gaarne den toestand van het schip, hoewel het een oponthoud aan onze reis gaf, willen zien; ook was er waarschijnlijk geene hulp of redding aan te bieden, daar ons scheepsvolk stellig geloofde, dat het schip verlaten was, dewijl het zijne sloepen miste. De reden waarom kon men niet bepaaldelijk gissen; evenwel dacht onze kapitein, dat het schip een lek bekomen had en op de lading dreef. Het was een groot, en zoo het scheen kostelijk driemastschip, het zag er evenwel zeer haveloos uit; de ra's der voormast waren weg, die van de twee achtermasten hingen, zonder zeil, gedeeltelijk op zijde en gedeeltelijk in kruis, behalve dat een hoek van het groote marszeil nog aan de ra hing te waaijen; overigens

gens vertoonde het schip sein noch wimpel, en zwabberde met de zee, bij eenen zuid-westen wind, al ruggelings voort. Zulk een kolossaal gewrocht als een ontzenuwd, magteloos ligchaam, ontdaan van zeil en leven te zien overgegeven tot een speelbal dier elementen, welke het vroeger aan zijnen dienst onderwierp, verwekte bij mij eenen somberen indruk. — Wij kregen vervolgens voor en na door tegenwind en stilte een proefje van het wisselvallige eens zeetogts. Het weêr was overigens meestal vrij goed, en de warmte gematigd. Omstreeks het midden der maand begon het weder zich te veranderen, en hoewel wij door de zuidelijke winden langzamerhand eenige graden noordwaarts werden gedreven, scheen het of onze togt zich op de pool rigtte. Al langzamerhand begon de lucht zich eenigermate te verkoelen, doch den 16den met harden wind en met eene dik betrokkene lucht, soms wat te regenen.

Den volgenden dag hadden wij bij zwaren mist reeds eene gevoelige koude. Deze koude vermeerderde nog den volgenden dag, en begon men zich in de nabijheid van ijs te vermoeden; waarom der scheepswacht verdubbelde opmerkzaamheid werd aanbevolen. Men zag evenwel voor den avond, omstreeks 10 uren, geen ijs. Toen echter ontwaarde men met schrik zich bij eene ijsmassa, van p. m. 150 vt. hoogte, te bevinden; doch men slaagde gelukkig, langs dezelve voorbij te sturen. Oogenblikkelijk werd, door het innemen van een groot deel der zeilen, onze vaart verminderd, en verder alle mogelijke voorzorg in acht genomen.

Nog

Nog in denzelfden nacht, niettegenstaande de duisternis en zwaren mist, zagen wij twee ijsbergen, ofschoon van eene mindere hoogte. Des morgens was de mist eenigzins opgetrokken, doch hervatte zich spoedig weder; ook de koude hield aan en het schip werd, om het ijs te vermijden, dezen en den volgenden dag telkens tegen den nacht, over den anderen boeg gewend. Den 22sten gevoelden wij eene vermindering van koude, doch hield de mist op dien dag nog aan en zag men op den 23sten, bij eene afnemende koude, wederom eenen helderen hemel, dat onze passagiers, in den letterlijken zin, verlevendigde. Immers wij kwamen nu weder uit onze kajuit te voorschijn, waarin wij, als verkleumde insekten, gedurende de koude ons hadden zamengepakt gehouden. De koude was voor ons zeer gevoelig, zoodat wij, bij gebrek aan stookplaats in de kajuit, dikwijls het bed moesten houden. (De lucht temperatuur teekende bij middag niet onder 47° Fahrenheit en het water eens 38°.) Tot deze gevoeligheid droeg, behalve het onvoorbereidde, vooral bij de doordringende vochtigheid; dewijl alles op het schip zoo nat was, als of het gedurig regende. Om u een juist denkbeeld van eene dusdanige luchtsgesteldheid te geven, herinner ik u slechts aan eenen zeer kouden neveldooi, zoo als bij u somtijds in Januarij of Februarij voorkomt. Ik kon mij naauwelijks voorstellen, in het laatste gedeelte van zomermaand, onder de breedte van Parijs te zijn. Den 24 Junij kwamen wij op de groote bank van Newfoundland, zoo als de kleur des waters dit aanwees

en

en het dieplood zulks bevestigde. Deze zoo bekende zee-bank is inderdaad merkwaardig, zoowel wegens derzelver ligging, als derzelver uitgestrektheid, vischrijkheid enz. Zij ligt op het punt, alwaar de pool- en golf-stroomingen in onderlinge aanraking komen, en is oogenschijnlijk een voortbrengsel dezer tegen elkander inwerkende krachten. Door deze ontmoeting van het warme golfstroom-water met dat uit het koude noorden, ontstaat natuurlijk eene gedurige werking der tegenstrijdige temperaturen; door welker werking de uitwaseming en verdikking der dampen, de gedurige mist en wolken moeten worden voortgebragt, welke men in deze omstreken vooral ontmoet; en waarom sommigen dit oord houden voor de groote fabrijk van waterachtige verhevelingen, door welke het noordelijke gedeelte des aardbols, aan wederszijden des oceaans, bevochtigd wordt. Ook de grootte dezer bank is bijzonder; immers strekt zij zich van het Z. tot het N. van 41° tot 50° 15′ en van het W. tot het O. van 49° 45′ tot 52 W. lengte uit, en heeft mitsdien omstreeks den inhoud van Grootbrittanje. Zij ligt, in de nabijheid van New-foundland, geheel op zich zelve in zee, en heeft van 5 tot omstreeks 60 vademen waters. Den 1 Julij ontmoetten wij voor het eerst iets van het Overzeesche werelddeel; het was een eilandje van ongeveer 20 mijlen lang en van één tot twee mijlen breed, liggende op 44° N. breedte en 60° W. lengte, en naar deszelfs bodem Zand-eiland (Sable-Island) genoemd. Wij passeerden het op 2 à 3 mijlen afstands. Het heeft lage zandduinen, die zich meestal als groen be-

bewassen voordoen; overigens heeft hetzelve, in aanzigt, veel van het Vriesche eiland, Ameland. Dit eilandje is voorts wegens deszelfs onvruchtbaarheid onbewoond; echter zijn, sedert eenige jaren van wege het Engelsche bestuur, twee huisgezinnen op hetzelve gevestigd. Deze maatregel zoude een gevolg zijn van het door honger omkomen eener scheeps-equipage, op hetzelve gestrand.

Hadden wij ons tot dezen tijd dikwijls door de gedurige Z. W. winden belemmerd gezien, thans schenen zij zich in deze streek te vestigen; en worden zij soms door kalmte of niets beduidende, zeer veranderlijke zogjes uit alle streken vervangen, echter keeren zij zich telkens aanwakkerende in hunnen vorigen stand; het is dus laveren en weder laveren van het Z. Z. O. naar het W. N. W. en omgekeerd. Van daar ook, dat wij reeds over de 20 dagen aan deze zijde der groote bank tusschen den golfstroom en de kust zwabberen. Hier hadden wij weder eenige dagen, zoo als vroeger, den vochtigen mist; doch niet vergezeld, gelijk toen, van zulk eene koude. Bij helder weder zien wij thans meer en meer schepen, een blijk, dat wij de scheepvaart-linie der groote koopstad naderen. Vischen ontmoet men hier bij de kust meer dan in den ruimen oceaan, zoowel in getal als in soorten. Van deze en andere dieren door ons op zee ontmoet, zal ik u mijne opmerkingen mededeelen, en moet gij u te vreden houden met hetgene een oppervlakkig beschouwer u kan geven.

Al

Al spoedig, buiten het kanaal, ontmoetten wij eene groote vischsoort, door het scheepsvolk *blackfish* (zwartvisch) genoemd; zij scheen eene groote soort van bruinvisch, althans had zij veel met deze gemeen, en zag men haar altijd in gezelschap van drie of vier. Ook troffen wij dikwijls de zoogenaamde boer met zijne varkens aan. Deze visschen bevinden zich altijd troepsgewijze en worden dan door het Hollandsche scheepsvolk aldus genoemd; ons scheepsvolk noemde hen: *porpoises*. Zij hebben iets drolligs in hun bedrijf. Zeer dikwijls zag men hen in de boeggolving van ons schip spelen; zij zwommen en duikelden dan als om strijd, en sprongen boogswijze als op kommando in kleine afdeelingen van vier à vijf, op eene koddige wijze, geheel boven het water uit. Ons scheepsvolk trachtte hen somtijds met den harpoen te treffen, doch dan verdwenen zij plotselijk en hervatten in de verte hun spel. De *porpoises* zijn iets kleiner dan een gewone bruinvisch; de kop en de staart loopen spitser uit; de kleur is op den rug donker vaal en hun buik zilver wit: wij zagen dezelve het meest in den omtrek der groote bank, even als de reusachtige *grampis* of *whales* (walvisschen), zoo als het scheepsvolk hen bij afwisseling noemde. Deze kwamen mede eenige malen onmiddelijk vóór den boeg des schips, wentelden en duikelden dan rond en bliezen, door hunne trechtervormige blaasgaten, een dof zuchtend geluid, even als bedreigden zij onzen voorttogt.

Somtijds zag men deze visschen in de verte als om strijd water spuiten, of als kleine eilandjes, ten halven

ven lijve boven het water drijven ; zij schenen zich mede, even als de *porpoises*, in kleine afdeelingen op te houden. Deze dieren zijn donker-graauw, glad van huid en stomp van kop, met eene kleine ronde vooruitstekende punt aan den bovensnuit ; sommigen derzelven schatteden wij op meer dan 20 vt. lengte. Haaijen ontmoetten wij dikwijls. Men merkte hen reeds in het verschiet op door derzelver twee zeer puntige rugvinnen, die altijd boven het water uitkomen. Deze dieren dreven gemeenlijk met eene loome, laverende beweging lijdelijk met de zee voort, en schenen zich om niets te bekommeren. De haai is een dunne gestrekte visch. Wij zagen er, meestal bij de Amerikaansche kust, die eene lengte van 10 tot 12 vt. hadden.

Zoo ontmoetten wij er ook twee kleine vischjes, als: de *rudderfish* (roervisch) en de, door onzen kapitein genoemden *pilotfish* (loodsvisch). De *rudderfish* ging gestadig met het schip voort, en hield zich vooral aan wederszijden van het roer op ; waarvan hij ook naar alle waarschijnlijkheid zijnen naam zal ontleend hebben. Deze visch is zwart-graauw geschubd, van eene span lengte, en gelijkende naar den karper. De door ons aan den hoek gevangene smaakten zeer wel. De andere, nl. de *pilotfish*, hield zich altoos in talrijke scholen op, en verdween meestal schielijk. Dit vischje is van eene zeer schoone, graauwe kleur en wit gevlamd, van grootte als een kleine haring, doch iets spitser en dunner. Onze kapitein beschouwde het als de haaijenloods (loodsmannetje), en hoe zeer het in het water veel op dit vischje geleek, twijfel ik hieraan

echter zeer, immers weet ik niet, dat deze zich in scharen laten zien.

Onder de slijm- of kwabvisschen zagen wij ook in menigte de zonderlinge zee-blaas, door het Amerikaansche zeevolk *Portuguese man of war* (Portugeesch oorlogschip) genoemd. Het eigenlijke ligchaam van dezen visch bestaat hoofdzakelijk uit een zamenweefsel van slijmige draden, welker punten als voeldraden naar beneden hangen, en met welke hij zich mogelijk eenigermate bestuurt. Meer bijzonder is evenwel desselfs zeiltuig. Het is eene soort van blaas van eenen kamachtigen vorm, doch zoo, dat dezelve eene min of meer holle en eene bolle zijde heeft. Hierdoor zeilt de zee-blaas als het ware, gelijk een schip, door het water. Dit door mij genoemde zeiltuig kan zij zekerlijk naar verkiezing vullen of ontlasten, ten minste zag men dezen visch niet dan bij schoon weder, en er speelt als dan een' fraaijen paarschen paarlemoërtint op denzelven.

Nog menigvuldiger zag men den *sunfish* (zonvisch). Deze is van eene bolronde gedaante, van boven eenigzins ruw en eeldachtig, en even als de blaasvisch beneden van lange voeldraden voorzien, en van eene geelachtige kleur; men zegt, dat het aanraken der beide laatstgenoemde vischsoorten pijn kan verwekken.

Boven alles was de zee somtijds als opgevuld door den *sandfish* (zandvisch). Deze is helder doorschijnend, ongekleurd en van eenen ronden, met twee witte lijnen doorkruisden, omtrek. Bij den *sandfish* kwam veeltijds de zee-star voor. Deze is eigenlijk ook van

ee-

eene ronde gedaante, maar uit deszelfs middelpunt loopen vier stralen van eene vastere stof, waardoor zij zich, naar verkiezing, als eene star, of een vierkant of als rond kan voordoen. Buitendien zagen wij eens in eenen duisteren nacht een zonderling, doch fraai verschijnsel op het water, dat zekerlijk door kleine spelende vischjes zal veroorzaakt zijn; er schoten nl. zeer snel over het water, uit alle rigtingen, heldere en vurige stralen, even als of honderden kleine zwervers door elkander kruistten; het licht dezer stralen stak in helderheid zeer af bij het gewone zee-licht. Ik vermaakte mij met zulk een verschijnsel; hetzelve is ons nimmer meer voorgekomen.

Op onzen togt waren wij altijd van vogels vergezeld. Het was vooral de zee-meeuw, welke zeer weinig, zoo in kleur als van gestalte, van de u zoo bekende meeuw verschilt, en eene soort van zwaluw door ons zeevolk *mother caries chicken* genoemd. Laatstgenoemd vogeltje is iets grooter, of liever dikker, dan de gewone zwaluw, heeft eenen korteren, doch in twee punten uitloopenden staart, met eene witte plek boven op denzelven, en is voorts donker-vaal van vederen met eene bleeke streep over de vleugel-pennen.

Het *mother caries chicken* ziet men onophoudelijk, kort boven het water, met de zee op en nedervliegen. Het schijnt raadselachtig, waar, en hoe het dier zijne rust vindt en zijn geslacht voortplant. Dit schijnt ook mogelijk aanleiding te hebben gegeven tot het bekende zee-mans sprookje, dat het *mother caries chicken* de eijeren onder zijne vleugelen broedt, en de jongen

 voedt;

voedt; van deze meening heeft men zijnen naam ontleend. Zonderling is het inderdaad het altijd te zien vliegen. Het zoekt zijn voedsel op het water, en vangt zeer gretig eenigen vetachtigen afval van ons schip op. Bij het nuttigen deszelven hield het zich door eene aanhoudende beweging der vleugeltjes op het water als staande, en scheen zich voor eene meerdere aanraking zorgvuldig te wachten. Wij vonden dit vogeltje min of meer in dezelfde hoeveelheid over den geheelen oceaan verspreid; ik verwonderde mij inderdaad over deszelfs rustelooze levenswijze, en sloeg hen altijd gade, tot dat wij eindelijk in de laatste dagen eenen grooten troep, bij volstrekte kalmte van lucht en zee, op het water zagen zitten.

De kapitein verwonderde zich hierover niet weinig, en betuigde zulks nooit te voren gezien te hebben. Behalve de meeuw en het *mother caries chicken* ving ons scheepsvolk in den nacht vóór den 5 Junij een zeer fraai geel, met eenig graauw doormengd, vogeltje; het had volkomen de kleur en het uiterlijke van de bonte kanarie, bijna de grootte van eenen spreeuw en ook een' eenigzins langen en spitsen bek. Deze vogel had zich door afgematheid laten vangen en was geheel vermagerd.

Al het door mij opgenoemde nu maken de voorwerpen uit, die, hiervan uitgezonderd een voorbij zeilend schip, lucht en zee, zich sedert ongeveer 7 weken voor ons oog opdeden. Het is zeer verklaarbaar, dat zoo vele zee-reizigers den tijd verveelt. Ook ik vond den tijd traag in het voorbij gaan; doch het

ver-

verledene geeft aan deze traagheid geenen nadruk; hij doet zich voor als eene schaduw, als eenen droom; men gevoelt aan denzelven geene bepaalde lengte, evenmin, als men den afstand met het oog over de ruime zee meet, bij gebrek aan afwisseling van gebeurtenissen, van voorwerpen en alzoo van schakeringen, in het tijd- of ruimte-verschiet. — Wegens het gebeurde te Rotterdam bestaat er weinig harmonie tusschen het scheepsvolk; iets dat ons weinig aangaat. Van meer belang is het, dat onze kapitein een goed, beschaafd en gezellig man is; ook komt hij mij als een zeer naauwkeurig zee-man voor. Hij teekent vrij goed, zoo wel eene vrije handteekening, als kaarten enz., en is overigens in allen deele een man van kunde, smaak en ervaring. Mijn zoon WILLEM heeft op reis verscheidene stukjes voor hem geteekend, als ook voor onzen reismakker, den heer PAULS; waarvoor hij als wedergeschenk eenige schoone platen en een boek ontvangen heeft.

Wat ons voedsel betreft, dit wijkt zoo geheel van onze gewone Hollandsche tafel af, dat ik mij met moeite er aan gewen. Hard scheepsbrood, vleesch of spek is bij iederen maaltijd de eigenlijke hoofdzaak, en ofschoon er, om ons passagiers, wel eene schikking in de bereiding der spijzen gemaakt was, bleef dezelve ons evenwel vreemd. Eijeren b. v. en ook visch werden met gesneden ham in de pan gebakken en zoo met braadvet en al opgedischt. Iemand, die zich niet gaarne in zijne gewone levensmanier wil laten bekorten en toch over zee wil, raad ik hierom,

zich

zich liever van een schip zijner natie te bedienen; hij heeft dan tijd zijne vervorming trapsgewijze te ondergaan, nl. in het land zelf, na de ongemakken der zee-reis te hebben doorgestaan. Wat men tot versnapering op eene zee-reis zal moeten medenemen, hangt, mijns inziens, uitsluitend af van den gewonen smaak des reizigers en van de levenswijze en den kost, die men op het schip te gemoet kan zien.

Op een Engelsch of Amerikaansch schip moet men weinig op groenten, maar des te meer op vet vleesch en spek rekenen. Het gebrek van groente zal het best door ooft, versch gedroogd of ingelegd, kunnen worden vergoed. Ik zoude bij eene tweede reis de augurkjes niet vergeten, en mij van meer roggenbrood voorzien. Dit kan zich, bij eene temperatuur als de onze en wanneer het goed gebakken is, meer dan vier weken goed houden; voor den overigen tijd der reis zoude ik het laten droogen. Op ons schip wordt voorts weinig boter, en noch minder kaas gebruikt, doch suiker daarentegen in overvloed: dit ook diene tot informatie. — Dat de goederen met zorg worden ingepakt en dat het op reis meest noodige steeds voordehand worde gehouden, is iets, dat niet te veel in acht genomen kan worden; men zoude, bij het verwaarlozen hiervan, in groote ongelegenheden kunnen komen.

New-York den 5 Augustus 1835.

Sedert 13 dagen zijn wij in de groote en drukke koopstad New-York. Den dag, toen ik het vorige heb geschreven, kregen wij werkelijk Long-Island in het gezigt, en den 13den tegen den avond kwamen wij voor de stad. Op den dag vóór onze aankomst zocht ons reeds op zee eene nieuwsboot op, en den volgenden morgen kwam ons eene tweede aan boord. Deze booten worden door de dagblad-uitgevers nagehouden, om het eerst het aangebragte nieuws te kunnen mededeelen. De kapitein wordt bij hunne komst zeer streng geëxamineerd, en ontvangt als dan wederkeerig hun nieuwsblad van den dag. De boot, welke ons in zee aandeed, was een zeer fraai en snelzeilend, met zes menschen bemand, schoener-scheepje; het was ons in denzelfden koers binnen korten tijd uit het gezigt. Den volgenden morgen was alles, wat het nieuws van ons schip betrof, reeds in het nieuwsblad.....

De aankomst op de Hudson-rivier levert zeer schoone gezigten; aan wederszijden heeft men eenen hoogen, golvenden grond, over het algemeen met hoog en digt geboomte bewassen, soms afgewisseld door bouw- of groenland, en alles doorzaaid met sneeuwwitte landhuizen, boerderijen of visschershuizen. Vooral gaf ons het Staten-eiland met al deszelfs snel afwis-

wisselende gezigten, eenen genoegelijken voorbijtogt. Tusschen de forten De la Fayette en William door zijnde, krijgt men spoedig New-York met deszelfs menigte spitse, witte torens en veelvuldige schepen in het gezigt. Deze stad heeft, buiten de zoo even genoemde, weinig uitstekende punten. Ik zal weinig van de stad zeggen, omdat er zoo veel van te zeggen is. Het is hier een gewoel en eene drukte, zoo als ik mij vroeger niet heb kunnen voorstellen. Het krielt allerwege van menschen, koetsen, wagens, karren, enz. enz. enz. Op de rivier zeilt, stoomt, roeit en werkt het insgelijks als om strijd, zoodat men spoedig als doof en afgemat wordt van al dat veelsoortige gesnor en gejoel. Met buitengewone snelheid wordt deze stad aangebouwd, als ook de tegenoverliggende voormalige dorpen Brooklijn en Williamsburg; en alles heeft het voorkomen als of zich hier het middelpunt des wereldhandels zal vestigen. Buiten dezen aanbouw wordt de vóórpunt der stad met dezelfde snelheid tot winkelhuizen vertimmerd, verbouwd wil ik liever zeggen; want men smijt de sterkste en hechtste huizen neder, om het winkelhuis of de onderverdieping van glas te hebben, tusschen hardsteenen of marmeren kolommen. Het is hier met één woord zoo druk met afbreken en timmeren, dat men, bij het doorwandelen der stad, kwalijk het denkbeeld kan afweren, dat eene verwoestende gebeurtenis New-York moet getroffen hebben; vele straten zijn bijna versperd door afbraak en nieuwe bouwmaterialen. Wegens dezen aanbouw en de vertimmering zijn mij aanwijzingen gedaan, die op zich zel-

zelve ongeloofelijk schijnen. Ten opzigte van den trant van timmeren gaat men dikwijls tot het buitensporige over. Ik heb eene herberg gezien, welke 150,000 dollars zoude hebben gekost, en eene andere wordt thans gebouwd, welke nog veel hooger zou komen. Ook de publieke gebouwen zijn meestal naar eene ruime schaal aangelegd. De kerken zijn niet die hooge gebouwen als bij u in Europa, doch netjes en met smaak gebouwd, en veelal versierd met kleine, sierlijke, meestal witte torens. Hoezeer al deze weelde welvaart teekent, beschuldigen evenwel sommigen van mijne gemaakte kennissen, even als in Europa, het tegenwoordige tijdvak van te veel schitterzucht, van te veel zwak voor grootsch bedrijf en levenswijze. Het spreekt echter van zelf, dat de zucht tot onderneming zich in het buitensporige moet ontwikkelen, omdat zoo velen in eens hunne fortuin alhier hebben gemaakt, zoo als vooral door het koopen van huizen of liever van den ondergrond, of van onbebouwde gronden in den omtrek. Hetgene mij hiervan werd verteld, loopt in het wonderlijke. Wij vonden in New-York bij onze aankomst alle soorten van ooft en groenten, en de menigvuldigheid van soorten, welke hier op de groente-markt te koop worden aangeboden, is verbazend. Onze Hollandsche vruchten zijn meestal slechter en kleiner dan te dezer plaatse; vooral de aalbessen, kruisbessen, kool enz. De appels hadden een minder uitgezwollen en gaaf voorkomen, doch waren zeer goed van smaak: ik ontmoette er vele bekende soorten onder. De aardappelen,

len, dat is de ronde (Iersche noemt men ze hier), waren goed, en ik twijfel of zij bij u, om dezen tijd, beter zijn. De grond is in deze omstreken voor de aardappelen waarlijk niet te vet, hij is of rots of roodachtige kiezel, en tusschen beiden ook het allertaaiste leem; dan, of hetzelve in den bovengrond ook aanwezig is, weet ik niet, maar ik merkte het bij de rotsbreuken op. Ik ben nl. met den Heer COLE langs den ijzeren spoorweg naar den kant van Haarlem geweest; dit dorp ligt 8 mijlen van New-York. De weg wordt door en over harden rotssteen aangelegd. Men schijnt de middelbare hoogte tot basis genomen te hebben, en loopt alzoo de weg gedeeltelijk tusschen rotswanden van cirka 20 voeten, van welker uitbraak men door de diepten, tot ongeveer dezelfde hoogte, eenen muursteilen weg heeft opgemetseld. Deze weg rigt zich op Albany en is tot Haarlem doorgebroken, behalve een paar mijlen aan deze zijde des dorps. Hier ligt een hooge rotsheuvel in den weg, Mon Plaisir geheeten, onder welke men bezig is, ter lengte van 1200 voeten, door te werken, — waarlijk, een reuzenwerk. Men zegt, dat deze onderneming nu reeds veel opbrengst geeft. Men gebruikt tot nog toe paarden voor de kolossale wagens, omdat de weg gedeeltelijk langs de publieke straat loopt en nog zoo kort is. In deze spoorwagens kunnen met gemak 30 menschen zitten; ook is er boven op dezelve plaats, en men vervoert dikwijls 70 personen met deze kasten. Twee paarden, vóór elkander gespannen, trekken dezelve met de grootste snelheid; alle 5 minuten vaart wederszijden

den er een af, en worden er 18 dusdanige wagens op dezen weg gebruikt. De weg heeft meestal twee sporen, doch hier er daar uithaal-sporen; de wagens wenden niet, en de paarden worden met tuig en al telkens omgespannen. — De passage kan tot nu toe geen doel hebben dan het werk te bezigtigen, of zich in de schoone gezigten op Mon Plaisir en omstreken te verlustigen. Op bovengenoemden heuvel heeft men eene schoone herberg, voorzien van eene zeer breede, op kolommen rustende, gaanderij boven de eerste verdieping. Dit huis heeft voorts een afgeplat dak, omgeven met leuningwerk, van waar men de schoonste gezigten heeft op de prachtige landstreek, met deszelfs breede Oost-rivier en de kleinere Haarlem-rivier, welke het gebied van New-York tot een eiland vormen.

Ik heb in New-York alle mogelijke bereidwilligheid en ondersteuning gevonden. Vooral heeft de Heer COLE, aan wien ik door den Heer J. SCHILTHUIS was aanbevolen, mij ten duurste verpligt door zijne onvermoeide werkzaamheid en wel ter bevordering mijner onderscheidene belangens. Ik kan deze broederlijke vriendschap niet genoeg roemen. Gedurende mijn veertiendaags verblijf heeft hij zich, geloof ik, den meesten tijd met mij bezig gehouden; alle mogelijke berigten, te mijnen behoeve, ingewonnen en in beweging gesteld. Hij is juist de man, om veel te kunnen doen wegens zijnen invloed, welken hij, door zijn achtingswaardig, kordaat, eerlijk en menschlievend karakter, heeft verworven. Ook vooral door hem ben ik met vele voor-

ma-

malige Hollanders in kennis geraakt, van welke ik veel raad en vriendschap heb ontvangen. Onder anderen vond ik eenen Mr. 'T HOOFT, een' zeer bereidwillig' man, die de Westersche Staten doorgereisd had en mij veel van dezelve vertelde. Hij ried mij aan, om ons in de Michigan te vestigen. Deze heer is een neef van Mevrouw VAN STARKENBORGH, is ongetrouwd en wordt door zijne vrienden als een zeer edel mensch geroemd. Ook ontmoette ik bij den Heer COLE een' Mr. SCHELTEMA, neef van den bekenden Schrijver JACOBUS SCHELTEMA; ook deze had reeds veel van de Vereenigde Staten leeren kennen. Ik heb hem slechts ééns ontmoet, dewijl hij, twee dagen na onze ontmoeting, met zijne vrouw de watervallen van Niagara is gaan bezoeken, en bij mijn vertrek nog niet weder terug was; hetgene ik wel gewenscht had, daar ik misschien van zijne latere berigten partij had kunnen trekken: hij had het plan om bij verder goed fortuin zijnen handel te verlaten en zich ergens als boer te vestigen. Het kwam mij wonderlijk, doch bemoedigend voor, dat dit hier in New-York onder de hoogste wenschen behoort. De Heer SCHELTEMA houdt eenen Franschen modewinkel in Broad-Way, en vertelde mij *f* 4000-00 jaarlijksche huur van zijn huis te betalen; hij moet desniettegenstaande zeer voordeelige zaken doen. De huishuur loopt hier in het onbegrijpelijke. Gisteren werd mij nog eenen nieuw opgebouwden winkel gewezen, voor welken men 2300 dollars vroeg. Ook de prijs der huizen of liever des gronds is verbazend, en met deze soort van speculatie zijn groote schatten gewon-

wonnen. Desniettemin worden in het oude gedeelte der stad (het zuidelijke punt), alwaar de straten veelal krom en somtijds naauw zijn, deze ten koste der stad van tijd tot tijd verbreed en regt gemaakt; men betaalt alsdan dikwijls voor eenige voeten gronds duizenden dollars. Ik bemerk, dat ik hier zeer afdwaal, en in herhalingen begin te vervallen.

Ik leerde hier overigens eenen zekeren Mr. H. kennen; deze houdt hier een koffijhuis, indien men dezen naam te dezer plaatse op dusdanige inrigting moge toepassen. Deze Heer heeft als Griffier bij de regtbank van Appingadam gediend, en heeft, dien ten gevolge daar en over de geheele Provincie, vele kennissen. De brief hier ingesloten, en welke u ter bezorging aan den Heer DU CLOUX, te Vierhuizen, wordt aanbevolen, is van hem. Volgens den Heer COLE had H. zijn aanzienlijk vermogen in éénen nacht door eene aardbeving en orkaan, op een der West-Indische eilanden, verloren. Ten huize van dezen Mr. H., ontmoette ik ook eenen zekeren Heer K. Hij is een broeder van K. uit R., had vroeger in de provincie Groningen als handelaar gereisd, en kon zich ook u, of althans uw huis herinneren. Later had hij, doch met slecht fortuin, den manufactuur-handel in Amsterdam gedreven. Hij zag er zeer goed uit, doch had, volgens zijn zeggen, geen bepaald beroep, maar vond zijn onderhoud door van alles te doen; vooral hield hij zich bezig met het in orde brengen van schilderijen, enz. Hij kwam mij voor een' zonderling' openhartig' man te zijn, noemde zich zelven een' verongelukt' koopman en

scheen

scheen als het ware zijn noodlot te bespotten; misschien is het beter met hem als hij voorgeeft. Ik ontmoette nog meer Hollanders voor en na; doch daar ik niet kan denken, dat gij kennis of relatiën tot dezen hebt, en ik geene bijzonderheden van hen weet te noemen, ga ik dezen voorbij; echter moet ik nog zeggen, dat ik door de Rotterdamsche handelhuizen zeer goed geadresseerd ben. De Heer BONEN GRAVES heeft zich vele moeite gegeven mijne goederen er door, dat is vrijgesteld van inkomende regten, te krijgen; dan dit gelukte hem niet, dewijl dezelve door het Customhouse moesten worden geschat; en hoewel zulks niet zeer naauwkeurig toeging, en alle kleederen, zoo wel oude als nieuwe, vrij waren, bedroegen de kosten van alles nog om de 40 dollars. Ik heb er zeer veel nadeel van, dat ik alles niet vermaakt heb medegenomen.

De fabrijken zijn hier bijzonder beschermd; het stukje roode flanel b. v. kost de yard 8 stuivers aan belasting, en zoo de andere artikelen naar rato. Om veel onvrije dingen mede te nemen raad ik af. Het is hier veelal iets duurder, maar ook beter en fijner: ik bedoel hiermede vooral werktuigen, als: zagen, bijlen, enz. Geweren zijn hiervan misschien uitgezonderd, deze althans kwamen mij als zeer duur voor. — Ik heb in New-York ook eenen winkel met landbouwinstrumenten aangetroffen; vele dezer werktuigen hebben weinige gelijkenis met de onze. Windmolens waren met zeven voorzien en vrij gelijk aan de Duitsche; de ploegen waren kort, met eenen ijzeren verzetbeugel voor onze trekschede, en voorzien van twee

staar-

staarten, het huis was voorts van gegoten ijzer, en het geheel een zeer eenvoudig zamenstel van voetploeg. Ik heb vergeten, ook van mijne andere introductiebrieven te gewagen. Ook de brief aan het handelhuis BOGERT en KNEELAND was mij van groote dienst. Door tusschenkomst dezer Heeren ben ik aan verscheidene personen in verschillende plaatsen van het Westen, tot nader onderrigt en ondersteuning, aanbevolen. Ook betrekkelijk mijn fonds heb ik, zonder eenige korting, eene aanwijzing van hen op de bank van Buffalo ontvangen. Eenige Hollandsche munt, welke men in Rotterdam mij raadde in New-York te verwisselen, kon niet als munt gedebiteerd worden, maar moest voor goud- en zilver-prijs worden afgezet. Het verlies was evenwel niet zeer groot, en kan ten bewijze verstrekken, dat de Hollandsche munt veel gehalte heeft.

De Nederlandsche *Chargé d'Affaire* bevond zich in Washington. Ik heb den brief aan hem dus, volgens aanwijzing, aan den Nederlandschen Konsul ter bezorging afgegeven. Deze heer beloofde mij den *Chargé d'Affaire*, om brieven van aanbeveling naar het Westen te verzoeken, en zoo Z. E. dit mogt goedvinden dezelve naar Cincinnati af te zenden; overigens heeft de Heer ZIMMERMAN (de Konsul) mij twee aanbevelingen van zijnentwege bezorgd. Hij raadde mij het Westen af; omdat hij meende, dat de werkzaamheden aldaar voor eenen Hollandschen landman te veel opoffering zouden kosten; doch hoewel ik het gegronde zijner redenen zeer goed begreep, ben ik in geenen deele van

mijn

mijn plan afgestapt. Z. E. beloofde mij voor het vervolg alle mogelijke ondersteuning, indien ik dezelve mogt noodig hebben. De Heer MAC EVERS, aan welken ik door den Amerikaanschen *Chargé d'Affaire* aanbevolen was, betuigde mij zijn leedwezen, volstrekt geene connectiën in het Westen te hebben en mij dus niet van dienst te kunnen zijn. — Ik heb in New-York bij een' ieder, met welken ik in betrekking ben geweest, eene onbaatzuchtige bereidvaardigheid ontmoet, en heb bijna van elk hunner de waarschuwing ontvangen van niet te vertrouwelijk te zijn. — Overigens heb ik eene voldoende menigte aanbevelingen aan een groot getal personen, van af Albany tot aan Saint Louis. Ik zal van allen geen gebruik kunnen maken, dewijl ik mij misschien te Buffalo zal bepalen, welke verdere rigting ik zal aannemen. Velen raden mij Michigan aan; wederom anderen Illinois. Ik heb eenen ouden *farmer* in New-York gesproken, die in Illinois landerijen bezat en eenen zoon in de Michigan had wonen. De Illinois had, volgens hem, verre weg den besten grond; doch er was veel bezwaar, aldaar het noodige werkvolk te krijgen, ten gevolge der afschaffing van de slavendienst.

Ik zoude mijne belofte aan Mevrouw COLE haast vergeten hebben, om namelijk de dienstmeiden in Groningerland te doen weten, dat het zaak voor haar is, zich naar hier te begeven; uit hoofde de meiden vooral hier schaars zijn, en tot 200 gulden in het jaar verdienen. Zij gaf 6 dollars per maand, en klaagde zeer over de brutale bejegening van haar dienstvolk. De

in

inwoners moeten zich hier meest met Ieren behelpen, welke te New-York als een zeer gemeen volk worden beschreven.

Mijn gezelschap heeft u ook het zijne geschreven; van daar dat ik afbreek met den wensch van uwer aller tegenwoordige en voortdurende welvaart, en met verzoek van berigt en groete aan mijne menigvuldige belangstellende vrienden en bekenden.

Ik schrijf u niet vóór onze nederzetting; doch verzoek van u bij den ontvangst dezes mij berigt, en wel breedvoerig berigt, uit het door mij verlaten Vaderland te willen doen toekomen.

Gij kunt de brieven telkens door de Heeren HUDIG en BLOKHUYZEN aan den Heer JOHN COLE, Stone-straat, doen adresseren; zoo doende zullen wij spoedig en zeker de brieven bezorgd krijgen.

Groet ook uwe waarde kinderen.

T. T.

K. Jz. BEUKMA.

BRIEVEN

VAN

K. Jz. BEUKMA;

BEVORENS LANDBOUWER OP DE BOERDERIJ *CASTOR*, IN HET KERSPEL ZUURDIJK, GEMEENTE LEENS,

DOCH VERHUISD

NAAR DE

VEREENIGDE STATEN

VAN

NOORD-AMERIKA,

IN DEN JARE 1835,

AAN DESZELFS ACHTERGELATEN FAMILIE IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

✲

TWEEDE STUKJE.

TE GRONINGEN, BIJ
W. ZUIDEMA.
1838.

AAN DEN LEZER.

De hoop op herstelling, door des Schrijvers achtingswaardigen broeder in zijn berigt voor het eerste stukje geuit, heeft, helaas! niet mogen worden verwezenlijkt. Derhalve vermeent de uitgever, bij het verschijnen van het vervolg dezer brieven, den lezer te moeten verzekeren, dat hij het zich een' pligt heeft geacht, ook bij deze uitgave, zoo mogelijk, de kiesche zorg van den overledene bij het onveranderd ter perse brengen derzelven in het oog te houden.

Een paar teekeningen, hier vermeld, worden op steen gebragt, om bij den eerstvolgenden brief te worden gevoegd. Men gelieve goedgunstiglijk twee zinstorende feilen in het eerste stukje, op de keerzijde aangewezen, te verschoonen.

DE UITGEVER.

Op bladz. 4, reg. 26 en 27 staat: door 22 paarden enz., *moet zijn:* den 22sten door paarden het voor weinige jaren aangelegde Voornsche kanaal opgetrokken.

Op bladz. 25, reg. 25 en 26 staat: Onze Hollandsche enz., *moet zijn:* De vruchten waren hier meestal slechter en kleiner dan onze Hollandsche vruchten.

Washington Township, Tippecanoe County,
Indiana State, den 14 Sept. 1836.

M. M. V. V.!

Ik heb berigt van u, als ook van mijnen innigen vriend den Heer COLE ontvangen, en weet vooral uit dat van den laatsten, dat mijn gedurig uitstel van schrijven bij u en hem eene wreede ongerustheid heeft verwekt. Ik gevoel nu met bitteren nadruk de gegrondheid van uwe vrees, vooral sedert de berigten door den Heer COLE u toegezonden; en blozende gevoel en erken ik mij schuldig aan schennis van vriendschap en pligt. Gij zult mij, vertrouw ik, verontschuldigen, en mij het regt doen mijne verzekering te gelooven, dat geenszins koude belangeloosheid, maar het doel om u uitvoeriger en meer te schrijven, als de tijd mij toeliet, of nog had ontwikkeld, dit mij telkens deed uitstellen; behalve de rede u in mijnen vorigen opgegeven. Brieven van u, M. V.! welke na mijn schrijven mij eerst konden geworden,

zag ik inderdaad met zoo veel zorg als verlangen te gemoet, wegens den ligchamelijken toestand van mijnen eenigen broeder, eene vrees, welke dan ook, helaas! gebleken is, gegrond te zijn geweest. — Mijn zwijgen zou voor geene verschooning vatbaar zijn, indien ik mij hierbij uwe ongerustheid had voorgesteld. De Heer COLE schrijft mij, dat hij bij de ontvangst van mijn schrijven op het punt stond de door u aan mij gerigte brieven met neef DE BOER aan u terug te zenden; dit zou bij u zoo goed als een stellig doodberigt van mij en de mijnen gegolden hebben, en onze gemeenschap voor eene lange wijl hebben onderbroken. Deze waardige man heeft ook in dezen getoond, dat mijne hooge gedachte van zijne menschenliefde, en innerlijke vriendschap en belangstelling voor mij niet te ver gedreven waren; hij heeft geene moeite of kosten ontzien, om zekere informatiën van ons te hebben, en eindelijk door eene advertentie in een Buffalo's dagblad ons allen benevens de goederen ten naauwkeurigste uitgeduid, om langs dien weg zoo mogelijk eenige oplossing te erlangen. De brief van hem, welke de uwe vergezelde en waarin hij mij zijne onrust en 't vermoeden meldde, was in een' bescheiden bestraffenden toon, en ofschoon dit mij door de ziel sneed, vond ik echter daarin het ware karakter der vriendschap. Ik beloof u bij dezen om mij alle gelegenheid tot uitstel te benemen, u ten minste om de zes maanden iets van mij te doen toekomen: gij hebt hier evenwel bij te bedenken, dat dit niet altijd zoo direct u kan worden toegezonden; ook

kan

kan er een brief verloren gaan, en moet gij ons hierom toch niet voor verongelukt of vermoord houden, althans niet voor gij op uwe wederbrieven geen antwoord ontvangt, gij weet nu waar ons te vinden: bovendien zijn wij de meeren over, en voor de Indianen is hier geen de minste zorg. Er was indedaad eene zonderlinge overeenkomst tusschen de familie met de stoomboot, naar Detroit, vergaan (waarvan de nieuwspapieren hadden gewaagd volgens schrijven van Mr. COLE), en mijne familie »*een Hollandsch huisgezin uit een' weduwenaar en vier kinderen bestaande*" hij moest ons als zeker verloren houden: hier moet in de bladen gestaan hebben, dat de eene ketel der *Michigan* (stoomboot onzer overvaart) zou gesprongen zijn, doch dit was eenige weken later; overigens heb ik geen ongeluk van dien aard kunnen te weten komen; mogelijk is geheel het gerucht verdicht. Dan nu ter zake.

Gij zult, hoop ik, uit mijn boven bedoeld berigt reeds weten, dat ik mij met de mijnen in de Staat Indiana, Tippecanoe County, Washington Township gevestigd heb, aan de Wabash-rivier, zes mijlen boven het stadje Lafayette, en vijf mijlen beneden het opkomend plaatsje, Amerikus geheeten, en dat ik hier 181 acres land bezit, voor het grootste gedeelte in het rivier-dal gelegen, en het overige hoogland (*upland*); het is omstreeks voor $\frac{4}{5}$ gedeelte met bosch bezet, en het overige is natte *prairy* (grasvlakte), behalve pm. 6 acres wat bij den koop reeds in bebouwing was; wij wonen hier thans bijna elf maan-

den, zonder eenige aanmerkelijke ziekte-toevallen. Men houdt de Wabash-omstreken anders voor niet zeer gezond, en voorspelt ons, als ongewoon aan dit oord, ziekten, of althans de najaarskoortsen, welke hier en in vele oorden van de Vereenigde Staten, zoo als bekend is, zeer gemeen zijn; ik durf echter hopen, dat de kleine gezwellen, waarmede wij thans en bij afwisseling voor en na zijn gekweld geweest, ons voor dezelven zullen behoeden. Later wil ik op mijn land en deze omstreken terug komen, en u eerst verhalen, hoe wij hier gekomen zijn.

De brieven van Troy, aan de Hudson-rivier, u toegezonden, hebben zoo het schijnt eenigen tijd naar gelegenheid moeten wachten, om aan u te kunnen worden verzonden; dit heeft u tot mijne spijt ook toen reeds eenige ongerustheid gegeven. — In deze verlieten wij u, vertrekkende uit New-York, den 5 Augustus 1835, met de stoom- en towboots langs de Noord- of Hudson-rivier. Mijne zaken alle in orde hebbende, nam ik afscheid van mijne aldaar gemaakte vrienden en scheepten wij ons tegen den avond in, om te vertrekken zoo spoedig het stoomwerktuig gereed zou zijn, hetwelk de vorige reis eenigzins ontredderd was geworden; en het was omstreeks een uur na middernacht, dat wij in beweging geraakten. Bij het aanlichten des dageraads zagen wij nog het achterste, meer landelijke gedeelte van het schoone New-York achter ons, hetwelk aldra opgevolgd werd door verrukkelijke rots- en boschgezigten. Beurtelings hield ik mij nu bezig mijne brieven aan u te eindigen (wat

mij

mij in New-York door drukte en belemmering niet mogelijk was geweest), en deze waarlijk schoone en voor mij geheel nieuwe natuurtooneelen te beschouwen. De hooge, steile rotsoevers met bosch gekuifd en als bespikkeld met schoone sneeuwwitte landhuizen of visschers woningen, afgewisseld door kleinere of grootere stadjes (*towns*), en de geelverwige stroom, bezaaid met stoomende, roeijende en zeilende vaartuigen, welke soms zeer verrassende van achter de bogten en kleine eilandjes te voorschijn kwamen, dit was te veel, om mij geheel met u, M. W.! bezig te kunnen houden. Om de plaatsen allen op te noemen, welke wij passeerden, kan voor u niet belangrijk zijn; alleen noem ik u het bekende West-point, waar de zoo beroemde militaire school is. De kweekelingen waren gedurende onzen voorbijtogt bezig, zich in het kanonschieten te oefenen; de slagen rolden even als de donder langs de rotsen voort. De plaats ligt aan de westzijde der rivier op een hoog, rotsig, woest terrein. In dezen omtrek was het, dat de Amer. Majoor ARNOLT zijn schandelijk verraad pleegde, wat Miss WRIGHT in hare tafereelen op het titel vignet, 1ste deel, voorstelt, en vervolgens beschrijft. Bij het aanbreken van den volgenden dag bereikten wij Albany; deze stad ligt op 145 mijlen afstands van New-York. Wij hadden met onzen trein van twee zwaar beladene, kolossale tow- of trekbooten dezen weg in zeven of acht en twintig uren afgelegd, een blijk weder van de kracht, welke men door de stoom weet uit te oefenen. — Ik herinner mij op dit oogenblik niet,

niet, of ik reeds bijzonderheden van de Amerikaansche stoombooten vermeld heb; de bouwmanier is indedaad wonderlijk schoon en doelmatig; behalve het onderruim zijn zij twee en somtijds drie verdiepingen hoog, benevens het boven-plat, hetwelk meestal met eene balustrade is omgeven en door een linnen zonnedek beschut; de vertrekken zijn keurig en zelfs prachtig gestoffeerd (*). De snelheid van deze waterhotels verwekt nog meer bewondering; men verhaalde van de *Lexington*, welke tusschen New-York en Boston vaart, dat zij 20 of 21 mijlen in een uur aflegde, cirka eene zevenvoudige snelheid van het te voet gaan; wij zagen dit vliegende kasteel gedurende ons verblijf te New-York dikwijls voorbij ijlen en de geweldige waterverplaatsing bragt telkens de geheele menig-dubbele linie van schepen, in eene dansende beweging; dit vaartuig houdt men dan ook voor het snelstvarende in de Vereenigde Staten.

Bij het naderen van Albany vielen mij voor het eerst de vertinde koepeldaken in het oog, welke ik naderhand zoo veelvuldig in de New-York-Staat aantrof; deze geven, inzonderheid bij het schijnen der zon, een waarlijk schitterend aanzien aan eene plaats, en dit wel vooral aan Albany, hetwelk zoo ruim met gekoepelde gebouwen is voorzien. Het laden en lossen van eenige goederen gaf mij gelegenheid eene vlugtige wandeling in deze stad te doen. Hoezeer reeds vroeg

(*) Gij ontvangt hierbij de teekening van de *Oliver Ellsworth*, welke ons te Troy bragt; deze trekboot is evenwel minder hoog getimmerd.

vroeg door de Nederlanders gebouwd, is zij thans echter Amerikaansch regelmatig, dat is ruitsgewijze, aangelegd; de grond, waarop zij zich uitstrekt, is zacht naar de rivier afhellende en dáár voorzien met een lang breed kaaiwerk, in de strekking der rivier, aan welker binnenzijde vele pakhuizen gebouwd zijn; binnen dezen bevindt zich, mede in die strekking eene binnengracht of haven, waardoor zij aan haren oorsprong doet herinneren; overigens heeft zij schoone en nette gebouwen, waaronder sommige kerken uitmunten. — Te 8 uren 's morgens bereikten wij Troy; de rivier, hoewel nog altijd zeer wijd, wordt hier te ondiep, om door groote booten bevaren te kunnen worden, en is het hier, dat de Erie- en Champlain kanalen zich aan dezelve sluiten. De lading wordt hier aan wal gebragt, gewogen, en in de kanaalbooten overgeladen, of tot nader vervoer opgeslagen. Ik maakte mij den tijd hier te nutte, om mijnen introductiebrief te behandigen, door den Heer COLE aan een' hier wonenden vriend van hem gerigt, die dan ook niet in gebreke bleef mij alle mogelijke inlichtingen wegens de Westersche Staten te doen geven, als in zoo korten tijd mogelijk was: ik zocht hem aan de andere zijde der rivier, en voer bij deze gelegenheid over, met eene paardenboot, welke onophoudelijk in het benedengedeelte der stad tot dezen overvoer bezig is. Twee paarden trekken wederzijds aan een onbeweeglijk punt en trappen alzoo eene onder het bovendek draaijende groote schijf rond, waardoor het schepwerk in beweging wordt gebragt. De westzijde heeft

ve-

vele fabrijken, doch aan den oostkant is het voornaamste gedeelte der stad. Troy schijnt sterk in het opkomen, heeft reeds vele schoone gebouwen en winkels, en eene bijzonder aangename ligging in het rivierdal. Onder de fabrijken trof mijne aandacht een stoom-schaafmolen, werkende in eene houten vierkante loots; buiten was een man bezig door een luik de ruwe plank aan te reiken, welke door een' anderen in het gebouw tusschen twee tegen elkander wentelende cilinders werd gestoken of liever alzoo aan de in bewerking zijnde plank werd aangesloten, waarop zij stadig tusschen de cilinders voortliep, en aan de andere zijde, geschaafd en geploegd door het werktuig zelve, door een ander luik werd uitgeschoven, waar een derde persoon de plank opnam en stapelde. Ik vond deze planken zeer zuiver en vlak geschaafd, en dus deze bewerking geheel aan het oogmerk voldoende, behalve dat kleine harde oest-spaandertjes aan het weeke dennenhout, door de drukking der cilinders eenige, hoewel weinig beduidende indruksels achterlieten; de snelle beweging van het werktuig joeg de spaanders met zulk een huilend en snorrend geweld door de openingen, dat ik geene gelegenheid had het eigenlijke snijwerktuig te zien. Het verwondert mij, dat ik deze machines nergens meer aantrof. — In het bovendeel der stad zag ik ook de eerste der bruggen, welke ik toen en later altijd als van eene zeer vernuftige en belangrijke vinding heb beschouwd; deszelfs steunsel is een dubbel houten boogwerk, uit verschillende punten getrokken, en zóó door riggel-

werk

werk geschoord en verbonden, dat de twee bogen door eene wederstrijdige persing een onbezwijkbaar hecht geheel maken. Dit werk is volkomen berekend om zeer groote stroomen te overspannen; ik zag dan ook hiervan vervolgens sterke bewijzen, en men vertelde mij, dat de Schuylkill voor Philadelphia, welke daar eene halve mijl wijd zoude zijn, door zulk eene brug, slechts door een rustpunt onderschraagd, zou zijn overspannen. De eigenlijke brug is waterpas en hangt als 't ware aan het boogwerk, hetwelk hooger of lager, naar evenredigheid der lengte van de brug, boven dezelve uitkomt, en dan als zijdmuur dient voor het schindeldak, waarmede de brug is overtrokken. Zware balken verdeelen in de lengte deze bruggen in twee sporen. De vinding dezer bruggen moet nog nieuw zijn; te Cincinnati zag ik een klein model in hout in het Muséum en zoodra ik gelegenheid krijg, zal ik door eene teekening het u duidelijker maken; ik houde het er voor, dat deze vinding in uw rivierland van voordeelige toepassing kan zijn, daar het voorjaars-ijs zoo dikwijls bruggen en schipbruggen met zich sleept; en geene natie zal zich immers behoeven te schamen hier ter school te gaan en iets over te nemen.

De kanaalboot, welke ons tot Buffalo zou brengen, voer in den nademiddag af, en klom al spoedig uit het rivierdal door eenige verlaten naar het hoogland op; hier sloot ons kanaal zich al spoedig met de Mohawk-rivier aan, welke ter zijden op eenigen afstand zijn weinig water met een' breeden val in de Hud-

Hudson uitgiet. Kort bij Troy word de boot met al haar toebehooren, behalve de passagiers, op de schaal gebragt en letterlijk gezegd gewogen: te dezen einde vaart men door schutdeuren in een huis met drie of vier vertrekken (het spreekt van zelve dat dat, waar de boot haar' intrek neemt, een watervertrek is); het water nu wordt door eene schuifpomp beneden een vallaat, door 't welke wij zoo even waren opgeklommen, uitgelaten, en binnen weinige oogenblikken stond onze boot op de schaal om in een ander vertrek, waar de arm der hefboombalans uitkwam, door middel van gewigten gewogen te worden. Men rekent hier bij de 100 ℔ en onze boot woog met hare lading 88,000 ℔. Hierop liet men door eene andere pomp het water weder in, de deuren werden geopend en wij vervolgden onze reis. De nacht bragt ons te Schenectady, een fraai en druk stadje, bekoorlijk liggende in het Mohawkdal, ter plaats waar de rivier met het kanaal eene bogt vormt: het kanaal snijdt het in twee deelen, van 't welke dat aan de landzijde tegen de Bluffs (*) opklimt; de kanaalvaart geeft aan hetzelve veel levendigheid, waartoe ook de spoorweg bijdraagt, welke hier van Albany met hetzelve in betrekking staat. Wij hadden door het aanleggen der boot hier eenigen tijd, om het stadje en deszelfs omtrek te bezien; dit werd ons bijzonder beloond daar wij juist op de top der Bluffs gekomen, een wagentrein met ee-

(*) Bluff is de gebrokene rand van het hoogland (Eng. *Upland*), of liever afhelling van hetzelve. Bluff, enkelvoudig, is zoodanig gedeelte wat tusschen twee insnijdingen (*holers*) ligt.

eene snelle vaart de steilte zagen oprollen te zelfden tijd dat aan de andere zijde des breeden hellenden wegs een andere trein met gelijke snelheid naar beneden liep; het gaf indedaad een' zonderlingen indruk zulk een' aaneengesloten wagentrein zonder eenige in het oog vallende krachtaanwending de steilte te zien opstijgen; het was een zwaar touw over ijzeren rollen langs den weg loopende, aan 't welke boven en beneden de wagens werden vastgemaakt, welke, alzoo in gewigtsbalans, door een stoomwerktuig, op den top des Bluffs aanwezig, tot deze vaart geholpen werd; het tegengewigt werd naar vereischte ingerigt door meer of minder wagens met lading van rotsbrokken; deze wagens kunnen niet overzij wenden en worden met eene draaijende schijf, waarop zij geplaatst worden, in en uit het spoor gebragt. Van Schenectady werd de stoomwagentrein met paarden tot de voet van den Bluff gebragt. De trein, alzoo op den top gekomen, werd oogenblikkelijk aan een' stoomwagen gespannen en binnen eenige oogenblikken was de geheele trein, uit 7 wagens bestaande, uit ons gezigt, hoewel wij ons op eenigen afstand vooruit hadden begeven, om dezelve ons te zien voorbij snellen. Deze Bluffs zijn omstreeks 150 vt. hoog. — Ik stond wezenlijk verbaasd over zoodanige inrigting en dacht in mijne eenvoudigheid, dat dit werk zoo niet eenig, dan toch bijzonder in zijne soort moest zijn; doch later herinnerden mij sommige profils van andere spoorwegen, dat men hier over bergketens, zoo als die der Allegheny's, spoorwegen weet aan te leggen, b. v. die van Baltimore

tot

tot Pittsburg en anderen. — Ik trof hier en elders nog al lieden aan, die een weinig verouderd Nederduitsch konden spreken; dikwijls vond ik bij hun niet veel innemends en zeer weinig kennis van of belangstelling in het land hunner voorvaderen.

De grond is hier, voor zoo ver ik rond gezien heb, een geele leem, vermengd met kiezel, hij bleek door de veldvruchten vruchtbaarder te zijn dan het scheen; zelfs het dal heeft hier een schijnbaar schraal kiezelleem. Aan de noordzijde van de rivier heeft men somtijds een zeer geopend terrein, doch heuvelig, en in de verte soms bergachtig en hier en daar met bosch als afgezet; dit leverde indedaad dikwijls zeer belangrijke gezigten bij onze vaart op. Op den avond van ons vertrek van Schenectady passeerden wij het kleine, in het schoone groene heuveldal liggende Amsterdam: ik ga overigens alle de kleine, meest gelijksoortige plaatsjes zwijgende voorbij, die het kanaal als bezoomen, en bepaal mij alleen bij het meer bijzondere, en waarlijk zal men hieronder Little-falls (kleine vallen) moeten rekenen, wat wij den volgenden dag passeerden. Het kanaal voerde ons tot eenen werkelijken chaos, langs eene door rotsen gebrokene diepte: rotsen zag men hier op rotsen gestapeld, of liever schenen op en over elkander heen getuimeld te zijn, waar tusschen het water van de breede Mohawk doorspartelde en stortte. Ik heb de Niagara-vallen niet gezien dan in afbeelding, doch ik geloof dat deze, hoezeer stoute, echter meer eenvormige nederploffing minder indruk op mij gemaakt zou hebben, dan dit indedaad schilderens-

waar-

waardig natuurtooneel, ik stelde mij voor, na eene overvloeijing en herschepping des aardbols de laatste wateren tot hunne vorige diepten te zien terugsnellen. Ik verwonder mij tot heden nergens afbeeldingen van dit treffend gezigt ontmoet te hebben. — Eenige vallaten, die de boot langs dit afhellend terrein had op te klimmen, gaven ons tijd om vlugtig een paar van de fabrijken, die hier door den val des waters worden gedreven, te bezien; de eene was eene fabrijk waar men landbouw-werktuigen, ijzeren molen-raderwerk enz. vervaardigde; onder de eerste viel in mijne aandacht een paardendorschmolen. In de andere fabrijk vervaardigde men papier; zij was van eene voor mij geheel onbekende inrigting. Het speet mij geen tijd te hebben, ze in hare bijzondere deelen te kunnen opnemen, alleen zag ik dat het papier niet geschept werd, maar in lange strooken uit een' grooten waterbak zich om eene cilinder windende ten voorschijn kwam, even als het katoen of linnen: het wordt vervolgens in vellen verdeeld. — Den dorschmolen had ik eenige dagen later de gelegenheid te zien werken; vijf in een' kring rondloopende paarden dreven den molen, welke uiterlijk veel naar een' windmolen geleek, terwijl zeven menschen bezig waren de schoven aan te brengen, in de machine te steken, het graan op te ruimen en het stroo weg te dragen en op te stapelen. Het graan (het was tarwe) kwam onder uit den molen half schoon ten voorschijn, terwijl het kaf en stroo snorrende aan de andere zijde naar boven stoof: het bleek mij dat de tarwe zeer goed werd uit-

uitgedorschen, en het graan zelve, niet geplet of gebroken werd. Het werktuig dorschte volgens verzekering met een volledig ploeg werkvolk, van 250 tot 300 *bushels* (pm. 83-105 Nl. mud) tarwe per dag. Dit werktuig is zeker van veel belang, waar men de handen zoo zuinig moet gebruiken.

Vervolgens ontmoetten wij de zoutwerken bij Siracusa; het zout word hier door de zon en lucht uit het bronwater getrokken. Men ziet hier eene groote vlakte bedekt met houten lootsen, welke men bij vochtig weder over de houten bakken schuift, waarin men het zout te droogen zet; wij passeerden hier in den vroegen morgen, wanneer deze kamp veel van eene militaire legerplaats had. Van hieromtrent daalt het kanaal eenigzins door twee of drie vallaten, vervolgens rijst het weder eenige voeten en daalt achter Jordan weder, tot het in den omtrek van Montezuma, in de nabijheid van kleine meren, door een laag moerassig terrein loopt, waar de trekpaarden een aanmerkelijk eindwegs over eene houten brug gaan. Hierop rijst het weder een weinig tot bij Pittsfield, waar het weder aanmerkelijker begint te klimmen, en wanneer men hier de hoogte heeft, is het kanaal vrij van vallaten tot aan Lockport, eene lengte van 65 à 70 mijl. Aan dit gedeelte van het kanaal ontmoetten wij Rochester: hier lag de boot eenigen tijd stil, en gaf dit ons gelegenheid deze nieuwe, doch reeds vrij uitgestrekte stad te bezien. De Genesee-rivier houdt hier sommige fabrijken aan den gang en stroomt met hare volle breedte onder het kanaal door; gij weet dat dit geene bij-

bijzonderheid is in dit land. Deze te Rochester is evenwel de grootste *aquaduct* (zoo worden deze waterbruggen hier genoemd) van het Erie-kanaal. Gij hebt u bij deze aquaduct niets anders voor te stellen als de gewone vorm van eene brug met een vlak waterdigt bed en leuningwerk, rustende op boog of gebintwerk: die te Rochester is zeer hoog boven de rivier. — De Genesee stroomt noordwaarts naar het Ontario meer, waarvan men hier slechts eenige mijlen verwijderd is; het kanaal houdt zich vervolgens tot Lockport bijna in dezelfde nabijheid tot dit meer, en is nog altijd als bepareld met nette kleine plaatsjes, welke menigmaal 3 of 4 kleine kerken voor verschillende gezindheden hebben, meestal versierd met witte torens met blinkende vertinde koepels. De grond is wat de soort betreft aan het geheele kanaal weinig verschillende van dien, waarvan ik bij Schenectady gesproken heb, behalve dat hij op sommige plaatsen meer bezet, en als doorzaaid is met vlinten van alle grootten; hij kwam mij dus zeer onhandelbaar voor den ploeg voor, ook geeft de geele leem of kleigrond een meer onvruchtbaar aanzien, doch hetwelk de vruchten evenwel niet lieten merken. — Van Rochester heeft men nog omstreeks 60 mijlen tot Lockport, en vaart men de plaatsjes Ogden, Brockport, Albion en Middleport door of voorbij. Kort bij Lockport neemt het kanaal zijne rigting naar het Z. W. op Buffalo: kort bij deze bogt vaart men onder eene verbazend hooge brug door, en wanneer men deze voorbij is, ziet men dat het kanaal zich tegen de

steile Bluffs heeft gewend ; doch te zelfden tijde ontdekt men tegen de steilte eene soort van trapwerk ; wanneer men dit genaderd is, vindt men dit eene dubbele trap van vallaten of schutsluizen elkander onmiddelijk opvolgende, en langs deze is het dat de boots aan de linkerzijde op en langs de andere zij afklimmen ter hoogte van 60 vt. Men was juist bezig eene boot naar boven te schutten, toen wij aankwamen, hetwelke ons zoo veel meer tijd gaf de plaats zelve ter vlugt door te gaan. Deze plaats is wezenlijk eene zeldzaamheid door de zonderlinge ligging beneden, tegen, en op de gebrokene Bluffs ; zij ligt wederzijds het kanaal en is boven, door een breede overvloering van het kanaal en beneden door de hooge brug verbonden : het stadje heeft reeds eene tamelijke grootte, en men ziet er eenige zeer schoone huizen en winkels : een reizende troep koordedansers en paarderijders was hier bezig hunne groote, ronde linnen tent op te slaan, waarin tevens eene kleine menagerie zou ten toon gesteld worden. De nijvere hand heeft ook deze plaats voor rijtuigen toegankelijk gemaakt en zelfs een gedeelte van dezelve eene effene ligging gegeven, wat de natuur anders zoo hardnekkig betwist ; zoo wel beneden als boven, allerwege is het heuvelig gebroken en rotsig en als tot een ontoegankelijk oord geschapen. — De sluizen bragten ons niet geheel op den top van de Bluffs, maar het kanaal loopt omstreeks een paar mijlen tusschen 20 à 25 vt. hooge rotswanden door, uit welke het, benevens het paardenpad is uitgehouwen : men was bezig dit trekpad van een houten leuningwerk te voor-

voorzien. — Negentien mijlen van Lockport ligt Tonawanta, een klein plaatsje, en kort hier achter waren wij aan den oever der Niagara-rivier, die het hier tegenover liggende Grand-island omarmt, en kort beneden dit eiland door de alom bekende Niagara-vallen in de diepte stort. Dit Grand- of groot eiland (17,800 acres groot) is door een' rijken Jood van New-York, met name NOACHS, voor eenige jaren van den Staat aangekocht, met plan om het door zijne geloofsgenooten te bevolken en alzoo hier een nieuw Kanaän te stichten; doch deze vlieger heeft niet op willen gaan, hetzij dat hier geene Joden genoeg, en de Europesche niet vertrouwende genoeg zijn, om zich op goede beloften over zee te laten lokken, of zich niet geschikt gevoelen, om in eene eigene maatschappij zich staande te houden; althans NOACHS heeft het opgegeven en zijn land van belofte aan de Hollandsche landmaatschappij (ik weet juist niet of dit de aangenomen naam is dezer maatschappij) verkocht, welke het thans, zoo men verhaalde, duur aan den man brengt. Het eiland is meest nog met bosch bedekt, doch hier en daar reeds eenigzins geopend; aan den oever zagen wij verscheiden groote, houten gebouwen, welke volgens zeggen tot pakhuizen dienden en tot de scheepmakerijen behoorden, welke hier aangelegd zijn. De rivier is hier zeer breed, de stroom spoedde spiegelvlak met eene statige snelheid tot hare vallen. — Wij ontmoetten vervolgens Blackrock, een klein plaatsje, waar de Amerikanen in den laatsten oorlog eene overwinning op de Engelschen behaalden; hier is men het eiland te boven, en ziet

men de rivier in hare onverdeelde breedte. Wij zagen de kust van Canada zeer duidelijk ter zijde van ons met het stadje Waterloo; dit ligt tegenover Blackrock; op dit stadje loopt een voorname gemeenschapslijn tusschen deze beide landen: de overvaart geschiedt door stoomvaartuigen en is zeer druk. Met den donker kwamen wij eindelijk te Buffalo, na eenen togt van acht dagen; van af Troy bleven wij dien nacht in de boot, bragten de goederen den volgenden morgen in een zoogenaamd *ware-house* in zekerheid en zochten hierop een logement, om te dezer plaats naar stand van zaken een besluit te nemen of, en zoo ja, waar verder te gaan.

Ofschoon ik u somtijds reeds dit en dat aangaande het kanaal, de boot, sluizen enz. gezegd heb, wil ik een en ander evenwel als ter loops aanhalen om volstrekt geen belangrijks achter te houden, zoo als ik heb moeten beloven. — Het geheele Erie-kanaal heeft van af de Hudson-rivier tot Buffalo eene lengte van 356 mijlen (circa 119 uren gaans) en eene opklimming bij afwisseling van 568 vt., geschut door 83 vallaten, en overspannen, zoo als sommigen het opgeven, met ongeveer 1000 bruggen. Het heeft 5 vt. water en is juist zoo wijd, dat twee booten elkaâr kunnen passeren; de vallaten zijn van hardsteen gebouwd en hebben de ruimte voor ééne boot; men vult en ontlast dezelve door tuimel- of spildeurtjes en deze openen en sluiten zich door ijzeren hefboomen; men laat het water op vier plaatsen in en uit, namelijk door de schutdeuren en de zijmuren, waardoor het zeer

spoe-

spoedig gevuld en ontlast is. De schutdeuren slaan tegen een' hoogen drempel, en zijn van boven gedekt door en verbonden aan eene balk, welke omtrent 20 vt. over het draaipunt zich verlengt, en door welk eenvoudig middel de deuren worden geopend en gesloten. Men heeft aan dit Erie-kanaal vallaat-wachters, welke op het blazen van een klein horen de sluis in voorraad gereed maken. De booten hebben uiterlijk veel van de Holl. trekschuiten, doch zijn langer en smaller, en inwendig oneindig beter en gemakkelijker ingerigt: men heeft in het voorgedeelte twee passagiers vertrekken, een gemeenschappelijk en een kleiner, afzonderlijk voor de vrouwen; zij zijn zoo hoog dat men regt op gaan kan, voorzien van breede banken met kussens, van eenige meubelen, zoo als spiegel, secretaire enz., en voor de glazen met dubbel gordijnwerk behangen: des avonds slaat men de bedden op door het uitslaan der banken, en het ophangen van raams met netwerk; in de vrouwenkamer zijn vaste bedsteden; het bedgoed is goed en zindelijk; de binnenste gordijnen voor de glazen, welke des daags over vergulde knoppen zijn geslagen, worden des avonds met de roeden naar binnen geschoven en voor de bedden uitgespreid. Het middelste gedeelte van eene vrachtboot als de onze, is voor pakgoederen, in het achtereind eene kleine keuken, eetzaal, en slaapplaats voor het bootsvolk; de equipagie bestaat uit drie mannen en twee vrouwen, behalve dén rijder, welke van afstand tot afstand met zijne paarden wordt vervangen. Men heeft er eene goede tafel. Deze booten varen dag

en nacht, doch niet snel zoo als gij uit den tijd onzer reis kunt opmaken: er vaart op dit kanaal nog eene andere soort van booten; deze zijn geheel op snelheid en gemak gebouwd, vervoeren alleenlijk volk, en doen deze reis in drie etmaal. De vracht is niet bijzonder hoog; ik betaalde voor onze zes personen (T. voor halve vracht) 61 ʃ en eenige centen, allen onderhoud er onder begrepen: wij hadden alleen kajuitpassagiers, welke gedurig afwisselden; sommigen zorgen voor hun eigen onderhoud. Van onze goederen betaalde ik afzonderlijk; dit gaat hier bij het gewigt; doch in de stoombooten naar den inhoud; ieder passagier heeft 50 ℔ vrij. Zoo als reeds is aangemerkt, vaart de boot niet zeer snel, en men kan dezelve, vooral in eene streek, waar nu en dan vallaten zijn, gemakkelijk met wandelen bij houden: wij maakten hier dikwijls gebruik van; men kan, waar de vlakte des wals dit niet wel toelaat, van eene brug zich zeer gemakkelijk op de boot nederlaten, zonder oponthoud te veroorzaken.

Ik meende, voor ik verder ging, in de omstreken van Buffalo rond te zien, of mij de gelegenheid hier goed voorkwam om ons te vestigen, en tot welk onderzoek ik bijzonder wel uitgerust meende te zijn door brieven van den Heer COLE aan een' zijner vrienden, en vooral door die van den Nedl. Konsul aan zijnen vriend, den Heer LUDEN, mede agent van de Holl. landmaatschappij. Ik dacht den morgen na onze aankomst dezen Heer mijne brieven ter bekoming van de noodige inlichtingen te bezorgen, doch mijn goede kastelein

lein (een Rus, doch die behalve Engelsch en Fransch, goed Hoogduitsch en zelfs platduitsch sprak) ried mij dit af, en herinnerde mij dat het zondag was, en deze in de Westersche Staten met de uiterste striktheid werd gevierd. Het speet mij zeer hier niet op gerekend te hebben, dewijl ik hierdoor de gelegenheid voorbij liet gaan, om met de stoomboot naar de Niagara-vallen te gaan, waartoe hier iederen morgen gelegenheid is, voor een' dollar heen en terug. Ik ontzegde mij dit op de volgende dagen, daar ik mij stellig voorgenomen had, om mijner nieuwsgierigheid geen meer bot te vieren, dan met het doel mijner onderneming bestaanbaar was. Ik besteedde dezen ledigen dag, om met de mijnen de stad en omstreken rond te wandelen, en ging den volgenden morgen, vergezeld van mijnen dienstvaardigen huiswaard, mijne brieven bezorgen. De Heer PREVOST, vriend van den Heer COLE, betoonde mij alle bereidwilligheid, en ik vond als 't ware de spijt in hem uitgedrukt, dat hij mij aangaande mijne vragen wegens deze omstreken niet beter kon inlichten, daar hij volgens zijne betuiging een vreemdeling in het landleven was; hij haastte zich mij bij den Heer LUDEN te brengen, welken hij beschreef als juist de man te zijn, om mij al het verlangde te kunnen en te willen oplossen: doch tot ons beider spijt vonden wij dezen Heer naar Philadelphia op reis, van waar hij niet dan na verloop van eenige dagen terug werd verwacht. Na overleg besloot ik dan toch dezen omtrek te willen zien, op welken togt mijn huiswaard zich als reisgenoot aanbood, en bega-

ven

ven wij ons hierom naar de Land-office der Hollandsche maatschappij, om de kaarten in te zien en aanteekeningen uit dezelve te nemen. Ik vond echter maar weinig land, en dit niet dan op 20 mijlen afstands onverkocht; dit verminderde reeds vrij wat mijn' lust tot verder onderzoek, evenwel hielden wij ons tot den togt op den volgenden dag gereed; maar een zware en aanhoudende regen, gedurende den nacht, deed mij van dit mijn plan afzien, en besluiten ons naar Cleveland in te schepen. De maatschappij verkoopt hier het land voor $3\frac{1}{4}$ doll. In den omtrek der stad is het land goed vruchtbaar, doch ook zeer duur, en een beste streek niet ver van de stad is nog in bezit der Indianen. Van dit volk, 't welk sommigen bij u voor zoo wild en wreed als roofdieren houden, komen hier dagelijks in de stad om hunne zaken te doen; 's maandags zag ik ze hier in menigte: hunne gestalte heeft niets bijzonders, doch de natuur onderscheidt hen door eene zwoele huid, een mat zwart oog, regt, zwart, grof haar, en hun gang heeft dit eigendommelijke, dat zij meestal met den voorvoet iets naar binnen gaan, hetgeen hun eene lompe en onbevallige houding geeft. Hunne kleedij is een wonderlijk zamenstel van het Indiaansche met het Europesche, en dit dan nog wel even zoo zonderling gekozen; vrouwen zoo wel als mannen dragen wijde broeken, meestal niet onsierlijk met plooijen en kransjes beneden de kuiten afgezet; de vrouwen hebben meest tot hoofdtooisel een' hooggekapten zwarten vilten mans hoed, vooral boven met kransen, boogwerk enz.

ver-

versierd, niet ongelijk zoo van model als tooisel aan de hooge vrouwen stroohoeden, die men in Vriesland somtijds ziet; de mannen hebben meestal het hoofd met een' doek omwonden, eenigzins in den vorm van een' tulband; allen hadden toen, hoe warm het dan ook was, eene wollen beddeken, van soort als de Leidsche, om de schouders geslagen of een' jas aan van zulk eene deken. — Buffalo is reeds eene groote stad met sommige huizen als paleizen, zij ligt op een' golvenden grond, doch over het geheel naar het meer afhellende; men was druk bezig de straten te effenen en te plaveijen: ook deze stad heeft eene binnengracht of haven, iets wat in dit land eene zeldzaamheid schijnt te zijn; behalve deze heeft zij eene uitmuntende haven in de mond van de Buffalo-kreek, welker linker-oever eene tong vormt, die haar geheel beschut: de menigte schepen, meest alle schoenerbrikken, die men in deze haven ziet, geven deze stad het voorkomen van eene zeestad. Men heeft aan den buitenkant een uitmuntend vergezigt op de Canadasche kust en de onafzienbare landzee. Men was hier bezig paalwerk te heijen door paarden: in alles ziet men dat menschenwerk hier duur is.

Ik ontmoette in deze stad onder alle de vreemdelingen eene Geldersche familie, welke omstreeks een jaar in Amerika geweest was. De naam dezer familie heb ik opgeteekend, doch kan dezelve op dit oogenblik niet uit mijne papieren vinden. Het was die van een' gewezen koopman, en het beviel den man hier zeer wel, maar de vrouw scheen zich zoo goed niet aan het

het ongewone te kunnen aansluiten; zij hielden een' kleinen winkel, doch dachten vervolgens zich, mogelijk ook in het Westen, als landbouwers neder te zetten. — Zoo als reeds is aangemerkt, besloot ik hier ons naar Cleveland in te schepen. De mogelijkheid, dat ik te Cincinnati brieven van den Heer MARTINI, Nedl. zaakgelastigde, zou kunnen vinden, deed mij tot deze keus overgaan. Ik had mijn principaal fonds bij de New-Yorkbank voor eene aanwijzing op die van Buffalo verwisseld, en liet deze hier op de Cincinnatibank overbrengen; hierop scheepten wij ons in den morgen van den 18 Augustus op de stoomboot, de Michigan, in. Deze boot was, behalve dubbele machine, tevens voorzien van zeiltuig, hetwelk wij evenwel op onze reis wegens tegenwind niet gebruikten, en was zij wederom van een ander maaksel dan wij tot heden ontmoet hadden; zie bijgevoegde teekening. In deze boot was de eetzaal beneden in het hol; ook zij was in alle deelen tot gemak ingerigt. Hoewel met sterken tegenwind, liep zij echter een' snellen gang: nog eenigen tijd hielden wij de Canadasche kust in het gezigt, doch verloren dezelve spoedig, daar wij de bogt over tot de Pensilvany- en Ohio-kust overstaken, om daar van tijd tot tijd brandhout in te nemen; te dezen einde deden wij nog dezen dag Dunkirk en Portland aan, beide nog in de New-York-Staat, aan den Zuider-oever van het meer. De harde wind wakkerde met den avond tot een' storm aan, met regen; dit gaf ons een' zeer onaangenamen nacht, daar de passagiers meest alle zee- of wat juister is,

meer-

meerziek werden; het zag er spoedig zeer onzindelijk uit, en vele lagen, kropen of wentelden zich in benaauwdheid, witbestorven als spoken, rond: het water was wezenlijk ook zoo woelende en hol als in den Oceaan; mijn gezelschap en ik bleven ook nu van deze benaauwde ziekte vrij. Men kon hierdoor opmerken, dat niet zoo als sommigen veronderstellen, de zoute zeelucht de oorzaak dezer ziekte is; dit schijnt bij uitsluiting aan de beweging te moeten worden toegeschreven. Na middernacht bereikten wij eene goede schuilplaats achter de uitgestrekte landtong, welke voor het stadje Erie in het meer uitsteekt; dit gaf de zieken eenig verhaal. — Wij bleven hier het hevige van den storm afwachten en gingen met het aanlichten des morgens onze reis voortzetten. Men ontdekte nu, dat er één der passagiers was verongelukt, welke zich (zoo men kon afleiden in dronkenschap) in het voorgedeelte der boot had nedergelegd; hij was hier door het overgudsende water verdronken of verkleumd: men bragt het lijk vervolgens te Salem in den Ohio-Staat aan wal. Met den donker bereikten wij Cleveland, waar wij met een goed gedeelte der passagiers de boot verlieten, de goederen in een *ware-house* bergden, en in de duisternis de stad opklouterden, om een duitsch logement te zoeken, hetwelk wij eindelijk na vragen en weêr vragen vonden. Ik verkoos op mijne reis bij voorkeur altijd een Hoogduitsch logement, om onze onbekwaamheid in de Engelsche taal, doch wat de behandeling betreft, is een Amerikaansch huis meesttijds beter; hier hadden wij het voor-

vooral voor goed geld, bijzonder sober. Den volgenden middag deed er zich eene kanaalboot op, welke ons met de goederen kon innemen, en ofschoon deze zeer vol was, liet ik deze gelegenheid evenwel niet voorbij gaan om voort te komen. — Cleveland ligt op, onder en tegen de zeer gebrokene Bluffs van de Cuyahogarivier, welke hier kort bij in het meer uitwatert, en in welker dal het kanaal een eindwegs met dezelve voortloopt: de stad is nog nieuw, doch schijnt sterk in het opkomen; de straten zijn wel, zoo als allerwege regtlijnig, maar wat de horizontale strekking betreft, ten uiterste onregelmatig, behalve bijlangs het kanaal: met moeite indedaad klimt men van daar tot het hoogere gedeelte op. Men heeft hier reeds sommige aanzienlijke gebouwen; over de rivier was eene nieuwe brug gelegd, en men was bezig in die rigting, naar het westen nl., eenen weg onder de Bluffs door te breken. De inrigting van dit Ohio-Erie-kanaal vereischt geene omschrijving, dewijl zij ongeveer dezelfde zou zijn, als de vorige; alles heeft hier echter een nog nieuwer voorkomen, en toont dat men het Westen meer en meer ingaat: de bosschen verdikken zich naarmate de nederzettingen zich verminderen, en het geheel wordt meer eenzaam en woest; de grond zelf heeft hier nog het geele, niet zeer vruchtbare aanzien. Men gaat alzoo met de rivier voort tot boven Northampton, waar men door eene menigte vallaten eerst langzamer, doch vervolgens kortopvolgende tot het romanesk liggende Akron opstijgt; hier begint het eenigzins vrolijker en levendiger te worden, en

vloeit

vloeit het kanaal in de Muskinghum-rivier, met welke het tot voorbij Coshocton naar beneden loopt. Van hier springt het over op een' tak dezer rivier, de Lecking-kreek, en klimt met deze op tot voorbij Newark, waar het den noordtak der Lecking en de Bacoon-kreek kruist, en vervolgens bij Hebron, de nationale weg en den zuidtak der Licking doorsnijdt, waarna het wederom overspringt, en bijlangs de Littlewalnut-kreek zich naar de Scioto-rivier wendt, met welke het vervolgens voorbij Circleville, Chillicotte, Piketon enz. zich naar de Ohio-rivier begeeft en deze bij Portsmouth aandoet. Gij zult uit deze schets vinden, dat dit kanaal veel meer afwisseling van rijzen en dalen heeft, dan het Erie-kanaal. Volgens profil op mijne kaart voorkomende, heeft het 1185 vt. waterschutting, is op het hoogste punt bij Akron 499 vt. boven de Ohio-rivier en 306 mijl. lang. Door de mindere kultuur bijlangs dit kanaal heeft het niet zoo vele bruggen als het Erie-kanaal, welke door hare weinige hoogte den reiziger, op de kap van de boot de omstreken overziende, gedurig in oplettendheid houden. Deze bruggen overspannen zoo wel het trekpad als 't kanaal en geven dus geene belemmering wat den gang aangaat; dit vindt men hier bij alle kanalen zoo, 't geen ik had vergeten bij het Erie-kanaal aan te merken. De vallaten hebben hier geene wachters, maar worden door het bootvolk zelven geschut. De booten zijn dezelfde als op het vorige kanaal; doch hadden wij hier een' veel ruwer en onaangenamer man tot kapitein, dan onzen vorigen; en geen wonder,

der ; deze was van drijver (snikjonge) tot zijn tegenwoordig meesterschap opgeklommen, en dus alle de vakken van grofpolystery doorgekomen, eene school waarvan men bij u ook zoo menig lastige discipel bij het veerwezen aantreft. — Naarmate men het Zuiderdeel van den Ohio-Staat dieper inkomt, begint over het algemeen de grond vruchtbaarder, de bosschen opener, de oevers meer met *farms* en plaatsjes bezet te worden, en dus het geheel een werkzamer en vrolijker aanzien te krijgen. In de omstreken van Chillicotte vooral, heeft men zeer schoone en vruchtbare Bottom-streken : Chillicotte is reeds tot een middelmatig groot stadje aangegroeid.

Den 26 Augustus bereikten wij Portsmouth, lieten ons door eenige vallaten tot de rivier afzakken, en lagen weldra eene stoomboot aan boord, in welke wij met onze goederen overgingen ; wij maakten ons den weinigen tijd te nutte om de stad in te gaan. — Portsmouth is nog niet zeer groot, doch moet door hare ligging (bij de vereeniging van het kanaal met de rivier) zeker spoedig uitdijen. Ik bezocht hier eene reusachtig groote ijzerfabrijk, waar men ijzer tot staven, draad, spijkers enz. verwerkte : spijkers zoo klein als groot, worden hier zoo als elders, door scharen geknipt en geheel gevormd, behalve de kleine kop die er door den hamer wordt opgemaakt. Alles wordt door stoomkracht bewogen. — Na een klein oponthoud stoomden wij de rivier af ; het was reeds vrij duister, toen wij bij Maïsville voor eenige oogenblikken aanhielden ; dit plaatsje ligt aan den voet van de

Bluffs.

Bluffs. Het overige deel der rivier tot Cincinnati legden wij in den nacht af; des morgens met het lichten lagen wij voor deze groote en drukke stad. Zoo als gij kunt opmerken, zag ik een zeer klein gedeelte van de Ohio-rivier, welke de Franschen la belle rivière noemen; evenwel dit gedeelte, en wat ik later op een uitstapje naar Laurenceburg heb gezien, had niet die indruk op mij, als de Hudson: zeker had mijn gevoel door het beschouwen van zoo vele nieuwe en grootsche voorwerpen eenigzins van deszelfs prikkelbaarheid verloren, doch ook bij eene opzettelijke vergelijking vindt men toch hier niet zulke belangrijke afwisselingen. De Bluffs hebben hier een meer eentoonige hoogte en gedaante, zijn als 't ware gekleed met bosch; men ziet slechts enkele openingen, waar het ligchaam der aarde te voorschijn komt, en ook daar dan ziet men in plaats van die propere sneeuwwitte huizen, slechts ruwe onbevallige *log-cabins* (huisjes van boomstammen), welke nog eene voorloopige bevolking aanduiden. Ook verlevendigt geen zeilend vaartuig hier den stroom, doch men ziet er des te meer stoombooten, en tusschenbeide logge, diep geladene roei- en schuifbooten. Portsmouth en Cincinnati liggen op een' afstand van 113 mijlen, en Maïsville nabij op de helft dezer lengte.

Na mijne kisten in een *ware-house* bezorgd te hebben, bragt men ons naar een Hoogduitsch kosthuis (*boarding-house*) en haastte ik mij verder naar de gewenschte brieven aanvraag te doen. Om meer zekerheid gaf ik mijn adres geschreven over, even-

wel

wel verzekerde men mij, dat niets onder dit adres hier aanwezig was. Ik was buitendien door de tusschenkomst van de Heeren BOGERD en KNEELAND te New-York, van eene introductie voorzien aan den Heer LAURENCE, groot handelaar te Cincinnati. Ook deze verpligtte mij zeer door zijne welwillendheid; hij prees mij de omstreken van Laurenceburg aan als eene streek, waar het land goed, en nog niet zeer duur was. Reeds toen, had ik het denkbeeld om mij naar het uiterste Westen te begeven, mij eenigzins uit het hoofd gesteld; de vergelijking van de oude met de nieuwere Staten had mij doen begrijpen, dat de stap mogelijk voor ons te vreemd en dus te hard zou zijn, in een ongebaand en dun bevolkt oord ons eene woonstede uit de wilde natuur voort te brengen. Ik had hierom Cincinnati tot eene verblijfplaats voor mijn gezelschap voor eenigen tijd bestemd, om zelf, in eenig deel van den Ohio- of Indiana-Staat ons een woonoord op te zoeken. Ik nam alzoo het aanbod van Mr. LAURENCE aan, om mij door een briefje aan een' zijner bekenden nadere aanwijzing te bezorgen, en ging met eene stoomboot naar Laurenceburg af: hier huurde ik een paard en ging met een' Duitscher, dien ik in deze plaats ontmoette, naar deszelfs woonplaats 15 mijlen Noordwest van Laurenceburg op reis, om de mij als te koop opgegevene *farms* (boerderijen) te zien; den nacht logeerde ik bij den Duitscher, en ging den volgenden morgen door dezen man vergezeld, om alles nader op te nemen. Ik ondervond hier reeds, dat bijna ieder Amerikaan zijne bezittingen te koop heeft. Het oord be-

beviel mij niet zeer wel: eensdeels was het mij te ver van eene marktplaats, dit was Laurenceburg namelijk, en ten anderen was de grond en weg te heuvelig en de geele leemklei niet diep genoeg met plantsoengrond (*humus*) bedekt, hoewel de vruchten er goed tierden: ik bood desniettemin voor eene *farm* van 145 acres, waarvan een derde ongeveer *fence* was, 1200 dollars, met den koornoogst er in begrepen; zij was voor dezen prijs te koop, zonder het koorn, doch 1400 dollars met alles; ik liet mij met den koop dezer *farm* zoo veel in, omdat de spoorweg, waaraan nabij Laurence reeds gewerkt werd, bijlangs dit land kwam te loopen; iets wat in mijn oog aan hetzelve aanmerkelijk meer waarde gaf. Ik had mijn paard gehuurd van een' Ier, die juist met twee losse paarden in het stadje was en aan onzen weg woonde, en had dit dus hier af te geven; ik besloot alzoo geene moeite te doen, om een ander paard te huren, maar liever in den koelen avond en morgen te voet terug te gaan. Op dezen togt bezag ik nog eene *farm*, mij den vorigen dag te koop aangeboden, doch ook deze vond ik voor de verlangde som niet aannemelijk. Ik logeerde hier den nacht; en tot mijne verwondering vond ik hier eene Hollandsche afstammelinge, die beter Nederduitsch sprak dan ik aan deze zijde van New-York nog iemand gevonden had; zij was de moeder van den *farmer*, eene stok oude vrouw; zij was onder hare vrienden te New-York opgevoed, en door onderscheidene verhuizingen, met haar' man en kinderen tot dit verwijderde oord doorgedrongen.

Ou-

Ouderdom, en zoo de zoon verzekerde, het verlies van haren man, met welken zij in deze nabijheid gewoond had, hadden haar hersengestel eenigzins gekrenkt. Zij sprak veel van haar' overleden man, over hare New-Yorker vrienden enz. op eenen toon der levendigste herinnering: het deed haar regt goed, dat zij zich in het door haar geliefde Hollandsch kon doen verstaan, en dit lokte zoo zeer hare openhartigheid uit, dat zij mij, doch nog meer haren zoon en schoondochter, in eene zeer onaangename positie bragt; zij verhaalde namelijk met eene zekere vertrouwelijkheid mij van hare vroegere, gelukkige dagen, en vergeleek die gedurig met de straffe en oneerbiedige bejegening, die zij nu van hare kinderen te verdragen had. Deze ofschoon slechts enkele woorden Nederduitsch kennende, verstonden evenwel genoeg, om te weten wat, en wie het gold, en deden alle menschmogelijke moeite mij het in het Engelsch régt duidelijk te maken, dat moeder niet wel met het hoofd was, en soms allerlei zotte en verdichte dingen vertelde; doch dit lokte de oude vrouw slechts uit om mij het tegendeel te doen gelooven, en al het verhaalde door meer ontwikkeling alle gezag van waarheid te geven. Tot mijn genoegen kwam zij eindelijk op den inval, of ik haar wel iets uit haren Nederduitschen bijbel wilde voorlezen, hetwelk ik, zoo als gij denken kunt, zeer gereed aannam, daar dit eene zoo zeer verlangde afwending gaf; zij had veel op met de Nederduitsche taal en vergeleek hier tegen op eene luimige wijze het haar zeer onbehagelijke Engelsch. Ik werd hier zeer gastvrij bejegend, en nam des morgens

gens vroeg afscheid, om mijne wandeling naar Laurenceburg voort te zetten, alwaar ik 's voordemiddags aankwam, en na een weinig wachtens met den postwagen naar Cincinnati afreed. Na dit reisje meende ik het westersche gedeelte van den Ohio-Staat te zien, en de familie MULLER, in Merceri-County wonende, te bezoeken, om zoo vervolgens met de Wabash-rivier, die hier hare bronnen heeft, naar het westen te gaan en den Indiana-Staat op te nemen. Ik had mij hier te Cincinnati van de nieuwste kaarten van deze beide Staten en Illinois voorzien, en daaruit vooral de omstreken van Lafayette mij als een geschikt oord tot aankoop voorgesteld; daar ik vond, dat van af de Ohio-rivier over Indianapolis en Lafayette tot het Michigan-meer een spoorweg, en van het Erie-meer tot Delphi, eenige mijlen boven Lafayette, een kanaal was geprojecteerd, welke beide transportlijnen vermoedelijk weldra in onderlinge aanraking zouden gebragt worden, en waardoor Lafayette het middelpunt van handel zou worden voor een' zeer grooten omtrek. Van de vruchtbaarheid des gronds had men mij reeds zeer veel verhaald; en ook dat er nog eenig Congresland was, waaruit ik afleiden kon, dat ook uit de tweede hand de prijs nog niet zeer hoog zou zijn. Tot deze reis dan deed ik mij den volgenden dag bij het *post-office* inschrijven, om den naasten nacht af te rijden, doch daar men niet verkoos mij van mijn verblijf af te halen, en ik, in het mij aangewezen logement, wegens de menigte reizigers geen intrek kon krijgen, liep dit voor dezen en zoo ook voor den volgenden

nacht te loor. Op mijnen aandrang, om mij volgens verpligting af te halen, beloofde men het mij nu; ik betaalde, legde mij gekleed te bed om ieder' oogenblik klaar te zijn, doch liet men mij zoo klaar als ik was evenwel liggen: ik gaf het op, mij verder aan de willekeur van dit postwezen te onderwerpen. Zonder mij in moeiten te willen wikkelen om voldoening, vroeg ik de betaalde vracht weder op, die ik terug bekwam. Het scheen dat men aan dit postwezen veel op mijne lijdzaamheid als vreemdeling rekende, anders zouden zij deze handelwijs wel nagelaten hebben; dit was de eerste gemeene behandeling, die ik in de Vereenigde Staten onderging. Ik besloot dan nu om mij regelregt Lafayette te rigten; mijne inzigten wegens derzelver omstreken hadden nu nog meer vastheid verkregen door den raad van een' man, welke door zijn' ouderdom, bedaarde overweging en plaatselijke kennis in dat oord natuurlijk veel gezag gaf: het was een oud Generaal uit den revolutietijd, met name JAMES FINDLAY; deze onderrigtingen had ik te danken aan de belangstellende bemoeijingen van den Heer MARTINI, van wien ik, zoo als gij weet, bij mijne aankomst te vergeefs brieven had aangevraagd; ik had deze aanvraag eenigen tijd later met hetzelfde gevolg herhaald, en daar ik merkelijk later hier was aangekomen, dan ik als vermoedelijk had opgegeven, had ik mij de ontvangst hiervan verder uit het hoofd gesteld. Zeer toevallig echter werd ik later van het berusten eens briefs aan mijn adres onderrigt, nl. door een hoogduitsch dagblad, hetwelk ik juist voor het

eerst

eerst in ons kosthuis zag. Ik vond hier op de lijst der berustende brieven ook mijn adres; direct begaf ik mij met het No., waaronder de mijne was liggende, naar het brievenkantoor en oogenbliklijk werd mij mijn paket ter hand gesteld. Het kwam mij waarschijnlijk voor, dat ook voor mijne eerste aanvraag dit hier reeds was liggende geweest; men geeft zich hier somtijds te weinig tijd voor zijne bezigheden, en hoe ligt kan men dan een klein pakje papier overzien, of het adres niet goed spellen! Ik vond in den brief van den Heer MARTINI (behelzende voor mijne betrekking algemeene teregtwijzingen en raadgevingen) twee introductie-brieven ingesloten, één van eenen Mr. BROWN, Commiss. van de algemeene landadministratie aan eenen Mr. WILLIAMS, en de andere van den onder-Secretaris van Staat aan den Generaal FINDLAY. Tot mijn leedwezen vond ik den Heer WILLIAMS op reis, doch van den Generaal F. ontving ik den gewenschten raad.

Het had evenwel in dit jaargetijde groote zwarigheid in, hoe met onze bagagie te Lafayette te komen; daar thans wegens sommige droogten in de Wabash en in den winter wegens ijs de stoomvaart voor het naaste voorjaar niet tot deze plaats zou open zijn. Na alles overdacht te hebben, vond ik het eenigste middel eigen voertuig ons aan te schaffen, en zoo in korte dagreizen den langen weg van bij de 200 mijlen af te leggen. Ik kocht te dezen einde twee wagens, welke nog niet geheel waren afgewerkt, en op de 3 of 4 eerste marktdagen vier paarden: men talmde met het gereed maken der wagens, dus liet ik alle trek-

tuigen en ander toebehooren nieuw maken, om zoo min mogelijk wegens reparatie of diergelijk op reis opgehouden te worden; dus wachtende had ik nu tijd deze stad met de omstreken van naderbij te bezien. Cincinnati wordt voor de grootste binnenlandsche stad der Vereenigde Staten gehouden; ten tijde van den revolutie-oorlog was hier slechts een fort; bij de telling van 1820 had deze stad reeds 9643, en bij die van 1830, 24830 inwoners; thans zal dit getal zeker ver over 30000 zijn. Zij ligt op eene golving van de Bluffs en naar de rivier afhellenden grond, tusschen 60 en 70 vt. boven het gewone rivierpeil. De aanleg der stad is, zoo als die van allen, die ik gezien heb, ruitsgewijze, van welke de straten die van boven naar de rivier loopen benoemd, en die dezelve snijden genommerd zijn; dit is eene zeer goede inrigting tot naauwkeurige uitduiding. Hier komt bij de wijze van nommeren der huizen; men heeft namelijk de evene Nos. aan deze en de onevene aan gene zijde van de straat en weet dus altijd, aan welke zijde het huis dat men zoekt te vinden is; dit nommermerk vindt men niet dan in groote steden. De hooge rivierwal heeft eene glooijing, die voor alle soort van voertuigen in iedere rigting kan bereden worden, en van hoogte tot hoogte zware liggende ringen, aan welke men de stoombooten vast maakt; in plaats van steigers heeft men hier vlotten, om de zoo zeer verschillende standen van het water in de rivier. Men heeft hier eene talrijke menigte zeer schoone en trotsche zoo publieke als private gebouwen; sommige kerken

met

met hare sierlijke torens munten onder de eersten uit, en onder de laatsten een groot gekoepeld paleis, hetwelk men voor den Generaal LAFAYETTE gebouwd en hem tot een verblijf zou hebben aangeboden. De stad heeft drie groote marktplaatsen, met lange op pilaren rustende overdekkingen; ieder dag, zon en feestdagen uitgezonderd, wordt hier beurtelings markt gehouden; deze marktplaatsen zijn in de genommerde dwarsstraten, aan welk vak dan eene verdubbelde wijdte is gegeven; deze markten zijn des avonds voor den marktdag reeds door wagens met allerlei producten bezet, zoo als koorn (*mais*), graan, meel, groenten, vleesch, spek enz., de marktganger slaapt dan meest in den verdekten wagen, terwijl de paarden worden gevoederd uit eenen bak, dien men achter aan den wagen met zich voert, maar die dan op den disselboom geplaatst wordt. Ook op deze markten worden paarden en ander vee ter verkoop aangeboden, en heeft men buitendien altijd publieke verkoopingen (*auctions*) van allerhande soorten van goederen en vooral paarden, somtijds met wagen, trektuig en al; bij deze soort van paardenverkoop rijdt de verkooper (*crier*) met het dier de marktplaats rond, gedurig den prijs roepende, die er geboden is, benevens den ouderdom en de eigenschappen van hetzelve. Fabrijken heeft men hier in een groot getal en van eene verbazende grootte: in de ijzerfabrijken maakt men dit metaal voor allerlei gebruik dienstbaar; ook hier bezocht ik weder sommige van deze werkplaatsen, en verbaasde mij op nieuw over de kracht, welke men door den

kamp

kamp van vuur, lucht en water weet voort te brengen; het verwekt indedaad een wonderlijk gevoel, zoo in het midden zich onder al dat gewoel te bevinden, daar men schaars iemand ziet, die aan dit alles de hand leent. Dat nokt, hamert, beukt, knipt, kleppert, slijpt, schuurt, vlamt, vonkt en sist en snort als om strijd om u rond, zóó dat zelfs een dichter dit slechts flaauw zou kunnen schetsen. Alle deze fabrijken zijn bezig met het maken van stoommachines. Het afdraaijen en polysten van sommige groote deelen van deze machines, hetwelk ook werktuigelijk geschiedt, trok ook mijne bijzondere aandacht; doch ik zal mij wel wachten in bijzonderheden te treden, wegens de inrigting en gang van dit alles. Ook vindt men hier te Cincinnati eene menigte groote bierbrouwerijen. Ik had spoedig na onze aankomst hier die van den Heer SCHULZ bezocht, waarvan de Heer GERKE in zijnen »*Amerikanischen Rathgeber*" bl. 43 en elders gewaagt; deze brouwerij ligt eene mijl anderhalf oostzijds de stad. Mijn plan was destijds om in deze brouwerij gedurende mijn afzijn, één mijner zoons te laten werken, om volgens advijs van GERKE hier eenig onderrigt in deze kunst op te doen; maar ik vond mij hier deerlijk teleurgesteld, daar, buiten en behalve, dat de brouwerij in dit saisoen stil stond, de Heer SCHULZ mij verklaarde aan niemand eenig onderrigt van zijne brouwmanier te geven; hij wees mij zijn' meesterknecht als den man, die buiten hem alleen met het innerlijke bekend was. Het speet mij indedaad hier den Heer GERKE, wiens werkje ik anders

ders vele verdiensten toeschrijf, op zulk eene grove onwaarheid te betrappen. SCHULZ kon zich geenen GERKE (hoezeer deze hem zijn vriend noemt), hoegenaamd herinneren; ik weet wezenlijk niet, hoe een man als GERKE, welke anders niets gespaard of ontzien schijnt te hebben, om regt volledige berigten te geven, door zulk eene ijdele ligtzinnigheid, zijn eigen gezag kan ondermijnen; doch dit juist schijnt de man zijn zwak te zijn; hij laat zich soms wat te ver vervoeren door het Amerikaansche, en wil zelf te veel Amerikaan zijn. Het is waar, genoegzaam altijd kan men iedere werkplaats zonder eenige omstandigheid ingaan, maar niet waar is evenwel de uitdrukking in het algemeen, dat men hier nergens aan eene geheimhouding van kunst denkt. Behalve hier, boven de deur van het brouwhuis (doch dit zou men als noodzakelijk voor de vereischte zuiverheid kunnen willen verklaard hebben), ook hier en daar elders, zoo als te Little-falls voor eene spinnerij, vond ik *no admittance* (geene toelating). Zoo iets zou dacht mij, den Heer GERKE ook wel eens in het oog zijn gevallen; maar nog eens, het werkje boven bedoeld komt mij anders voor, zeer uitgestrekte waarde te bezitten, en zou zeer wel eene Hollandsche vertaling verdienen. Indien dit te eenigen tijde eens mogt ondernomen worden, verzoek ik mij dit te doen weten; ik zou bij mijn volgend schrijven dit werkje dan als leiddraad kunnen gebruiken, dit zou mij somtijds schrijven kunnen uitwinnen en u meer inlichten. Het spreekt evenwel van zelf, dat ik geen plan heb, al-

thans

thans vooreerst nog niet, om mij b. v. in het Staatshuishoudkundige zoo ver in te laten.

Ik had vroeger te New-York het zoogenaamde *American Muséum* gezien; ook hier te Cincinnati bezocht ik zoo iets, wat dezen naam voert, en inderdaad men heeft hieraan geen bepalender naam te geven, zoodanig allerlei van geheel ongelijksoortige voorwerpen heeft zulk een American Muséum. In New-York heeft men nog eenigermate hoofdafdeelingen in verscheidene zalen, maar ook dan nog is het daar wonderlijk zamengevoegd; men ziet b. v. schilderijen, voorstellingen in was, voorwerpen van natuurlijke historie, Indiaansche wapenen enz. door malkander geplaatst, doch in eene bovenzaal had men uitsluitend optische vergezigten van buiten- en binnenlandsche plaatsen enz. In Cincinnati was het Muséum in eene groote benedenzaal, en gedeeltelijk op eene breede gaanderij, in zekere vakswijze afdeelingen, als 't ware, uitgestald, doch zoo dat bij deze uitstalling blijkbaar de schoonste en regelmatigste optooijing der zaal beoogd was. Men had hierbij eene kleine verzameling van dieren en delfstoffen, schilderijen, beelden (in marmer en was), bouwkundige modellen, Indiaansche wapens enz., en onder deze, stukken van zeer uiteenloopenden smaak en waarde: hier had men b. v. in was een wreede grijnzende Indiaansche chief met zijn koddig kostuum, dáár het sterfbed van den Generaal WASHINGTON, omringd met schreijende vrienden en bedienden; hier wederom werd een zeker buitengewoon zwaarlijvig mensch, deze of gene be-

lag-

lagchelijke, afschrikkelijke gebeurtenis of iets van dezen aard voorgesteld, en dáár wederom vond men de Cincinnatische meisjes bezig den Generaal JACKSON met den burgerkrans te kroonen, na zijne overwinning bij New-Orleans. Ik zag er sommige uitmuntend geschilderde pourtretten en even zoo goed bewerkte busten van vereerde revolutiemannen. Nog had men tot meerdere variatie in ieder der vier hoeken van de zaal (eene miniatuur navolging van het Muséum te New-York) kijkkasten, wel te verstaan juist zoo als men bij u somtijds op de kermissen ziet, geplaatst, waarvan ieder beschouwer zich naar eigen genoegen kan bedienen. Om alle deze fraaijigheden eene kroon op te zetten, heeft men in een ander gedeelte van 't gebouw, een ander tooneel. Juist om klokslag 10 uur (het Muséum is des avonds geopend) wordt er een wenk gegeven, en oogenblikkelijk stelt de menigte zich in den rep, en stommelt en dringt eene duistere trap op; na eenige gangen rondom den stander der wenteltrap komt men op eene gaanderij, omschut door een ijzeren leuningwerk, en hier zijnde staat men voor de gapende *Hel*..... het hol zelf stelt voor eene soort van rotsspelonk, op welker achtergrond eenige doemelingen, als door wanhoop gefolterd, worden voorgesteld; op den voorgrond woelen eenige gedrochten en twee of drie duivels; het spreekt van zelf dat deze niet zeer aanminnig zijn voorgesteld; gedurig snakken zij met hunne wijde muilen naar de aanschouwers, zij strekken hunne halzen uit, rollen de oogen verschrikkelijk in het hoofd rond, en maken

ken als om strijd indedaad ijsselijke grimassen. Een van hun wendt zich met dreigende redenen tot de aanschouwers, doch door het antwoord van één der kijkers kreeg deze oratie eene zeer kluchtige wending. Deze duivels hadden wel hunne waarde als automaten, althans was eene regt duivelsche gretigheid zeer goed in hunne gebaarden uitgedrukt. De verlichting dezer hel werd onder de gaanderij voortgebragt. — Zoo als gezegd is, zijn deze Muséums des avonds open en heeft men er voor $\frac{1}{4}$ dollar toegang. Men heeft er den geheelen avond muzijk; in dat te New-York was tot zeker bepaald uur een kunstenaar bezig kleine snuisterijen van glas te maken.

Gij ziet wel uit deze schets, dat deze Muséums niét vatbaar zijn voor vergelijking met de Europesche; de eersten zijn voor het volk, en alzoo naar deszelfs behoeften en smaak ingerigt, terwijl die in Europa daargesteld en ingerigt zijn om het hoogere onderwijs te ondersteunen: maar zoo beiden dienen zullen tot algemeene volksopvoeding (ik bedoel hier als ware grondslag eener goede opvoeding meerdere ontwikkeling van kennis), dan zal het te bezien staan, welke weg de kortste en zekerste zal zijn tot dit doel.

Tegenover Cincinnati en Kentucky stroomt de kleine Licking-rivier in de Ohio uit, en wederzijds dit riviertje ligt oostzijds Newport met sommige fabrijken en een militair etablissement, en westzijds het kleinere Covigton, mede met ijzerfabrijken; op ieder dezer plaatsjes vaart eene stoomboot of pont.

Ein-

Eindelijk was dan alles tot onze afreis gereed, en op den middag van den 11 September stelden wij ons in beweging; de eene wagen was een zware en de andere een ligte; beiden waren, zoo als genoegzaam alle hier, met eene linnen hoepelkap voorzien. Voor den grooten, zeer zwaar beladen wagen waren drie, en voor den kleinen één paard gespannen. Ik had beproefd of de paarden wilden trekken; doch ongeacht deze voorzorg ondervonden wij zeer spoedig eene voorproef van de moeiten aan onze reis verknocht: bij het opklimmen der Bluffs, welke de stad aan de landzijde insluiten, weigerde het paard, 't welk ik voor den kleinen wagen reed, verder te gaan, en na weinige worsteling liep het ruggelings de steile zijde des wegs af en viel met wagen en al op zijde in de *fence*, welke aan den voet dezer steilte was; het liep met mijne dochter en mij (wij zaten in dezen wagen) zeer gelukkig af, daar wij geen noemenswaardig letsel bekwamen, maar de trekkret van den wagen was onherstelbaar gebroken. Wij moesten derhalve wederom terug gaan; de verzamelde menigte zocht door alle mogelijke middelen het paard voor den anderen wagen wederom trekkende te krijgen, doch dit was vruchteloos: ik liet onder geleide van een' man, die aan onzen weg woonde, en zich hiertoe aanbood, den grooten wagen met een' der jongens vooruit gaan, bezorgde het gebrokene, ruilde onder beding van wel te voldoen een ander paard, en ging den volgenden morgen, vergezeld van den eigenaar van hetzelve, den anderen wagen wederom opzoeken; en daar het paard goed aan het oog-

oogmerk voldeed, zetteden wij dezen dag onze reis tot aan de Miami-rivier voort. Nog voor wij hier aankwamen, bragt een gelukkig toeval ons in gezelschap met een' ouden *farmer* en zijn' zoon, welke met hunnen vierspan-wagen uit Cincinnati huiswaarts keerden naar de Brandewijn-kreek, Shelby County, ongeveer halfwege onze bestemming; dit was van een zeer groot belang voor ons, daar behalve onze onkunde van de beste wegen, de wagens te zwaar geladen waren, iets wat men ons voorspeld had. De wegen zijn hier oneffen en te nieuw, hier gaat het heuvel op en daar wederom af, dit vordert van de paarden krachts-inspanning, hetwelk zeer noodzakelijk een goed bestuur vereischt; men verrigt dit bij een dubbelspan met eene enkele lijn aan het voorpaard, en overigens door woorden; gij begrijpt hoe onhandig deze bestiering door ons moest toegaan, en gevoelt hieruit met hoe veel blijdschap ik dezen ouden man, als 't ware de deelnemendheid en dienstwilligheid zelve, vond. Hij deed alles wat onder zijn bereik was, om ons met hem voort te helpen. Hier te Miami-town zocht hij een span ossen voor ons op, om ons door de rivier en op een' zeer steilen heuvel te helpen; hij verliet ons niet, maar voegde zich bij gevaarlijke plaatsen altijd nevens onzen wagen, om de paarden te helpen besturen en aanmoedigen, en zóó sukkelden wij gezamenlijk traagjes voort door Harriston (waar wij de grens van Indiana bereikten), Brookville, Rushville, Moscou, Shelbyville, tot de Brandewine; doch op den tweeden of derden dag onzer reis bejegende ons

een

een voor mij zeer hard ongeluk, zoo als gij zelve best zult gevoelen, wanneer ik u zeg, dat het onze waardige leidsman was, welke bij zijne hulp, die hij ons trachtte aan te brengen, door eenen woesten sprong van mijn paard, zich jammerlijk aan zijnen arm bezeerde, en zoo als later bleek een der pijpbeenen van den onderarm brak; dit was des avonds bij het uitspannen der paarden. Ik gaf terstond last een' Chirurgyn, welke vier mijlen van hier woonde, te roepen, maar dit werd door den patient opgemerkt, die alle doctorale hulp van de hand wees en volstrekt bleef weigeren; hij verbeet als 't ware zijne pijn om mij gerust te stellen, daar hij zag, dat ik zoo zeer over hem bewogen was, en schoof het af door te zeggen, dat hij zich dan te huis liever zou willen doen genezen. Wij verbonden den arm zoo goed mogelijk met whiski, ondersteunden den volgenden morgen den arm door een' draagband, en vervorderden zoo als gezegd is onzen weg tot het huis van onzen vriend; alwaar wij den 17 September na veel zorg en moeiten aankwamen, echter zonder eenige andere ongelukkige ontmoeting, dan het breken van een trektuig, heem genoemd. Op aandrang van onzen vriend logeerden wij des nachts bij hem, en door eenen invallenden regen verder tot den morgen van den 19 November. In het overige huisgezin ontmoetten wij niet veel vriendelijke gulheid, wat in eene ruime mate zoo zeer den ouden man eigen was; en hetgeen ik zag, dat hem zeer hinderde. Ik herhaalde hier mijnen aandrang om zijnen arm, dien nu een doctor hem gezegd had gebroken

te

te zijn, door eenen wondheeler te doen behandelen; doch ook nu wees hij dit van de hand door te zeggen, dat het voor hem de pijn niet waardig was den arm te laten teregt zetten (hij was indedaad iets krom), dat het zich wel zou schikken enz. Ik geloof wezenlijk, dat hij alles van de hand wees, om mij geene kosten te verwekken. Ik schonk zijn' zoon een zilveren horologie, hetwelk de vader niet dan op mijnen aanhoudenden aandrang hem eindelijk vergunde aan te nemen. Gij zult vertrouw ik belang genoeg in zulk een' edelmoedig' man stellen, om deze langwijlige periode met welgevallen te lezen; althans ik zou mij geweld moeten aandoen zoo veel goeds en schoons ter loops voorbij te gaan. Ook den naam van hem kan ik u niet onthouden: hij heet PIETER ANDERSON. Indien de regen dezen dag iets was opgehouden, zou ik zijn' vader bezocht hebben; deze woonde zeven mijlen van daar, was toen 107 jaar oud, had twee kleine kinderen uit zijn tegenwoordig huwelijk, dat hij in zijn 100ste jaar had aangegaan.

De weg, welken wij thans hadden afgelegd, is meestal vrij digt bewoond; het land is daar grootendeels nog van dezelfde geele leemklei, en sommige plaatsen zijn nat en poellig; men ziet tot hiertoe zeer groote appelhoven bij de *farms*, welke dit jaar tot breekens toe vol ooft waren. Tot het gemeene ooft behooren hier ook de perziken; peeren ziet men weinig. Sommigen willen, dat de peereboom hier den winter niet zou kunnen verdragen, doch hoe laat dit zich rijmen met de menigte perzikboomen, die men hier

hier vindt? De rijweg was, zoo als reeds is aangemerkt, meestal zeer rijzende en dalende en dikwijls zeer slecht gebaand; in den omtrek van Cincinnati werkt men met kracht aan de *turn-pike-ways* (eigenlijke tolwegen vond ik hier niet). Meestal wordt de kalksteen met hamers gegruisd; maar op dezen onzen weg vonden wij eens eene verplaatsbare stoommachine, welke door twaalf stampers, in twee rijen geplaatst, den steen vergruisde. Men vindt tot hiertoe nog geene natuurlijke weiden (*prairies*); alles is hier oorspronkelijk boschland, doch op sommige plaatsen en vooral in den omtrek van Cincinnati is het reeds vrij wat uitgedund, de grond wordt, hoe wel hij nog altijd geel uitziet, hier iets donkerder, dan dien ik in de Ohio- en New-York-Staten van de hooge landen zag. Hoewel hij somtijds nog al afwisselt, ook wat den ondergrond betreft, is evenwel het meeste verschil in de dikkere of dunnere dekking door planten-aarde (*humus*) gelegen, en dit schijnt successivelijk toe te nemen, naarmate men het Westen dieper indringt. Ik bedoel hier, en zoo ook elders, den grond in het algemeen, dat is, de natuurlijke afwisselingen er mede in begrepen, die ik tot heden bevonden heb altijd met de eigenschappen van den grond in het algemeen éénen tred te houden. De bedoelde afwisselingen zijn deze: het rivierdal, voor zoo ver het niet met minder Bluffs of uitvloeisels der wellen van het hooge land is bezet of vermengd, is donker bruine kleigrond, van een' zeer korreligen porieusen aard, welke bleeker en meer naar het geele helt, naarmate die dieper ligt;

ligt; ik had dikwijls gelegenheid dit op te merken bij ontwortelde boomen, en zoo ook het volgende: de afhelling van den hoogen grond (*Bluffs*) is kiezelig zand met een weinig humus en minder of meer zware steenen vermengd; op de hoogte begint kiezel en steen weldra af te nemen en gaat over tot eene zwaardere humus-laag op een' gemengden kiezel en kleigrond, welke aan het water eene gereede doorvloeijing geeft; meer binnenwaarts wordt de ondergrond meer kleijig en zamenpakkend, de humus-laag neemt af en de grond wordt natter en poelliger. Dit schijnt mij de gewone regel te zijn, ten opzigte van rivieren; en heeft naar eene geëvenredigde schaal ook gemeenlijk plaats met betrekking tot kleinere stroomen. Ik acht deze aanmerking noodig, om mij beter nu, en voor het vervolg te doen verstaan.

De regen gaf een slecht vooruitzigt aan onzen verderen togt, wegens den weg en het wassen der stroomen, vooral bij onze zware vracht, 't geen de paarden reeds duchtig gehavend had. Ik trof hierom met ANDERSON eene overeenkomst, om de halve vracht over te nemen, en ons alzoo naar Lafayette te helpen, voor drie dollars, per dag; hij bleef om zijne armbreuk te huis, doch belastte zijn' zoon en schoonzoon met dezen togt. De kisten des morgens overgebragt hebbende, hervatten wij onze reis, maar hadden dezen dag het ongeluk de draaibout te breken van den grooten wagen, hetwelk ons eenig oponthoud gaf; men was bij de smederij bezig met prijsschieten, om gedeelten van eene koe; deze koe werd door de intee-

ke-

kenaren gezamenlijk betaald, vervolgens doodgeschoten, in prijzen afgedeeld, en zoo bij gedeelten aan de beste treffers afgegeven. — Den volgenden dag passeerden wij Indianapolis, de gouvernementsstad van dezen Staat; zij is reeds van een' vrij grooten aanleg, doch nog zeer onvolbouwd; dit evenwel vindt men meer en min in alle nieuwe steden; eene Amerikaansche stad heeft immers geene gracht of grens, en ieder die land in de nabijheid heeft, kan dit tot *house-lots* uitleggen en verkoopen; dit is dan wel minder in de neringrijke kom van de *town*, doch de kooper betaalt hier ook veel minder voor zijn *lot*, en, als hij een goed werkman is, wil men hem wel zoeken. Het gouvernementshuis te Indianapolis is een juist niet zeer prachtig, maar toch sierlijk gebouw (*). Ingevolge den raad, dien men ons gaf, kozen wij den weg, welke van hier over Logansport tot het Michigan-gebied loopt, *Michigan-road* genoemd, en nog dezen dag ondervonden wij reeds, behalve den slordigen weg, met nadruk de uitwerking des regens. De westtak van de White-rivier, welke aan dezen weg nog geene brug heeft, was te veel gewassen, om dáár door te rijden, doch wij vonden langs een spoor door het ongebaande woud eindelijk eene waadbare plaats, welke wij zonder ongelukken doortrokken; deze was echter zoo gevaarlijk, dat ik reden meende te hebben zeer blijde te zijn, toen wij wederom op de steile Bluffs

(*) Hier kruistten wij weder den nationalen weg, welke van af de oosterkust, reeds tot in den Mississippi-Staat is uitgelegd.

Bluffs en in het diepe modderspoor van den *Michigan-road* waren. Omstreeks halfwege Logansport verlieten wij dezen weg, en rigteden ons naar het Westen; deze weg bragt ons na eenige mijlen op eene grasvlakte (*prairy*), de eerste welke wij zagen; het was mij zeer aangenaam hier eens weder het gezigt als 't ware te kunnen uitrekken: deze vlakte was ongeveer 20 mijlen lang, doch hier en daar onderbroken door kleine boschjes van hazelnootstruiken en groot geboomte, welke zich als eilandjes voordoen. Deze *prairy* heeft aan den weg sommige uitgestrekte bouwlanden, waarvan de *farms* in de verte aan den groenen boschoever of op de eilanden, en enkelen zich op de uitgestrekte golvende vlakte vertoonden. Aan het einde dezer vlakte deed zich het stadje Jefferson op, als eene havenplaats aan eene binnenzee of meer; het heeft het bosch achter zich, hetwelke vervolgens door hazelbosch en kleine opene weiden wordt afgewisseld. — Van Jefferson, waar wij vernachtten, hoopten wij in éénen dag Lafayette te bereiken, doch het wederom breken der draaibout in den diepsten modder, bij het plaatsje Huntersville genoemd, belette dit en noodzaakte ons bij eenen *farmer*, midden op eene andere *prairy*, nachtverblijf te zoeken; doch eindelijk des middags van den 23 Septemper zagen wij het lang gewenschte Lafayette van de Bluffs beneden ons in het rivierdal liggen en daalden wij tot dit stadje af: ik haastte mij eene woning te zoeken, waar ik met de mijnen eenigen tijd intrek zou kunnen nemen, en vond die weldra aan de overzijde der Wabash, eene vierde mijl van de *town*. Bij het over-

overgaan der rivier hadden wij nog weder een hagchelijk oogenblik uit te staan; door achteloosheid der veerlui was de ketting, waardoor de pont aan den wal wordt vastgemaakt, losgelaten, en bij het ingaan van den laatsten wagen (de twee anderen waren reeds overgebragt), dreef de pont af door de stuiting der voorwielen tegen het dikke zware legstuk; de wagen sleepte zoo eenige voeten mede in de rivier, doch werden de paarden eindelijk ruggelings uit de pont getrokken; hierdoor was nu wel de wagen van de pont vrij, maar de positie evenwel kommerlijk; in dit oogenblik schoot er iemand uit de aanschouwers toe, dreef of liever zweepte de paarden met hunne vracht rond, en hoe onbesuisd dit ook toeging en hoe ook de wagen overhelde, bleef deze tot mijne verbazing staande, en hielden mijne uitmuntende trekpaarden hem uit de diepte bij den vrij steilen oever op. Wij herhaalden hierop den overtogt met een beter gevolg en betrokken hierop ons klein loghuisje (huis van boomstammen).

Hoewel deze onze reis zeer wel afliep, raad ik echter iederen vreemdeling in dit land mijn reisplan ten hoogste af, tenzij hij dit in gezelschap van inboorlingen kon doen; men is te zeer vreemd met alles, en zulk een togt aan te veel wederwaardigheden blootgesteld, om zich een goeden uitkomst te kunnen beloven; men kan er immers niet op vertrouwen, om zulke edelmoedige hulp te vinden als met ons het geval was, en dan ook nog heeft men veel zorg uit te staan. Ik zou vervolgens in gelijksoortig geval met de goederen in de stoomboot zoo ver mogelijk

de Wabash opgaan, was het dan ook slechts tot de stroomversnellings (*rapids*), beneden Terre-haute, en van daar met eene schuifboot (*flatboat*) of wagens, wat ik best konde huren, de reis verder doen. Gij zult wel opmerken, dat ik hier omstandigheden als de mijne bedoel. Met een gezelschap van drie of vier personen, met weinig goederen, zou ik onze reismanier goedkeuren; een wagen met een enkelspan zou dan voldoende zijn; de vracht zou men bij gevaarlijke of steile plaatsen kunnen afladen, hierdoor, en ook daar een enkelspan met eene dubbele lijn bestuurd wordt, zou men bijna alle moeijelijkheden voorkomen. De reis op zich zelve heeft veel nuttigs voor iemand die zich hier zetten wil, en wat de kosten betreft, zijn die niet zeer hoog; men reist des dags zonder oponthoud door, des avonds neemt men intrek in eene *tavern* (herberg); welke men aan de groote wegen op voldoende afstanden vindt; men voedert de paarden, onderwijl het huisvolk bezig is den maaltijd gereed te maken, eet, slaapt, en eet den volgenden morgen, onderwijl ook de paarden hun' maaltijd doen, en gaat dan weder op reis: ik betaalde gewoonlijk voor dit alles, voor acht man en acht paarden (gij herinnert u, dat ik twee man met een dubbelspan wagen gehuurd had) tusschen 3 en 4 dollars; wij hadden meesttijds zeer goed onderhoud en de paarden zat haver en hooi. Sterke drank of andere bijzaken worden hier niet verkocht, doch dikwijls wordt bij de aankomst Whiskiflesch en glas den reiziger aangeboden, welke zich hiervan naar goedvinden kan bedienen. Voor de paarden heeft men

zel-

zelve te zorgen; de herbergier bemoeit er zich weinig mede, als dat hij het voeder aanwijst.

Wat het land betreft, wat wij aan deze zijde der Brandewine ontmoetten, dit kreeg al meer en meer een vruchtbaarder voorkomen, maar ook werd het meer en meer blijkbaar, dat het de nieuwe *Countries* inging: de weg is dunner met huizen bezet en boomgaarden verminderen reeds zeer bij de Brandewine, en houden aldra geheel op; tot aan de *prairy*, voor Jefferson, is alles nog gedurig bosch, 't welke mede al minder en minder is uitgedund, en waardoor de *Michigan-road* ter breedte van 100 vt. is uitgehouwen. De kleine *prairies*, welke wij overgingen, hebben uitmuntende bruine grond, doch is het gras er niet weeldrig en te veel met allerhande planten en bloemen vermengd; somtijds vindt men een klein plekje digt met gras bezet, en ook nu en dan eenige klaver: het lange *prairy*-gras, waarvan de zaadsteng somtijds 8 à 10 vt. hoog groeit, vindt men hier en daar dun verspreid; onder de menigte bloemen was de kleine herfst-aster nu de meest heerschende. Deze vlakten zijn meestal golvende, zoo als het water des Oceaans na storm, en in de laagten dikwijls met moerassige beekjes, slenken of poelen doorsneden, iets wat den weg somtijds zeer bezwarende maakt, overigens is dezelve uitmuntend vast en effen: men ontmoet hier enkele, meestal vrij zware keijen of vlinten.

Na onze aankomst hield ik mij dagelijks bezig de omstreken te zien, om mij ergens eenig land aan te koopen; en al spoedig werden mij van alle kanten

farms

farms te koop aangeboden, meer dan ik de moeite nam te bezien. Ik hield mij in dezen meest aan de meening van den Heer BENBRIDGE, aan welken ik was aanbevolen door den Heer LAURENCE, uit Cincinnati; dezen waardigen man heb ik indedaad veel te danken, daar hij hier de omstreken niet alleen zeer naauwkeurig kende, maar ook tevens alles deed om mij teregt te helpen. Zijne betrekking als winkelier (*store-keeper*), gaf hem voldoende gelegenheid zich naar de beste *farms* te informeren, welke hij mij dan opgaf om dezelve voorloopig te bezien; dit hield mij den meesten tijd onledig, en wanneer dan het bezigtigde voor de gevraagde som mij niet geheel onaannemelijk voorkwam, was hij altijd gereed hetzelve met mij in nadere oogenschouw te nemen en tot den koop bij te staan. Ik hield mijn zin vooral gevestigd op de nabijheid der stad of althans aan de lijn, waar het kanaal zou moeten komen; tevens ondervond ik al spoedig, dat de grondprijs gestadig was rijzende, en begreep hierom, mij niet aan mijn plan te moeten houden, om, ingevolge de raadgeving van den Heer MARTINI, mij in het geheel niet te overhaasten. Ik gevoelde het gewigt van dezen raad zeer wel, dat men tijd en ondervinding noodig heeft om zich tot eene goede keus voor te bereiden, en had mij om die reden van eene gehuurde woning voorzien: doch ik had hier niet aan Congresgrond te denken, en daar kort voor onze aankomst aanzienlijke speculatiekoopen in deze omstreken waren gedaan, en het denkbeeld aan een kanaal en spoorweg zich meer en meer uitbreidde, was het oogenschijnlijk,

dat

dat de landprijs rijzende zou blijven. Ook vond ik in den Heer BENBRIDGE eenen steun, welke mijne eigene bekwaamheid minder noodzakelijk maakte: de omtrek beviel mij hier wel, en ook gevoelde ik weinig lust om dieper de meer ongekultiveerde streken in te gaan. Dit spoorde mij aan om de gelegenheid niet te laten voorbijgaan, toen mij eindelijk aan de kanaal-lijn en de rivier een paar afzonderlijk liggende hoeken grond te koop werden aangeboden. Deze gescheiden ligging voldeed mij wel in het geheel niet, ook was er te weinig land in de bebouwing, doch vond ik het zeer vruchtbaar en mijns inziens voordeelig gelegen. Dit land nu bestaat uit een' driehoek van 121 acres, liggende in het rivierdal (*bottom*) en 40 acres liggen half op de Bluffs, en de andere helft insgelijks in de *bottom*. Het *bottom*-land is meest bosch en een gedeelte natte *prairy*, dit laatste is grond, die onophoudelijk door de menigte bronnen, welke uit de Bluffs ontspringen, wordt bevochtigd; het brengt lang slecht gras voort, hetwelk op spitsuitstekende grondpunten tusschen het altijd voort sijpelende water groeit; deze grond is zeer moerassig, maar kan evenwel, hoewel moeijelijk, door het vee betreden worden, het is eene soort van veengrond, welke het bronwater inzuigt, wat zich bij de rivier door andere bronnen ontlast. Deze *prairy* is overigens zeer vlak en heeft doorgaans een weinig afhelling naar het bovenste gedeelte van het bosch, welk gedeelte dan ook bij bevrozen grond met dooi en zwaren regen dikwijls onder water staat of dras ligt, doch hetwelk bij het ontdooijen van den grond even zoo wel het water doorlaat.

Het

Het boschland bestaat uit de beste zavel en klei, die men ergens vindt, heeft een korrelige ondergrond, welke naarmate hij dieper ligt van het donkerbruine tot het roodachtige overgaat, en heeft veel overeenkomst met den Oldambster poldergrond; doch naar de rivier toe wordt hij iets zachter. Dit boschland heeft evenwel sommige lage slenken, welke de rigting der rivier hebben, en bij een' hoogen stand derzelve onder water staan; deze slenken hebben evenwel geen slijkgrond, zoo als gij u dit zeer ligt zoudet voorstellen, het is dezelfde vaste grond als de overige en ook met hetzelfde bosch bezet. Buitendien zijn er voorbeelden, dat al het *bottomland* geheel overstroomd is geweest, zoo als ten tijde der overstrooming der Ohio-rivier, waarvan men nog het merk aan het mos van sommige boomen ziet: het blijkt hieruit, dat het destijds $1\frac{1}{2}$ à 2 vt. de rivierbank heeft overvloeid, evenwel doen de winter-overstroomingen geen nadeel, wanneer zij niet te laat plaats hebben; men plant het mais niet voor het laatst van April. Het hoogland vormt een' driehoek, daar twee tegen elkander overliggende hoeken aan de Bluffs komen (*), dit is geheel vlak, behalve dat de rand of de Bluffs door de gewone *holers* gebroken is: dit is zavelachtige bovengrond, liggende op donker geele leemklei, vermengd met kiezel; men bemest dezen grond hier niet, het komt mij evenwel voor, dat dit na eenige jaren bebouwing de moeite wel zou beloonen. Op dit hoogland verbouwt men, behalve mais, allerhan-

(*) De overige driehoek strekt zich uit over de *prairy* en loopt met de punt tot in het *bottomwoud*. Zie bijgevoegd kaartje.

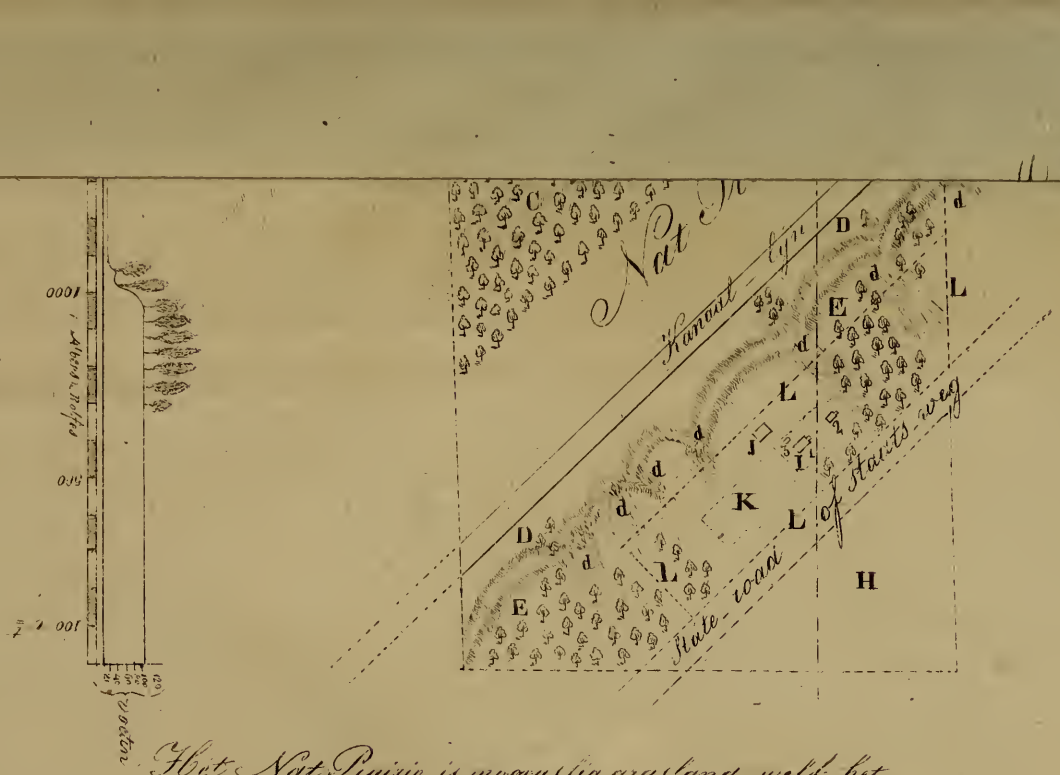

Het Nat Prairie is moerasrig grasland, welks het menigvuldige bronwater opstuwt, hetwelk zich aan de voet der rivier bank door andere bronnen in de rivier ontlast.

vergaderd, en ontlast.

D.D. Beneden bank op welker top zich de bronnen bevinden

ddddd Bronnen langs de bank

E.E. Bluffs min of meer 100 vt boven de bottem.

F en G Korenland.

H. dito. het verlopen winter gereed gemaakt

I Erf, en 1 woonhuis, 2 berghuis 3 korenhuisje

NB. Onder deze Nos komen zy ook op de teekening voor

J. Stal.

K. Tuin.

LLLL. Lyn van grond waarmede bezig zijn voor appelhof en veekamp gereed te maken.

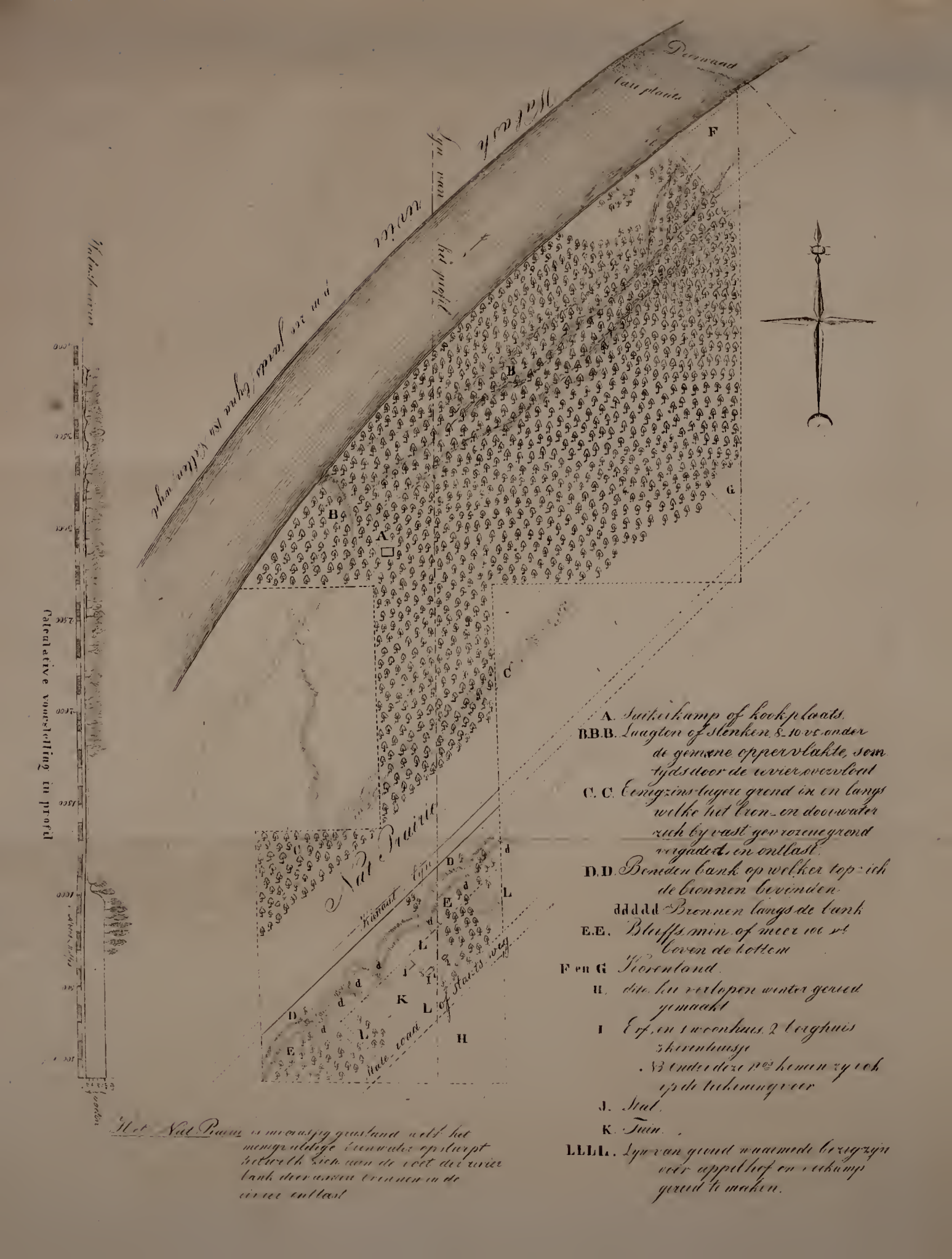
Deerwaard
Lijn van rivier
Wetsch
Nat Prairie
Kanaal
Calculative voorstelling in profil
A. Suikerkamp of kookplaats.
B.B.B. Laagten of slenken, 8-10 vt. onder de gemene oppervlakte, somtijds door de rivier overvloed
C. C. Eenigzins lagere grond in en langs welke het bron- en doorwater zich by vast gevrozene grond vergaderd, en ontlast.
D.D. Beneden bank op welker top zich de bronnen bevinden.
dddd Bronnen langs de bank
E.E. Bleiffs min. of meer 100 vt. boven de bottom
F en G Voorenland.
H. dito, hier verlopen winter gereed gemaakt
I Erf, en 1 woonhuis, 2 berghuis 3 korenhuisje
. NB Onder deze No's komen zy ook op de teekening voor
J. Stal.
K. Tuin.
LLLL. Lyn van grond waarmede bezig zyn voor appelhof en veekamp gereed te maken.
Het Nat Prairie is moerassig grasland welk het menigvuldige bronwater opstuipt hetwelk zich aan de voet der rivier bank door andere bronnen in de rivier ontlast

W. Beuk

W. Beukma, Kz. del.

Gezigt der woning enz: aan den grooten weg.

hande soorten van granen en ander gewas, als tarwe, rogge, haver, boekweit, witte boonen enz., garst heeft men hier niet, even zoo min koolzaad.

Bij dit hooge land behooren twee kleine armelijke loghuisjes en een kleine stal, en hier hebben wij dan nu onze residentie; gij ontvangt hierbij er de teekening van, als ook eene schets van het land, hetwelk beide zoo getrouw mogelijk de natuur is gevolgd. Voor het huis ziet gij mijne twee koeijen, voor de fence wachtende om bij hunne kalveren te worden gelaten, en verders eenige zwijnen aan den weg rondsnuffelen, om een of ander voedsel op te doen. Overigens wordt er een paar menschen rijdende voorgesteld, de man door de warmte des dags in zijn bloote vest, en de vrouw van een' zonnescherm voorzien, juist zoo als wij dagelijks ze hier aan den weg zien. Van de teekeningen der drie stoombooten, die gij ook hierbij ontvangt, heb ik van de Oliver-Ellsworth en de Michigan reeds iets gezegd: mijn zoon heeft de Mountaineer te Cincinnati, eenigen tijd na onze aankomst, aan den wal liggende, op het papier gebragt, het is dus wel niet de boot die ons op de Ohio vervoerd heeft, maar toch volmaakt van denzelfden bouw; zij zijn hier genoegzaam alle, als in denzelfden vorm gegoten. Wij kwamen van Portsmouth naar Cincinnati met de Ohio aan.

Deze 161 acres land (3 acres is ruim $1\frac{1}{5}$ bunder Nl.) kosten mij 750 dollars, gij kunt aan de schets zien, wat er in de bebouwing is: de twee *bottomfields* (stukken) heeft mijn buurman omschut, toen hij ze voor acht jaar

jaar hier van het Congres aankocht; dat aan de rivier, was door eene afdeeling militie, onder den Generaal HARRISSON, in den laatsten oorlog, van het bosch ontdaan: deze hadden hier een winterkamp met een houten fort, om de Indianen in het oog te houden, welke vlak hiertegen over de rivier een *town* hadden, *Ticumci* genaamd, en een ander pm. eene mijl hooger op, *Profits-town* geheeten. Dit stuk gronds is 8 à 9 acres groot: ik heb hier iets meer dan de helft van. Van het *prairyfield* behoort mij slechts ongeveer een acre; dit wordt gehouden dat door de Indianen reeds is bebouwd geweest. Bij het huis was slechts een groote tuin omschut, van pm. $\frac{1}{2}$ acre; wij zijn thans dagelijks bezig om deze tot ruim 2 acres uit te leggen, overigens hebben wij gepasseerden winter tusschen 4 en 5 acres op de Bluffs gereed gemaakt, hetwelke thans ook met vruchten is bezet; dit is de driehoek over den rijweg.

Ik heb u reeds te lang op het schetsje gewezen, zonder te zeggen, dat ik later nog 20 acres heb aangekocht; dit verbindt nu mijn land te zamen, en is de oostelijke halfscheid van het land, wat het mijne scheidde, dit kost mij 205 dollars; wanneer ik het vroeger had te koop kunnen krijgen, zou het niet zoo hoog geloopen zijn, maar ik kreeg eerst gepasseerden winter hier gelegenheid toe, en toen was het reeds zoo druk over het kanaal, dat er geen hoop was om het immer lager te hebben, en thans reeds heb ik dagelijk reden om tevreden te zijn met dezen koop. Later werd mij ook de overige helft met nog 53 acres

ter

ter zijde aangeboden, doch ik heb noch fonds noch lust om voor de tegenwoordige prijzen meer land aan te koopen, althans aan het kanaal. Van dit gekochte land is een gedeelte, dat men heeft begonnen, tot bouwland gereed te maken; dit zullen wij, hoop ik, den volgenden winter vervolgen, en dan misschien het boomen neerhakken staken, behalve dat wij op de Bluffs nog een paar acres uitdunnen om dit tot een kamp graanland te gebruiken. Wanneer het kanaal gereed is, geeft dat gedeelte, waarvan het bronwater hierdoor wordt afgesneden, hierbij bouwgrond genoeg.

Het is hier in deze streek vrij digt met huizen bezet: de groote weg (*stateroad*) welke op minder en meer afstand de rivier volgt, en zoo als gij zien kunt op den afstand van 5 à 6 roeden voorbij mijn huisje loopt, heeft hier meest ieder vierde of halve mijl eene *farm*, behalve sommige huur-*farms*, doch verder van de rivier wordt het spoedig minder; het land, wat niet aan eene afstrooming ligt, is op weinige mijlen afstand zeer nat en koud, en met zeer zwaar bosch bezet.

Deze omstreek, en vooral aan de beneden Wabash, wordt voor niet zeer gezond gehouden, en wel inzonderheid voor nieuwe aankomelingen; en dit blijkt wezenlijk zoo te zijn, daar genoegzaam allen, die zich hier in dit jaar gezet hebben, met ziekten en slepende koortsen gekweld zijn. Wij allen zijn er tot nog toe zeer goed afgekomen; mogelijk hebben wij dit grootendeels te danken aan eene kleine soort van gezwellen, meest

aan

aan handeu en beenen, waarmede wij bij afwisseling meestentijd, doch vooral dezen zomer, zijn geplaagd geweest; dit is hier vrij algemeen, en men noemt het hier schertsenderwijze de Wabash schurft: thans heeft dit bij ons opgehouden, maar nu heb ik een paar maal duchtig de koorts gehad en ben overigens ook niet geheel wel. Het komt mij voor dat er de galziekte onder zit, en hieraan was ik bij u ook zeer onderhevig; behalve dit, hebben twee van mijne kinderen ook een paar maal de koorts gehad. Thans voorspelt men ons dat het gevaar voor dit jaar meest voorbij is: de ziekelijkste tijd is de nazomer. Het is bekend dat de nieuwste, minst uitgedunde streken algemeen de ongezondste zijn, en voor 8 jaar hadden zich hier nog maar enkelen nedergezet: dit noordelijk gedeelte van den Indiana-Staat is slechts voor korte jaren van de Indianen aangekocht en nog heden hebben deze sommige reserve's (*) in dezen Staat, het grootste gedeelte ten noorden van Logansport. — Verbazend snel moet de bevolking in de weinige jaren zich hier hebben vermeerderd en verspreid. Gij zult dit best uit den opgroei van Lafayette kunnen afleiden. Ten tijde dat mijn naaste buurman zich hier vestigde (ll. voorj. 8 jaar), was het slechts eene soort van gehucht van omstreeks 20 armelijke loghuisjes. Voor 6 jaar, toen de Heer BENBRIDGE zich daar zette, had dit plaatsje omtrent 400 inwoners, en thans wordt de bevolking op ten minste 2000 begroot; het is over

(*) Dus noemt men de streken gronds, welke de Indianen voor zich hebben behouden.

over het geheel nog wel zeer dun bebouwd, doch wat de omtrek betreft (voor zoo ver men bij een Amerikaansche *town* de omtrek bepalen kan), heeft het reeds eene aanzienlijke grootte, en het prijkt met een vrij groot vierkant steenen *court-house* (rechthuis), voorzien van een koepeltorentje, staande midden op een ruim vierkant plein, rondom hetwelke men meest vrij stoute steenen winkelhuizen, logementen en koffijhuizen heeft: ik bedoel, de meesten zijn van steen, de overigen zijn *frame-houses* (huizen van planken), en verder af ziet men tusschen beide ook nog wel loghuizen. Er zijn éene steenen en éene houten kerk, een bankhuis, gevangenhuis enz. Men heeft hier éene ijzergieterij, één stoomzaag- en één dito olie- en wolkaardmolen. Het kanaal zal den stroom der Wildcat-kreek naar de *town* leiden, men bedoelt hierdoor de bevordering van het fabrijkwezen: thans heeft men de molens voor de *town* en omstreken wederzijds Lafayette, zuid aan de Wia-kreek en noord aan de Wildcat, op een' afstand van 3 tot 4 mijlen. Er is drie dagen of liever drie morgens in de week markt in Lafayette, des dingsdags, donderdags en zaturdags; hiervoor is, zoo als in ieder plaatsje van eenig belang, op het plein een markthuis, zijnde eene overdekte gaanderij op steenen kolommen, voorzien van de noodige tafels enz., en omschut door een rigchelwerk; aan het einde ván dit huis heeft men eene weegschaal voor zware voorwerpen, en bijzonder voor hetgeen wat bij de wagenvracht wordt verkocht; men rijdt met het voertuig op een houten vierkant,

ge-

gelijks met den grond, maakt in eene kleine aftimmering het gewigt op, ontlaadt vervolgens ter bestemde plaats, en komt terug en weegt het gewigt van het voertuig er af, waaruit dan het netto van het geleverde blijkt. De markthandel wordt gezegd hier dit jaar aanmerkelijk te zijn toegenomen, dit is een kenteeken dat er meer geld in omloop komt; in een nieuw *settlement* (nederzetting) is het eerst meestal ruilhandel (spek aan spinnen, zoo men zegt). De markthandel bepaalt zich hier tot dagelijksche levensbehoeften voor dadelijk gebruik.

De voortbrengselen des gronds zijn hier mais, tarwe, rogge, garst (op enkele plaatsen), haver, boekweit, vlas, witte boonen en aardappelen; en van de moeskruiden, de gemeene witte kool, witte knollen, meloenen, komkommers, salade, uijen, stamboonen, een weinig turksche erwten: hierbij bepaalt het zich althans bij de grootste menigte. Onder de veldvruchten is mais verre weg het voornaamste artikel, en ik mag zeggen het eenigste wat met eenige zorg wordt gekweekt. Tarwe dient meest voor eigen gebruik, en zoo ook vlas; rogge ziet men weinig en dient genoegzaam niet voor huisselijk gebruik, maar gaat meest naar de kleine stookerijen, die men hier allerwege vindt. Garst dient alleen voor bierbrouwen, en wordt slechts hier en daar als op bestelling verbouwd. Haver is eene noodzakelijke wisselvrucht, en dient voor eigen verbruik en verkoop. Boekweit, witte boonen en aardappelen verbouwt men meest voor zich zelven. De tuinbouw is van weinig beteekenis: dit

dit is het werk der vrouwen en bepaalt zich meestal tot eigene keukenbehoefte; enkele beginnen zich evenwel reeds toe te leggen, op tuinproducten voor de markt, doch thans is alles hier nog nieuw, en de overproductie eerst in het begin. Gekweekt ooft heeft men hier nog zeer weinig, men begint nu eerst aan appelhoven te denken; perziken beginnen een weinig te komen, doch nog niet voor de markt. Een eigenlijke graanmarkt of ander geregeld middel van handel is hier nergens, behalve voor hetgeen men tot dadelijk verbruik aan de algemeene markt kan verkoopen; de *store-keepers* echter nemen alles aan voor reeds geleverde of nog te leveren goederen, overigens kan men het mais en de rogge meest altijd wel debiteren aan de kleine branderijen, doch veelal op krediet, en de tarwe aan de molens; voor de haver is algemeen gelegenheid genoeg om in de *town* te verkoopen, daar meest iedereen een paard houdt. Somtijds voert men zijnen overvloed naar eene afgelegene plaats per as, waar men verneemt dat een goede markt is; zoo zijn uit deze streken den laatsten winter vele vrachten naar Logansport vervoerd, dat 41 mijlen van Lafayette ligt; meestal kostte daar alles aanzienlijk meer dan hier: men brengt tot nog toe daar weinig voort, en heeft er groot debiet aan de Indianen, die onbezorgd hun geld verkwisten, wat zij termijnsgewijze jaarlijks van den Staat ontvangen voor hunne verkochte landen: vooral ook voert men hun met booten langs de rivier veel Whiski toe, eene soort van genever, die men uit mais met een weinig rog-

rogge stookt, hier en elders veel gedistilleerd wordt, en zoo als is aangemerkt, een groot gedeelte der overproductie verslindt. De prijzen hebben door deze soort van handel reeds eenige vastheid, althans voorleden winter hield het min of meer den tred van die der andere Staten. Men rekent weinig naar de kwaliteit; tarwe evenwel verlangen sommigen bij leverantie, 60 ℔ de bushel: overigens verhandelt men ze algemeen naar den loopenden prijs, welke zeldzaam anders, dan bij $\frac{1}{8}$ of minstens $\frac{1}{16}$ dollar rijst of daalt. Voorleden herfst en winter waren de prijzen klimmende, de mais rees van 25 tot $37\frac{1}{2}$ cent, tarwe van 75 tot 125, rogge en boekweit van $43\frac{3}{4}$ tot $62\frac{1}{2}$, haver stond meest gelijk met de mais en zoo ook de aardappelen. Het spek en vleesch kostte van $3\frac{1}{2}$ tot 5 cents, jonge hoederen $12\frac{1}{2}$ cents; thans schijnt de prijs der mais niet boven 20 cents te zullen komen, ook het graan verkoopt men lager, doch het vleesch en spek tot nog toe iets hooger: het is evenwel de tijd nog niet van den afzet der producten, en bijgevolg is er geen juiste marktprijs te bepalen. De paarden hebben hier ongeveer den prijs als bij u; een goed, wel gevoed paard voor allen dienst geschikt, kost van 80 tot 100 dollars, en daarover; eene goede melkkoe van 20 tot 25 dollars, doch de prijs van het rundvee is nu boven het gewone peil.

Ik zou haast weder vergeten hebben het noodige te zeggen van de maten, gewigten enz., die men hier gebruikt, en zonder hetwelk gij van sommige mijner opgaven geene waarde of verhouding kunt opmaken.

De

De lengtemaat is, zoo als ook de inhoudsmaat, hier volgens het Engelsche stelsel. Een voet lengte is verdeeld in 12 duimen; 3 vt. is een yard, en deze yard staat volgens vergelijking ten naaste bij gelijk met 913 Nl. strepen; $16\frac{1}{2}$ vt. is hier eene roede, en 320 dezer roeden 1760 yards, nabij gelijk staande met 1607 Nl. ellen, eene mijl. Eene vierkante mijl besluit in zich 640 acres; dit noemt men hier eene *section*. Voor drooge waren heeft men hier de *bushel* en deszelfs onderdeelen: de bushel houdt ruim 352 Nl. maatjes, en is dus iets meer dan $\frac{1}{3}$ van eene Nl. mud. Vochtmaat rekent men bij de gallon; ik weet hiervan de juiste verhouding niet tegen het Nederl., doch men houdt het er hier voor, dat 8 gallons zoo veel inhouden als een bushel. Het gewigt is aanmerkelijk ligter dan dat, waarnaar men bij u gewoon is te rekenen ($\frac{1}{2}$ Nl. ℔). Een *pound* weegt omstreeks 454 wigtjes Nl. Van de munten weet gij reeds, dat men hier bij den dollar rekent, die de waarde van een Holl. rijksdaalder heeft. De meeste zilvermunt, die hier in omloop is, is de Spaansche dollar (Spaansche mat) met zijne onderdeelen, namel. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ en $\frac{1}{10}$. De inlandsche dollar is mede verdeeld in $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{4}$, doch de kleinere munt is 10 en 5 cent, en in het koper heele en halve centen. Het is opmerkelijk, dat hier en verder in het Westen volstrekt geen koper-munt in omloop is, hetgeen aan kleine zaken dikwijls een' zeer onregelmatigen prijs geeft. Overigens heeft men hier behalve de Spaansche doublonen eene inlandsche gouden munt, *eagle* (arend) genoemd, welke 10 dol-

lars waarde heeft, met hare $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{4}$ onderdeelen; doch deze komen zeer zelden in dagelijkschen omloop voor, maar des te meer de banknooten van allerhande soorten en waarde; dit heeft voor een' onkundige nog al eenig bezwaar in, daar dit papier uit afgelegene banken somtijds niet voor de volle waarde wordt aangenomen, en sommige dezer banken zelfs geen genoegzaam krediet hebben; met die van de algemeene Staatsbank kan men overal te regt.

Het werkloon is hier verbazend hoog, en vooral nu, daar men begonnen is aan het kanaal te arbeiden. Men heeft namelijk in de verloopen maand die gedeelten uitbesteed, welke het meeste werk vereischen, en hieronder behoort ook dat van hier ($\frac{3}{4}$ mijl) tot Lafayette. Men is op dezen afstand bezig de Bluffs van pm. 100 voeten hoogte naar beneden te werken, om hierdoor en het hangen dezer Bluffs het kanaal boven de rivier door middel van een' zwaren dijk daar te stellen, hetwelk indedaad een zeer moeijelijk werk is; daar de Bluffs hier, volstrekt zonder eenigen voet, steil in de rivier afloopen, en het kanaal, ook bij den hoogsten waterstand, buiten alle gemeenschap met de rivier moet blijven. Men geeft voor het kanaalwerk 18 tot 20 dollars per maand, met kost en huisvesting. Voor algemeen werk word er meestal bij den dag een dollar betaald, en lieden die bij de *job* (dat is bij het stuk of bestek) arbeiden, zoo als kleermakers, zadelmakers, schoenmakers, houthakkers enz. verdienen dikwijls tot twee dollars.

Ik

Ik meld u reeds, dat het kanaal is uitbesteed en begonnen, maar herinner mij niet u nog gezegd te hebben, dat bij Congres besluit van dezen Staat voorleden winter is bepaald, dat het kanaal, met welk project ik u bekend gemaakt heb, werkelijk tot Lafayette zal doorloopen, en zoo ook de ijzerbaan van af de Ohio-rivier over Indianapolis. Het berigt hiervan werd te Lafayette door eene algemeene illuminatie en het schieten met een paar stukjes klein geschut, zonder affuiten, gevierd; doch het schieten met dit onhandig geschut kostte ongelukkig een' onvoorzigtigen jonge de hand. Het kanaal, althans wat nu is uitbesteed, moet den 1sten October 1838 voltooid zijn. Van den *rail-road* is dit nog niet bekend, daar dit gedeelte nog niet is uitbesteed; doch ten zuiden van Indianapolis is men reeds op onderscheidene plaatsen met denzelven bezig. Men verwacht dat deze weg, ingevolge project, vervolgens tot het Michigan-meer zal worden verlengd; en zoo ook het kanaal tot voorbij Terre-haute, beneden de stroomversnellings, waar beneden de Wabash in alle saisoenen bevaarbaar is voor stoombooten, en waardoor dan ook hier, zoo als door den Ohio-Staat, eene geregelde gemeenschapslijn, van uit de golf van Mexico door de binnenlanden, tot aan den Atlantischen Oceaan zou zijn geopend. In den Illinois-Staat is men mede bezig eene derde lijn daar te stellen voor stoombooten: men vervangt daar het onbevaarbare gedeelte der Illinois-rivier door een groot kanaal tot aan het meer Michigan.

Vaste jaarlijksche feesten heeft men hier niet, behalve de dag der onafhankelijk-verklaring, den 4 Julij; maar dit feest wordt, in de oude Staten vooral, zeer luisterrijk en in sommige plaatsen drie achtereenvolgende dagen gevierd. Men rigt er echter somtijds plaatselijke feesten aan; zoo hadden wij in den verloopen herfst, den 7 November, eene soort van rouwfeest, twee mijlen van hier, op den *battleground* (slagveld), over de rivier, ter gedachtenis van het overvallen in den nacht van eene afdeeling Amerikanen, onder den Generaal HARRISSON, door de Indianen in het jaar 1811. De militie van deze *County* had zich met draagbanden van hemelsblaauwe zijde en vaandels met toepasselijke opschriften enz. versierd. De ingezetenen van Lafayette kwamen met wagens, te paard en te voet over de kleine grasvlakte aan, en werden door de militie voor den heuvel, die de battleground uitmaakt, opgewacht. Op eene van planken opgerigte stellaadje traden drie redenaars achtereenvolgende op, van welken de eerste in een' verhevenen stijl de nagedachtenis der gesneuvelden vereerde; de tweede, een gewezen officier en deelgenoot aan dezen jammervollen nacht, gaf een eenvoudig, doch zeer uitvoerig verhaal van deze gebeurtenis, en de derde verving en besloot dit met het reciteren van een dichtstuk, door hem voor deze plegtigheid vervaardigd. Voor het overige verlustigde zich de menigte nog eenigen tijd met groepsgewijze den heuvel rond te wandelen, of het gemeenschappelijke, eenvoudig omheinde graf der gesneuvelden te zien;

en

en hierna werd het feest besloten door eenen publieken maaltijd onder het geboomte, op kosten van een fonds, bij inteekening verzameld. Men heeft hier bij Lafayette somtijds (dit jaar twee malen) hardrijderijen, op de wijze als in Engeland; deze duren drie achtereenvolgende dagen, als ook *campmeetings* (preken in het open veld), van 4 en 5 dagen. Buitendien ontbreekt het hier niet aan zamenkomsten en vermaken voor het volk; de menigvuldige verkiezingen — gij weet, dat het volk hier alle ambtenaren regtstreeks uit hun midden verkiest — en de regtsplegingen houden menigen dag bezig, en geven gedurende dien tijd veel drukte in de *towns*. Tweemaal was hier, gedurende mijn verblijf, eene reizende troep paarderijders en koordedansers, benevens eene kleine menagerie. Ook heeft men in de *town* eene kleine liefhebberijkomedie, en in den laatsten winter somtijds danspartijen. Jaarmarkten of kermissen kent men hier niet, en de kerkelijke feestdagen, behalve de zondag, worden wel in de oude Staten, doch hier door zeer weinigen gevierd, alzoo ook de nieuwjaarsdag.

Ook de jagt geeft hier aan velen eene zeer vermakelijke bezigheid, door het veelsoortige en de menigte van wild, dat men hier vindt, zoo als: herten, kalkoenen, faisanten, patrijzen, duiven enz., dit alles dient voor de tafel; ook spaart men het roofgedierte niet, 't welk men hier nog al in menigte aantreft, en waarvan de wolven, vossen, *pool-* en *wildcats* de gevaarlijkste voor de kleine huisdieren zijn, en de *ground-hogs*, eekhoorns enz. somtijds de

vruch-

vruchten beschadigen. Het grootere, voor den mensch gevaarlijke wildgedierte, als: beeren, panters enz. is hier zoo goed als uitgeroeid; echter willen sommigen dezen verloopen winter het spoor van een' panter, eenige mijlen van hier, gezien hebben. Slangen zijn hier nog in menigte, en onder deze ook de zoo vreesselijke ratelslang. In mijne nabuurschap werden dezen zomer drie levendig gevangen en in een' bijënkorf bewaard; thans heeft de eigenaar ze verkocht. Ook mijn oudste zoon doodde er eene, met acht ratelringen, welks getal men zegt met de jaren haars ouderdoms overeen te komen. Men houdt den beet der ratelslang hier niet voor stellig doodelijk, wanneer men maar spoedig genoeg de regte middelen aanwendt, welke hoofdzakelijk in branding of dadelijke uitsnijding bestaan. Men kent hier genoegzaam geene voorbeelden van ongelukken door den beet der slangen veroorzaakt; de meeste soorten schijnen niet, of althans weinig vergiftig te zijn, en alle vlugten voor den mensch, als zij daartoe gelegenheid hebben. — De visscherij bepaalt zich hier, bij gebrek van meeren of stilstaande waters, tot de rivier en de kreeken, maar ofschoon de visch zeer groot is en sommige soorten zeer lekker zijn, zoo als de zalm, baars, snoek, *buffelo*, *redhorse* enz., maakt men er hier geen zeer algemeen gebruik van. De rivier is zoo wijd, dat men niet dan met zeer groote netten meent te kunnen vangen; somtijds hebben eenige buren een sein-net te zamen. In het voorjaar gaat de visch de kreeken op tot de molendammen, en hier vangt men

ze

ze dan op allerhande wijzen; doch in de andere saisoenen vindt men daar meestal niet dan kleine visch, waarvan men geen werk maakt, dan tot aas voor de hoeklijn, waarmede men bij troebel en matig hoog water somtijds ook op de rivier vischt. Dit geeft echter eene zeer onzekere vangst; ook gebruikt men eene soort van harpoen, in den vorm van den drietand van Neptunus, doch dit schijnt mij mede een niet zeer voldoend werktuig te zijn. Men wil, dat de visch op de rivier niet zoo menigvuldig is, sedert de stoombooten dezelve bevaren, en schrijft dit aan de geweldige beweging en het gedruisch des waters toe.

Ik zou dit mijn geschrijf nog zeer kunnen doen uitdijen, vooral, indien ik in bijzonderheden zou willen treden; evenwel mijn plan is bij dezen slechts, behalve eene schets der reis naar dit oord, door een kort overzigt, de vraag eenigermate te bevredigen, »hoe en wat vindt gij daar in uw nieuw woonoord?" en u overigens door deze mijne opgaven gelegenheid te geven, mij te zeggen, waarover gij in het vervolg meer bijzonder wenscht te zijn ingelicht; doch als van zelve kom ik vervolgens op veel terug. Verwacht niet, dat ik mij zal inlaten met ingewikkelde betoogen of oordeelvellingen; dit ligt zoowel buiten den kring van mijne kennis, als verkeering, ook heb ik tijd noch lust om anderen na te schrijven, of het moeten sommige authentike opgaven zijn. Gij zult u dus moeten vergenoegen met eenvoudige onmiddelijk onder mijn' gezigtskring vallende zaken.

Ook

Ook ik veronderstel bij u de vraag: »maar hoe bevalt het u daar; hoe vindt gij de menschen? enz." Wat het eerste betreft, ik heb hier alles gevonden, zoo als ik het verwachtende was; vruchtbare grond, doch die tevens veel en zwaar werk kost, om te ontginnen, en waarvoor schaars vreemde handen zijn te vinden; welke echter de vlijt zeker beloont. Dit zal mogelijk sommigen kunnen afschrikken mij te volgen; maar ik bevindt mij hier wel bij: het is hier niet de nooddruft, welke om het dagelijksch brood doet zwoegen; men werkt hier tevens aan de verbetering van zijn eigendom, waarvan geene privilegien zijn weggeschonken of voorbehouden. Het is geheel het eigendom van den bezitter, met alles wat het voortbrengt; de landbezitter heeft een zeker bepaald aandeel aan den Staat, en betaalt tot handhaving van dit zijn bezit en van zijne overige maatschappelijke regten slechts eene belasting, welke hiervoor toereikende is; en wat kan meer den arbeid veraangenamen en den vlijt aanwakkeren dan dit? — Het verlies van mijne vroegere betrekkingen, het gemis van verkeer met u, mijne waarde en onvergetelijke vrienden! drukt zwaar; maar ik wist en gevoelde, reeds bij voorraad, het smartelijke van eene verscheuring der banden van de natuur, aangeknoopt door bloedverwantschap en zamenstemming, en welke zoo een ruim deel uitmaken van het genot des menschelijken levens; doch wat offer kan of mag te zwaar zijn, zoo men zich hiertegen voor zich en de zijnen een eerlijk, onafhankelijk bestaan kan verschaffen? Gij weet dat dit en dit alleen het

deel

doel van mijne scheiding was, en ik meen mij hierin niet teleurgesteld te zien; en waarom zou ik mij dan nu niet willen en kunnen te vrede stellen? Buitendien, ik genoot immers en geniet ook hier nog dagelijks alle hulp, vriendschap en vertrouwen, meer, veel meer dan ik mij durfde voorstellen.

Ik heb uit uwe brieven niet kunnen opmaken, dat ik voor als nog op volgelingen uit uw oord kan hoopen. Hoe vurig ik ook het bijwezen van sommige eerlijke, cordate vrienden, of al waren het slechts onbekende landgenooten, ook blijf wenschen, hoop ik evenwel niet dat een voortgaand verval der algemeene welvaart hiervan de drijfveêr zal moeten zijn: integendeel vernam ik met vreugde de invoering der belastingswet op den invoer van vreemd graan; dit zal mogelijk den landbouw en bijgevolg de algemeene welvaart, althans in uwe provincie, eenigzins opbeuren. Mogelijk kan en wil de regering nog meer tot herstel van dezen belangrijken en soliden tak van algemeen volksbestaan doen. — Ik zag evenwel, dat VAN DER KRAAK met zijn huisgezin ons gevolgd is; ik heb hier niets van hem vernomen, indien het bij u bekend is, waar hij zich neergezet heeft, zal deze of gene van u mij dit wel willen schrijven. Ook ben ik later onderrigt, dat er dezen zomer twaalf landbouwers-huisgezinnen, uit Zeeland, te New-York zich hebben ingescheept en zich naar de omstreken van Buffalo hebben begeven.

Ik had uit uwe brieven niet noodig gevonden mijn schrijven opzettelijk voor verhuizers in te rigten; maar

maar dit laatste doet mij denken, dat het mogelijk toch niet geheel onnut kan zijn, hier nog eenige raadgevingen bij te voegen. Vooreerst dan merk ik aan, dat alle knappe menschen van beide kunne, van wat beroep of handwerk ook, hier welkom zijn, gereedelijk bezigheid vinden en zeer veel geld kunnen verdienen, vooral dan als zij handig en bekwaam in hun werk zijn. Ik heb reeds iets van de werkloonen gezegd, doch dit duidt op het Westen; in de oude Staten is het loon meestal niet zoo hoog. Vele werkgezellen gaan hierom van plaats tot plaats te voet, werken daar dan eenige dagen, en dringen zoo, al geld verdienende, tot het Westen door, waar zij zich dan meestal vestigen. Kunstenaars, en alle dezulken die werken voor de weelde voortbrengen, doen zeker beter zich in de groote steden van het Oosten te vestigen, dewijl men zich hier in het Westen als nog meest met het noodzakelijke bezig houdt; evenwel in Cincinnati schijnt de verfijning reeds op een' aanmerkelijken trap te staan. Het is van veel belang, vooral wanneer men de Engelsche taal niet magtig is, en zaken of plannen heeft, waardoor men vele teregtwijzing behoeft, van goede aanbevelingsbrieven te zijn voorzien: ik ben hierdoor van plaats tot plaats naar dit oord geleid, en nog heden geniet ik er raad en vertrouwen door. Men zij op zijne hoede, en make een zoo juist mogelijke onderscheiding tusschen indringendheid en dienstwilligheid; onkundigen in de taal hebben dikwijls in dit opzigt hulp noodig. Men vindt op de meeste plaatsen hier verjaarde Duitschers

ge-

genoeg om geholpen te worden, maar onder dezen ook eene goede menigte slempers en zakloopers, somtijds verborgen onder een zeer fatsoenlijk voorkomen. Ook ik werd hiervoor herhaaldelijk gewaarschuwd, en kon wegens mijne introductiën deze soort van hulp meestal ontberen, ondervond er evenwel nog een klein proefje van, hetwelk mij op 5 dollars kwam te staan. Ik raad het af om veel bagaadje mede te nemen: men voorzie zich evenwel van een goed deel modisch gemaakte bovenkleederen, schoenen, zokken enz., borstrokken zijn hier niet in gebruik, doch wel flanellen onderhemden; hemden heeft men hier in den vorm als bij u de overhemden, met hooge opstaande kragen van fijn sneeuwwit katoen of linnen. Die eene huishouding hier wil aanleggen, voorzie zich ook bij u van eene goede huisklok, doch pakke deze zeer zorgvuldig in; ook koope men bij u het schietgeweer, dat men verkiest; dit is hiermede zeer duur, maar men gebruikt hier algemeen de lange zware *rifle* (getrokken bus, welke een' zeer kleinen kogel schiet), doch die deze gebruiken wil, moet een zeer bekwame schutter zijn. Het gewone huisraad is hier algemeen van een ander fatsoen, en dikwijls niet zoo veel hooger in prijs, dat het, te meer als het breekbaar is, de belemmering en zorg goedmaakt, die men daardoor ondervindt. Om groote werktuigen, zoo als zagen enz., en inzonderheid bijlen mede te brengen, is het zotste wat men bedenken kan; het zou er zeer slecht uitzien, als men zich met Hollandsche bijlen hier in de zware bosschen eene *farm* zou moeten openen. Uwe

Duit-

Duitsche zagen zijn echter bruikbaar; maar hier zijn ze wel duurder, echter ook veel beter, en het komt hier veel op deze werktuigen aan. Klein timmergereedschap kan men mede nemen, zoo men het heeft, echter geene kruisbooren; want deze kan men in vergelijking met de schroefvormige, welke men hier heeft, voor onbruikbaar houden. Ook doen diegene, welke direct naar grondbezit willen uitzien, wél, om onderscheidene soorten van tuinzaden mede te brengen, en mogelijk zou men hier uit fijne zaden ook meer edele ooftsoorten kunnen aankweeken. Wat groenten men hier vindt, heb ik reeds aangestipt. De kropgewassen, zoo als salade en kool, sluiten hier zeer slecht; misschien komt dit door onachtzame behandeling, verbastering of zoo iets, mogelijk ligt het in het klimaat, doch voor dit eerste jaar is het mijne beter. Porseleinzaad kan men vrij te huis laten, dit is hier een der menigvuldigste onkruiden, dat in de tuinen genoeg plaagt.

Verhuizers die van landbouw willen leven, doen mijns inziens best, zich naar de nieuwere Staten te begeven, ten zij zij een groot fonds bezitten en op hun gemak wenschen te leven; dit kan men beter in het Oosten, maar het land is daar duurder en slechter. Het Westen heeft bovendien meer vooruitgang en geeft dus in allen geval meer slapende winst; doch het komt hier op eigen krachten aan. — Velen houden dezen omtrek zoo vruchtbaar als ergens verder in het Westen; dus wat goed water en hout heeft en niet te nat ligt, is hier reeds op een' zeer hoogen prijs. Voor

Ne-

Nederlanders, indien zich van deze eenige familien, die met spade en aardewerken gemeenzaam zijn, zamen wilden vereenigen om gemeenschappelijk land aan te koopen, schijnt het mij een zeer uitmuntend plan toe, dat deze zich eene vlakke, welgelegene plaats op eene *prairy* kozen, en dit eenigermate volgens de Hollandsche wijze van cultuur aanlegden; dit land kon volgens deze wijze oneindig gemakkelijker zoo wel tot uitmuntend groen- als bouwland worden bruikbaar gemaakt. Het vee kan hier veel opbrengen; dikwijls kost de boter en ook de kaas, welke hier slecht bewerkt wordt, $\frac{1}{4}$ dollar het pond. Men zou bij gevorderde cultuur het land vervolgens kunnen deelen. Van hier eenige mijlen begint de *grand prairy* (groote grasvlakte), welke zich diep in den Illinois-Staat uitstrekt; hier ligt nog Staatsland genoeg, zelfs kort bij deszelfs begin, dat voor $1\frac{1}{4}$ dollar te koop is. De inboorlingen weten geen land te gebruiken, waar geen bosch voor vuur en *rail* (schutting) hout bij is. Zulk eene maatschappij zoude ook met voordeel Hollandsch werkvolk kunnen medenemen; dewijl dit met het daar vereischte werk oneindig beter dan eenige inlander zoude weten om te gaan; maar iemand die zich in het bosch of volgens de hier gebruikelijke wijze wil vestigen, kan veilig het werkvolk achterlaten, tenzij hij een of ander bekend, eerlijk persoon met zijn fonds tot den overtogt wil behulpzaam zijn. Van gemeen volk behoef ik niet te spreken; deze zouden bij het aan wal stappen, door de ruime gelegenheid om overal de kost te kunnen vinden, direct

de

de wijde wereld ingaan, en ook de besten en welwillendsten kan men niet bij zich houden, zonder hun of zich zelven te benadeelen. Het werk, inzonderheid op eene nieuwe *farm*, is voor een' nieuwkomeling zoo vreemd en onhandig, dat de meester zelf dikwijls verlegen staat en onderwijs en voorbeeld noodig heeft; en wat zal hij dan veel met een' even zoo onbekwamen helper aanvangen, vooral wanneer men dit bij het loon vergelijkt, wat hem overal in hem beter passende betrekkingen wordt aangeboden? Ik zag dit reeds spoedig in; de jonge eerlijke man, die met mij was overgekomen, had ook zijne familie verlaten, om zich hier een beter fortuin te verschaffen; ik gaf hem reeds, voor ik mij had aangekocht, vrijheid voor zich rond te zien. Thans verdient hij in Lafayette bij een' koopman 144 dollars in het jaar. Hij gedraagt zich wel en oppassend, en zal hier wel voortkomen. Ook in dezen zin gevoelt men zich wel beloond, iemand tot den overtogt bevorderlijk te zijn geweest.

Hoe, en waar langs men de reis naar het Westen zal doen, hangt natuurlijk veel af van de plaats waar men landt, en of en welk gezelschap men met zich voert. Familiën, vooral met jonge kinderen, zullen best doen, voor zoo ver het niet te veel tegen hun' reisweg instemt, om van de kanaal- en stoombooten gebruik te maken, dit is niet de spoedigste, maar zal de gemakkelijkste en goedkoopste manier zijn; ik heb reeds iets van de vrachtkosten met onderhoud gezegd, van af New-York tot Buffalo. Op kanaal-

boo-

booten kan men niet wel anders dan als kajuitpassagier reizen; het ruim is dikwijls te vol pakgoederen; althans op het Erie-kanaal kan iemand, die het verkiest, zeer wel zijn eigen kost houden; daar is overal gelegenheid genoeg zich het noodige aan te schaffen. Dit is zoo gereed niet aan het Ohio-Erie-kanaal; zonder onderhoud betaalt men, meen ik, een Amerik. cent ($2\frac{1}{2}$ cent Holl.) per mijl. Op stoombooten kan men als dekpassagier zeer wel te regt, wanneer men zich echter eene slechte slaapplaats wil getroosten; ieder kan voor matig geld gebruik maken van de publieke tafel, indien men zulks verkiest; doch men heeft op de Ohio-stoombooten buitendien verscheiden' fournuizen tot vrij gebruik der dekpassagiers. Ook de vrachtprijzen op deze stoombooten zijn zeer matig. Men dient zich op de plaats der landing over het plan en den weg van reizen nader te doen onderrigten; men opent hier zoo gedurig nieuwe gemeenschapslijnen: ook veranderen de vrachtkosten soms. Zoodra het Wabash-Erie-kanaal geopend is (wat nu is uitbesteed, moet in den herfst van 1838 gereed zijn), is de weg van New-York tot naar dit oord zeer veel korter en gemakkelijker, dan zoo als wij hier hebben moeten komen; men doet overigens zeer wel zich van de uitmuntende zak-reiskaart te voorzien, met name: MITCHELL'S *travellers guide, through the United-states. A map of the road's distances, steamboat's and canal routes etc., bij* J. H. YOUNG, *Philadelphia; published bij* S. AUGUSTUS MITCHELL. Men zal uit den titel wel kunnen opmaken, dat deze een'

een' reiziger van zeer veel dienst kan zijn, en zij voldoet meer dan aan den titel. — Ik zal mijne raadgevingen hierbij laten, en indien gij ook dit schrijven weder aan de drukpers overgeeft, zult gij wel doen mij wederom een exemplaar met uwe brieven te doen toekomen; ik kan mij den tijd niet geven dezen te kopiëren, en zou derhalve in het vervolg ligtelijk in herhalingen kunnen vallen. Ook gaf ik eene onwaarheid op van de ploegen, die ik zag, en die op blz. 31 voorkomt; het was dezelfde soort, die men hier gebruikt; men ziet hier zoo min voet- als raderploegen, de min of meerdere diepte der ploeging bestuurt men eenigermate door een' verzetbeugel en het verlengen of verkorten der trekkettingen.

De ongesteldheid, waarvan ik hiervoor gewag maakte, was werkelijk het begin van eene galachtige ziekte; zij was vrij hevig, doch gelukkig van eenen korten duur. Dit heeft ook weder eenigen tijd mijn schrijven vertraagd; tot heden hebben wij echter alle reden van tevredenheid, zoo veel gezondheid te genieten. Bij u heeft in het laatst verloopen jaar, naar de menigvuldige sterfgevallen te oordeelen, eene vrij algemeene ziekte geheerscht, ten gevolge zekerlijk van den droogen en warmen zomer; het smart mij dat ik onder deze overledenen verscheiden goede vrienden en naauwe bekenden te betreuren heb. Deze voorverloopene zomer was hier zeer gematigd, de herfst schoon. De winter viel vroeg in en was met eenige tusschenpozen streng, met weinig sneeuw; in

No-

November was het ijs over de rivier reeds houbaar; omstreeks nieuwjaar was zij evenwel weder ijsvrij, en opende zich de stoombootvaart. Na eenige dagen werd deze wederom door eene verdubbelde vorst afgebroken; verscheiden morgens was buitenshuis het kwik van mijnen thermometer tot in de buis, beneden 15° onder 0 van REAUMUR gedaald. Het lenteweder kwam laat, maar was schoon. De nu verloopen zomer was en de tegenwoordige herfst is zeer nat en somtijds stormachtig; de zomeroogst leed vrij veel schade en werd zeer bemoeijelijkt. Somtijds ook bedreigt ons reeds de winter; reeds verscheiden nachten hadden wij aanmerkelijke vorst, en in den morgen van den 3 October zagen wij alles met eene goede laag sneeuw overdekt. De winter schijnt hier niet minder hard en langdurig dan bij u, en deswege is het niet merkbaar, dat wij hieromtrent 13° nader onder den zonneweg wonen; de stand van zon en starren en het minder verschil in afwisseling der dag- en nachtslengte toonen dit van den anderen kant zeer duidelijk. In den zomer heeft men soms wel eens drukkend warme dagen, doch, zoo als bekend is, de nachten zijn hier koel; men heeft in alle tijden van het zomersaisoen somtijds nachtvorst, die de mais dan veeltijds schaadt. Zoo vond ik bij onze reis door den New-York-Staat in het begin van Augustus verscheiden stukken van dit gewas geheel door nachtvorst bedorven: dit heeft hier echter den gepasseerden zomer geene, maar de gedurige regen des te meer schade veroorzaakt.

Bij de vorige raadgevingen vergat ik, maar het zal ook niet zeer noodig zijn, aan te merken, dat het voor allen, die zich hier heen begeven, van belang is, de Engelsche taal te kennen. Op de reis geeft het in ieder opzigt veel gemak en vergenoegen; en men wordt onwillekeurig, zoo als met alles, ook wegens zijn voorgesteld doel, beter ingelicht. Het spreekt evenwel van zelf, dat het meer of minder noodzakelijke veel van het oogmerk afhangt, met hetwelk men verhuist. Er is immers een breed verschil, of men b. v. als advokaat of koopman, dan als boer of handwerksman zijn fortuin zoekt. Voor verhuizers van de eerste soort zou het er natuurlijk slecht genoeg uitzien, daar integendeel de laatsten ook zonder eenige kennis der taal zeer wel te regt kunnen komen; althans dan vooral, wanneer zij van goede introductiën worden geleid: doch ook buitendien vindt men bij dit volk veel respect en hulpvaardigheid voor de vreemdelingschap, en onkunde in de landtaal behoeft daarom op het plan tot verhuizing voor de laatsten niet van overwigt te zijn. Wanneer men hier is, schikt het zich spoediger dan vele zullen denken, althans zóó dat men in het dagelijks verkeer zeer wel te regt kan; bovendien heeft men hier nimmer zelfs de allerminste zweem van bespotting te vreezen, om zijn krom Engelsch, iets wat wezenlijk een zeldzame karaktertrek mag heeten bij dit in alle deelen anders niet zoo stemmig volk. — Dat de New-Yorker-correspondent van de H. H. H. & B., zoo als gij schrijft, mijne onderneming zoo donker inzag van

we-

wege mijne onkunde in de landtaal, begrijp ik niet; daar hij bijna dagelijks Europeanen van alle tongen in zijne stad kan zien aan wal stappen, met een gelijk doel als het mijne; mogelijk heeft hij mijne bedoelingen niet wel begrepen.

Gij zult bij het lezen zeker opmerken, dat dit geschrijf zeer lang onderhanden moet zijn geweest. Dit is indedaad ook zoo; veelvuldige, gebiedende bezigheden deden mij dit gedurig afbreken, om het bij het eerste niet ledige, maar minder drukke oogenblik weder te hervatten. Mogelijk kunt gij u deze zoo overspannen drukte niet voldoende voorstellen; evenwel is dit niet anders. Herinnert u den weinig gekultiveerden toestand van mijne *farm*, onze onhandigheid in dit voor ons nieuwe boerenbedrijf, en de overige menigvuldige moeiten aan het inrigten van een nieuw begonnen bedrijf, hoe klein dan ook, onmiddelijk verbonden, en stelt dit in verband met de noodzakelijkheid zich zoo spoedig mogelijk een eigen verzekerd bestaan te openen; en gij zult u mogelijk eenigzins bevredigd gevoelen. Mogelijk zou ik beter uwe wenschen voldoen door u dan minder uitvoerig te schrijven: maar dan zou ik moeten onderdrukken, juist niet mijne schrijflust (deze ziekte meen ik kwelde mij nooit), maar wel de zucht u mijne vrienden alles duidelijk, regt begrijpelijk mede te deelen, wat ik hier ondervind en gevoel; en dit is indedaad voor mij een hard offer. Later hoop ik zal het beter gaan.

De

De tijd is onder mijn afgebroken schrijven zoo ver verloopen, dat de winter begon in te vallen, en ik alzoo geraden oordeelde dit tot eene betere gelegenheid voor afzending te laten liggen. Thans nu ik dit schrijf is de eerste maand van 1837 bijna ten einde; de voorjaars-scheepvaart zal weldra geopend zijn, en het zal dus tijd worden mijn paket ter verzending gereed te maken.

Nog zijn wij zoo gelukkig van alle welvarende te zijn. De winter was tot heden niet zoo streng, als de vorige; zij had meer kortstondige afwisseling van sneeuw, regen, vorst enz. De rivier was tot diep in December open; maar in deze maand hadden wij eenige scherp koude dagen. Bij Lafayette vroor een dronken man dood. Ook op de *Grand-prairy*, eenige mijlen van hier, hadden te dezen tijde twee reizigers een deerlijk lot. Deze groote grasvlakte is nog zeer dun, slechts in de bosch-eilandjes (*groves*) bewoond. Het was op een' dag van zwaren regen, gevolgd in den avond van storm met sneeuw, en in den opvolgenden nacht van harden vorst, dat deze reizigers te paard het uitgestrekte veld overtrokken; doornat verlieten zij tegen den avond den grooten weg, om langs een korter spoor te eerder een huis te bereiken, maar door den sneeuwjagt geheel van spoor en rigting verbijsterd, beliep hun een verschrikkelijke nacht. Na lang vruchteloos ronddwalen om eenig schuiloord, dreef eindelijk de felle koude hen tot het dooden van een hunner paarden, om in deszelfs buikholte achter de ingewanden verwarming te vinden.

den. Dit redmiddel was evenwel niet duurzaam genoeg, om het lang hierbij vol te houden, en de nood drong hen weldra tot het wanhopig besluit, om ook hun ander paard te slagten; doch dit werd hun belet door het verlies van hun zakmes, hetwelk zij in de duisternis niet konden wedervinden. Radeloos gaven zij zich nu aan hun noodlot over, waaronder een hunner al dra bezweek. Door dit verschrikkelijk voorbeeld aangespoord, verzamelde de nog levende nu zijne reeds verlamde krachten om zich te paard te zetten, en nog ééns zijne redding te beproeven; en nu zag hij weldra tot zijne innige blijdschap op weinigen afstand het vuurlicht door een huisvenster schemeren. Doch treurig was zijne teleurstelling, toen hij, kort voor dit huis, eene door den regen des vorigen dags zeer hoog opgezwollen *prairy*-kreek ontmoette, overdekt met afdrijvend ijs. Na alle mogelijke, doch vergeefsche pogingen, om ergens eene opene waadbare plaats te vinden, waagde hij het eindelijk zich op eene ijsschots aan het goed geluk over te geven, en het gelukte hem werkelijk hiermede den anderen oever, en alzoo het huis te bereiken. Treurig was evenwel zijn toestand; zijne beide beenen waren tot aan de knieën bevroren (*). Vroeger, toen de reiziger wegens de nog dunnere bewoning op deze groote vlakte zijn nachtleger onder den blooten hemel moest opslaan, moeten gevallen van dezen aard niet zeer buitengewoon geweest zijn; althans ik hoorde hier-

(*) Nu ik dezen sluit, hoor ik dat ook deze man overleden is.

hiervan menig verschrikkelijk geval verhalen: onder anderen zou er voor eenige winters eene per wagen verhuizende familie met paarden en al zijn omgekomen. — Het moet indedaad op zulke uitgestrekte velden, waar de snerpende wind vrij overheen strijkt, somwijlen onbegrijpelijk koud kunnen zijn. Het is daar geheel geene zeldzaamheid dat er vee verkleumt, hetwelk hier anders tegen iedere temperatuur schijnt bestand te zijn. De natuur heeft in dit land wezenlijk eene verwonderlijke neiging tot koude en vorst, waarmede de hooge zon in een' gedurigen kamp schijnt.

Gij zult, voor gij dezen ontvangt, reeds lang weten, dat Mr. MARTEN VAN BUREN, inwoner van New-York en Nederlander van afkomst, tot president der republiek is benoemd. Er heerschte hier kort voor en na den kiestijd (begin van November) eene zeer levendige gemoedsspanning. Een *store-keeper* (het vorige jaar winkelknecht bij Mr. BENBRIDGE), een geacht jong man, de partij van HARRISSON toegedaan, verloor bij een verschil met een VAN BUREN'S man het leven; zijne partij stak hem na eenig handgevecht met zijn zakmes in het hart. — Thans, daar de uitkomst der verkiezing beslist is, verneem ik van geene geschillen meer.

Van den Heer AREND'S, uit Oostvriesland, heb ik nog niets kunnen te weten krijgen, maar wel vond ik in onderscheidene Nos. van een Hoogduitsch Philadelphia-dagblad, op de lijst der liggende brieven, er ook één aan den Heer AREND'S; ik veronderstel dus,

dus, dat zijn oponthoud ook zijnen vrienden nog onbekend zal zijn. AAPKENS met familie, uit Landschaps-polder, woont volgens uw schrijven in Williams *County*, bij Defiance, aan de Maumee-rivier, dat is, aan de kanaallijn, waaraan men hier en elders werkt. Deze *County* maakt de noordwester hoek uit van den Ohio-Staat, en Defiance is ongeveer 160 mijlen van hier. Wegens de drie gebroeders MULLER is mij ter kennis gekomen, dat twee van hen zich aan de kleine St. Jozefs-rivier hebben gevestigd; dit is in het noorder gedeelte van dezen Staat, omstreeks 120 mijlen van ons. Van EDUARD MULLER heb ik niets kunnen vernemen; mogelijk is hij reeds weder terug, zoo als gij schrijft, dat hij voornemens was.

Het kanaal is hier reeds op vele plaatsen begonnen, en deszelfs lijn met loghuisjes voor het kanaalvolk bezet. Wij hebben in onze nabuurschap, aan deze zijde der Wildcat, bij de dertig stuks, met kleine winkels, smidsen enz. De kanaal-arbeiders zijn meest Ieren, eene zeer gemeene soort van meestal dronken volk. In den naasten zomer, wanneer de kanaalpanden hier in de *bottom* worden uitbesteed, bouwen zij zeker rondom onze woning; en ik ben niet zonder zorg, dat wij veel last van deze nieuwe buurlui zullen krijgen; doch hunne consumtie belooft daarentegen een' goeden en gereeden verkoop der producten.

Thans,

Thans, M. M. V. V.! moet ik u vaarwel zeggen. In den volgenden zomer zal ik u bij welstand weder schrijven; ik hoop dan reeds brieven van u te hebben. Dat welvaart en geluk nu en immer met u zijn, dit, M. M. V. V.! is de wensch van mij, dien geen afstand van tijd of ruimte uwe vriendschap zal doen vergeten.

B.

BRIEVEN

VAN

K. Jz. BEUKMA;

BEVORENS LANDBOUWER OP DE BOERDERIJ *CASTOR*, IN HET KERSPEL ZUURDIJK, GEMEENTE LEENS,

DOCH VERHUISD

NAAR DE

VEREENIGDE STATEN

VAN

NOORD-AMERIKA,

IN DEN JARE 1835,

AAN DESZELFS ACHTERGELATEN FAMILIE IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

✲

DERDE STUKJE.

TE GRONINGEN, BIJ
W. ZUIDEMA.
1838.

Washington Township, Tippecanoe County;

Indiana State, den 8 Julij 1837.

M. M. V. V.!

Reeds bijna elf maanden zijn er voorbij gegaan, zonder iets *van u* of *betrekkelijk u* of *ons verlaten vaderland* te vernemen, en met verlangen, hetwelk toeneemt, naarmate meerder tijdverloop ons grooter regt geeft dit te kunnen verwachten, zien wij nu reeds eenigen tijd naar hetzelve uit. Mogelijk heeft mijn schrijven van voor ruim twaalf maanden aanleiding gegeven om van ons iets laters af te wachten, doch dit beloofde schrijven door mij in het begin van Februarij afgezonden, zou naar mijne berekening ook nu reeds kunnen beantwoord zijn.

Het boven bedoelde schrijven zult gij toch, hoop ik, ontvangen hebben. Ik heb dit den 12 Febr. ll. Mr. BENBRIDGE naar Cincinnati medegegeven, en deze heeft het een' zijner bekenden, naar New-York vertrekkende, ter verdere expeditie aanvertrouwd. Door

dit paket toch hoop ik mij bij u geheel bij mijne vorige reputatie hersteld te hebben; ik heb immers overvloedig aan uw verlangen en mijne belofte voldaan om u *veel* te schrijven. Of dit schrijven aan uwe verwachting en smaak voldoet, dit blijft buiten beschuldiging; dat ik waarheid schrijf, hiervoor wil ik mij alleen aansprakelijk gehouden hebben; overigens, het spreekt immers van zelve, dat ik dit zoo goed doe als ik het geleerd heb: gij kunt niet veronderstellen, dat ik mijne eigenliefde opzettelijk met voeten zal treden. Doch waartoe dient dit gesnap? — liever ter zake.

Nog gedurig genieten wij hier allen eenen gewenschten welstand; gij gevoelt dat dit voor ons hier iets van zeer groot aanbelang is, en indedaad opmerking verdient, daar zelfs zeer vele inboorlingen en vooral nieuwe aankomelingen uit een ander oord hier zeer aan koortsen en slepende najaarsziekte, onderhevig zijn. Ik begin meer en meer te geloven dat gewoonheid aan het Nederlandsche luchtsgestel ten dezen opzigte eenig voordeel geeft; daar mogelijk de oorsprong dezer ziekten in dezelfde oorzaken grootendeels zal gezocht moeten worden als die, welk dan bij u zoo dikwijls, vooral bij vreemdelingen, zich ontwikkelen, namelijk de uitwasemingen van rottende waterpoelen en vette zavel- en kleigronden. Het overige wat hier meer bepaaldelijk aan de Wabash Country's eigen is, schijnt de natuur bij ons uit te drijven door de zoogenaamde Wabash-itch (*schurft*), waardoor ik vooral, hoewel in eenen ligteren graad, soms nog geplaagd ben; doch

doch ook dit is min of meer dezelfde huiduitslag, welke ook bij u niet ongewoon is, eene soort van puistjes of liever knobbeltjes onder de opperhuid somtijds over het geheele ligchaam min of meer verspreid, evenwel meest aan de verwijderde deelen, zoo als armen en beenen, en welke men, door hare geweldige jeukte aangedreven, zich zelven opent, en welke dan eenig helder vocht lozen, doch dan meestal spoedig opdrogen om voor anderen plaats te maken; doch somtijds in eenen ergeren graad, eenige ontsteking ten gevolge hebben en kleine etterende openingen voor eenigen tijd achterlaten. Sommige gebruiken hier zwavel en cremortartari tegen; ook ik gebruikte dit laatstleden zomer eenigen tijd met goed gevolg. Mogelijk neemt dit middel wel de oorzaak van dezen uitslag weg en bekort dus de uitwerking dezer natuurlijke zuivering niet, doch in eenen niet te hevigen graad laat ik het liever aan deszelfs eigenen getrouwen loop over. — Buiten deze ongesteldheden vernam ik hier tot heden weinig van ziekten. De pleuris, zegt men, komt hier echter dikwijls voor; ook willen sommige dat de longtering in deze Staten zeer gemeen is; mij is echter nog nergens eenig teringachtig gestel in het oog gevallen.

Gedurende ons verblijf in dit oord heerschten hier de mazelen en de kinkhoest; van slagtoffers dezer ziekten hoorde ik niets, althans volgens mijne herinnering; de levenswijs schijnt hier een sterk voorbehoedmiddel tegen derzelver nadeelige gevolgen te zijn. De mazelen heerschten het voorlaatste voorjaar, zoo

ik meen in April en Mei, en ik zag met verwondering daags, nadat de mazelen waren uitgebroken, de kinderen in wind en weder menigmaal barrevoets rondloopen, zonder eenige de minste nadeelige gevolgen te zien: zelfs mijn buurman BURGET, een man van ongeveer 40 jaren, vond ik eens in eene zeer hevige, mij niet onbedenkelijke, uitdrijvingskoorts, bij het begin dezer ziekte; bij een volgend bezoek eenige uren later, was de koorts gematigder en de mazelen gelukkig uitgebroken, hij was als met karmozijn overtogen en zeer afgemat. Den volgenden dag verliet hij evenwel het bed, den aanvolgenden vond ik hem op eene wandeling, en den daaraan volgenden gaf hij mij een tegenbezoek bij mijn werk, waar hij langen tijd op een boomstam nederzat; doch hem kostte deze achteloosheid eene instorting, welke eene benaauwing op de keel ten gevolge had, waarvan ook hij spoedig herstelde, behalve dat hij eenige maanden eene ontsteking op de oogen behield. — In dit nabuurschap (neighbourhood zegt, of liever schrijft men hier, doch waaraan men geene bepaling van grens of omtrek hecht), in een cirkel van omstreeks 15 mijlen rond zeg ik liever, hebben gedurende ons verblijf, zoo ik mij wel herinner, vijf sterfgevallen plaats gehad, van welke slechts twee aan eigenlijke natuurlijke ziekten, of mogelijk zeg ik het beter omgekeerd, zijn overleden: beide waren kinderen van een zelfde huisgezin, hetwelke geheel werd aangetast; sommige wilden het voor roode loop doen doorgaan, vermoedelijk ten onregte: het had in alle geval geene

ver-

verspreidende gevolgen. De drie andere waren, de stokoude moeder van mijnen buurman B., die aan verval van krachten en bijkomende waterzucht stierf; een Ierlander, die bij het kanaalwerk aan de Bluffs onder eene massa nederglijdende aarde zijn leven verloor, en eene vrouw, die zoo men wil, aan eene ziekte overleed, die in vele oorden der Vereenigde Staten voor en na wordt waargenomen, en ook in dit country van tijd tot tijd is verschenen. In het algemeen noemt men het de *milk-sickness* (melkziekte), bij menschen ook dikwijls *sick-stomach* (zieke maag), bij dieren *trembling* (beving), en bij honden in het bijzonder *slowness* (loomheid). Van deze ziekte heb ik bij u nimmer iets gehoord of aangehaald gevonden, en toch is zij zoo bijzonder in hare soort, en verschrikkelijk wegens de uitwerking, dat ik niet voorbij kan u datgene mede te deelen wat ik er van te weten heb kunnen komen: ik geef u voor als nog slechts datgene op, wat mij thans toeschijnt alleen gezag van waarheid te verdienen, en voeg er ten behoeve van uw eigen oordeel bij, wat eigen ondervinding mij heeft doen opmerken, zonder dit in de war te brengen, door al het wonderbare wat minder vertrouwde lieden mij deswege hebben opgegeven.

De grondslag dezer ziekte ligt oogenschijnlijk in vergiftiging door zekere zelfstandigheid, welke in sommige streken moet aanwezig zijn, en welke meest alle soorten van vee tot zich nemen. Wat soort van stof deze vergiftiging teweeg brengt, heeft men tot heden, zelfs door het uitloven van premiën, niet kunnen uit-

uitvinden. De meesten gissen, dat het in 't plantenrijk moet gezocht worden, anderen denken aan mineralen, en nog anderen aan bedorven water. Het vergif schijnt lang bij het dier aanwezig te kunnen zijn, vóór het zich in eenig opzigt openbaart, en schijnt bij inspanning of vermoeijing dikwijls eerst te ontwikkelen. Bij het melkvee, gelooft men algemeen, wordt de werking van het vergif door de zuivel afgeleid, en heeft het op het vergiftigde dier zelve geenen nadeeligen invloed, doch mijne ondervinding bewijst dat althans op dezen regel uitzonderingen zijn; het blijkt evenwel stellig, dat het gebruik van de zuivel het vergif op andere schepsels overbrengt, en deze eigenschap, zoo ook dat het zich door het gebruik van het vleesch overplant, van dieren zelfs, waarin de vergiftiging nog sluimert, maakt deze ziekte ook voor den mensch zeer gevaarlijk. Dikwijls heeft deze ziekte eene doodelijke uitkomst kort na derzelver uitbarsting, in de meeste gevallen heeft het vergif de kracht niet het leven geheel uit te dooven, maar brengt slechts het levensvermogen in een onderdrukten toestand. Het dier en zoo ook de mensch, herstelt oogenschijnlijk wel van de losgebarsten ziekte, doch zoo als men verzekert, is voor altijd hunne levenskracht geknakt: bij eenige inspanning gevoelen zij zich magteloos, of liever als door overspanning afgemat. — Een vorige buurman van ons, als ook deszelfs vrouw, had deze ziekte, nu drie jaren verleden; deze betuigde mij nog altijd verzwakking bij eenige inspanning te gevoelen. Hun doctor had hun voor een langen tijd alle ont-

hou-

houding van vermoeijende werkzaamheid bij sterkvoedende spijs aanbevolen, als het beste middel om hunne krachten eenige vastheid weder te geven. Men volgt ook dezen weg met paarden; hoewel men dit voor de eenige weg houdt, om in het vervolg eenigen dienst te kunnen verwachten, is ook dit, zoo men zegt, niet toereikend tot een geheel herstel. Het is opmerkelijk, dat het vergif sommige deelen van het dierlijk zamenstel in het geheel niet, of ten minsten in een geringen graad aantast: bijv. het dier houdt zoowel voor als na de ontwikkeling der ziekte volkomen zijnen groei, na de ziekte blijft het alleen eene mindere wakkerheid bij, zonder eenige andere kenteekenen; werkvee, zoo als paarden of ossen door deze ziekte ontzenuwd, is in den handel deswege ook zeer gevaarlijk. — Wat door mij zelven is ondervonden, is dit: een merrie paard met deszelfs veulen voorleden zomer door mij geruild, kwam tegen den herfst op de gewoonte, om met een mijner andere paarden dagelijks een mijl drie vier zuidoostwaards van hier, in het natte bosch te gaan weiden. Zoo als hier gewoonlijk, kwamen zij voor en na te huis om eenig zout. Ik had geene bezigheid voor dezelve, zij onderhielden zich daar zeer wel, ik liet hen dus gerust hunnen gang gaan; doch in de naherfst eenig hout hebbende te vervoeren, schutteden wij hen op en spanden hen den volgenden dag in; en nu ontdekte zich aldra bij de bedoelde merrie eene volstrekte magteloosheid, door zich gedurig terug te trekken, geweldig zweten en trilling der spieren; het werk bestond

stond slechts in omstreeks 100 rails pm. 200 roeden te vervoeren; ik verlangde zeer dit gedaan te hebben om de paarden weder in het vrije te laten, doch spoedig was zij volstrekt buiten staat om eenigen dienst te doen, en met moeite klom zij nu weder den weg tot de Bluffs op. Ik spoedde mij dit voor mij ongewoon verschijnsel aan mijn buurman B. mede te deelen; deze vorschte mij zeer naauwkeurig uit en verklaarde eindelijk met een zeer bedenkelijk gezigt, dat dit hem voorkwam de *trembling* te zijn. Het maakte te meerder indruk op hem, daar zijn jongvee en vooral de jonge paarden, grootendeels in dit zelfde oord geweid hadden; hij gaf mij op dat mogelijk engelsch zout eenig goed zou kunnen doen bij deze ziekte. Den volgenden morgen was mijn paard door en door stijf, zoodat het moeijelijk gaan kon, evenwel had het nog eenigen eetlust, overigens scheen het in den loop dezes dags in eene soort van bewusteloosheid te zijn, althans iedere behandeling, en zelfs het ingeven, wat wegens zijne stijfheid zeer moeijelijk voor hetzelve was, liet het zich geheel welgevallen, en in den opvolgenden nacht stierf het zonder eenigen pijn of koortsachtigheid te hebben kunnen opmerken. — Volgens het aangehaalde gevoelen zou deze zoogmerrie het vergif op haar veulen moeten hebben overbrengen; dit integendeel is tot heden niet aangetast en zoo ook het andere paard. — Eenige dagen na mijn geval brak ook de ziekte uit bij de paarden van een' ander' buurman van mij, ook deze hadden in dezelfde streek geweid, geen een derzelve werd door

de

de ziekte gedood; bijna te zelfden tijd had hetzelfde plaats bij B. ook onder de paarden, ten getalle van 8 of 9, welke alle minder en meer binnen eene week tijds werden aangetast, doch waarvan slechts één onder gelijksoortige verschijnsels, als de mijne, stierf. Menschen, zegt men, gevoelen bij deze ziekte een sterken brand in de maag, van welken de natuur hen door braken en stoelgang zoekt te ontlasten.

Destijds nog weinig met deze ziekte bekend, werd ik niet spoedig genoeg door mijn' buurman gewaarschuwd voor de gevolgen die zij op zwijnen of honden had, zoo zij van' dit aas nuttigden. De zwijnen waren destijds in het bosch reeds op de eikel- en notenjagt en in dien tijd niet te huis, doch onze honden, en twee van onzen buurman vergastten zich een paar maal aan hetzelve voor het begraven was, en inderdaad, zeer merkbaar zijn nog heden de verschijnselen van loomheid of liever van gebrek aan activiteit, welke hetzelve bij allen heeft nagelaten; en dit kan hier zeer goed waargenomen worden, daar men zoo veel dienst van de honden heeft bij het afdrijven, vangen enz. van het vee, vooral van zwijnen. — Onmiddelijk is het menschelijk gevaar niet zeer groot, indien men voorzigtig is bij het koopen van vleesch, dewijl het melkvee niet zoo ver van huis gaat, dat het de vergiftigende plaatsen bereikt; doch dewijl het vergif zich zoo wonderbaar op andere dieren overplant, is het toch ook hier altijd eenigzins zorgelijk; echter komen de gevallen zelden voor, en als men het bij de groote massa van mensche-

schelijke gevaren in rekening brengt, staat het misschien niet meer dan als een druppel tot de emmer vol.

Een ander kwaad brak voor eenigen tijd niet ver van hier los, en verwekte veel geruchts en zorg; een ronddwalende dolle hond namelijk beet in de nabijheid van Lafayette verscheiden runderen, zwijnen, honden, en wat nog bedroevender was, twee, en volgens anderen drie kinderen. De gevolgen van zoo iets zijn hier inderdaad veel verontrustender, dan bij u, daar het vee hier overal los en vrij rondloopt, en de zwijnen hier hunne onbescheidene eigenschap in een' hoogen' graad bezitten. Het gevolg was dan ook werkelijk, dat deze ziekte spoedig aan andere dieren werd medegedeeld, en ook nog twee bejaarde menschen gebeten werden. Te beklagelijker was het lot dezer ongelukkigen, daar hier geen zeker middel tegen de watervrees bekend schijnt te zijn, en een ieder tot dat middel zijne toevlugt nam wat hem als het beste werd aangeraden. Vele kennen hier een groot gezag toe aan zekeren *steenmad-stone* (steen die de mad-ness of dolheid uitzuigt) genoemd: deze heeft men dan ook bij sommige hier aangewend, met gevolg dat er thans, zoo ik wel onderrigt ben, één der gebetenen door de ziekte aangetast en overleden is, maar aan een goed aantal vee kostte het hun leven; vooral heeft dit geval eene groote slagting onder de honden veroorzaakt, meerendeels als een gevolg eener proklamatie van de regering, dat alle de losloopende honden door de politie-bedienden en ieder partikulier burger van kant

zon-

zouden worden gemaakt; en inderdaad, deze maatregel, hoe weinig zij bij u en elders ook zou hebben uitgewerkt, had hier het bedoelde gevolg, dat Lafayette en de omstreken als met een' tooverslag voor het eerste gevaar werden bewaard, om deze verschrikkelijkheid langs dezen weg verder te hebben voortgeplant. Alles was oogenblikkelijk in de weer, om iederen hond, die niet direct na deze bekendmaking werd geborgen, zonder te letten aan wien hij behoorde, dood te schieten. Een van mijne buren juist uit Lafayette komende, bij eene tweede verschijning van een' dollen hond, vertelde, dat men bij zijn vertrek zoo ijverig doende was geweest met honden (welke zeker na den eersten schrik voor en na weder waren losgelaten) uit den weg te ruimen, dat de menigte geweerschoten het voorkomen van eene kleine militaire schermutseling gaf.

Sommige bij u zullen uit gevoel voor het hondengeslacht geneigd zijn, deze handelwijs uit het oogpunt van wreedheid aan te zien: maar ik geloof dat men hier meer dan elders de voortreffelijke eigenschappen van den hond op prijs stelt, en nimmer zag ik tot nog toe doellooze wreedheid aan een' hond plagen. Dat in het onderhavige geval deze maatregel voor de algemeene veiligheid dringend gevorderd werd, dit erkent toch de redelijkheid van een' ieder.

Mogelijk trek ik den schijn somtijds aan, als of ik de goede naam van mijne tegenswoordige landgenooten in bescherming zou willen nemen. Voorgenomen heb ik mij dit in het geheel niet, en het zou mij spijten, in-

indien ik zoowel door vóór, als tegeningenomenheid nu of immer tot partijdigheid werd verleid. Het is alleen mijn voornemen u daadzaken te schrijven en zelven te laten oordeelen, doch ik zal evenwel somtijds verkeerde indrukken moeten trachten af te wenden, welke zoo ligt op uw verwijderd standpunt kunnen ontstaan, en hier toch mogt ik deze aanmerking niet achterhouden, daar ik, hoezeer ook zelfs deelende in het lot der arme onschuldige honden, hierin een der trekken meen te ontmoeten, welke het karakter van dit volk zoo eigen blijkt te zijn, en waardoor het ontegenzeggelijk meer dan eenige natie der wereld, bekwaam en waardig is zich zelven te regeren: ik meen, onbevooroordeeld gevoel voor het maatschappelijk belang en bereidvaardigheid tot ondersteuning van iedere wet of besluit wat hiertoe bijdraagt. Gelooft echter niet, dat ik blind zou zijn voor deszelfs gebreken, integendeel, ik ontmoet hier ook karaktervlekken, welke ik voor mij zelven stellig voor nationaal moet houden, en welke ik niet gaarne op mij zou willen nemen te verdedigen. Mogelijk maak ik uwe nieuwsgierigheid gaande, en zoudt gij misschien wel iets bepaalders of wel eene doorloopende karakterisering van dit volk uit mij willen vernemen. Dit te doen zou van mij vermetel en dus onregtvaardig gehandeld zijn. Immers leef ik hier in te bepaalden kring en ben overigens veel te korten tijd onder deze zoo zeer van mijne oude landlieden, verschillende natie, dan dat ik mij hiertoe een voldoend in- en overzigt zou durven aanmatigen. Zulk eene schets in forma zult gij wel niet-

nimmer van mij te wachten hebben, maar u tevreden moeten houden, met de in mijn schrijven verspreide trekken voor u zelven te verzamelen, of ze onmiddelijk te doen dienen zoo ver zij kunnen strekken; doch ook deze trekken, die ik zelf hier onmiddelijk ontmoet, hebben nog meest zoo veel raadselachtigs en wonderbaars voor mij, dat deszelfs flaauwe kopiën u schaarselijk tot vaste besluiten zullen kunnen leiden. Het is zeker dat eigene Europische begrippen en indrukken, waarna men eigenaardig zijne bevindingen wil en moet afmeten, beschouwen en toepassen, zeer in den weg zijn, het karakter te beoordeelen van een volk, dat voor ons zoo veel vreemds en eigendommelijks heeft als dit: doch om beter begrepen te worden, zal ik dit ophelderen. Wanneer men b. v. vroeg »is het volk eerlijk bij u?" dan zou ik niet bepaaldelijk, maar in dezer voege moeten antwoorden: Bedrog schijnt hier zeer gemeen te zijn, althans heerscht hier veel wantrouwen, vooral bij koophandel en het geven van krediet; ook ben ik, vooral op onze reis, veel en nadrukkelijk voor bedriegers gewaarschuwd, en heb zelve kleine proeven van afzetterijen ondervonden, en buitendien zijn mij onderscheiden gevallen van opzettelijk bedrog bekend geworden. Geen reiziger of wandelaar maakt eenige zwarigheid, om van al wat hij eetbaars aan zijnen weg vind, hetzij op het veld, in den tuin of hof, zonder eenige omstandigheid zijn genoegen te nemen; doch getrouw houdt hij er zich bij, om zijne maag alleen voor maat te gebruiken. Al wat niet onder dit artikel valt is genoegzaam

op

op elke plaats veilig. Vele goederen worden hier buiten huis bewaard en het huis zelve word zeer zelden gesloten, al verlaat men het ook voor verscheidene dagen; ook in steden vertrouwt men goederen van waarde, zelfs mondbehoeften, in het vrije opene buiten. Gedurende ons verblijf in Cincinnati, eene stad thans ongeveer van dezelfde bevolking als Groningen, zag ik tot mijne verwondering bij ons kosthuis, behalve eene menigte andere goederen altijd, zoo wel bij nacht als dag, de wasch op eene vrije opene plaats buiten de deur hangen: men hoort echter somtijds gevallen van paardendieverij, doch wat minder geschikt is voor wegvoering, of beneden deze waarde is, schijnt men geen diefstal waardig te keuren, althans men verneemt van zoo iets hoogst zelden. Voor de vraag van wat stemming de godsdienst hier in het algemeen is, zou men nog meer verschillends en tegenstrijdigs ontmoeten, en desgelijks op vele andere punten; kortom, gedurig nog vind ik in het karakter van dit volk zoo veel bijzonders, dat mij dikwijls indedaad de uitroep ontglipt: wat een wonderlijk volk is dit! intusschen lostte zich dit wonderbare reeds meer en meer op naarmate ik hetzelve aan deszelfs oorzaken leer verbinden, dat is, een Amerikaansch gezigtspunt aanneem. Dit durf ik echter vrij erkennen, dat in weerwil van mijne Europische gemoedsplooi, 't volkskarakter in de Vereenigde Staten (voor zoo ver ik dit heb leeren kennen), in het algemeen beschouwd, mij als zeer achtingswaardig voorkomt, en hier deugden eigen zijn, die naar mijn inzien als vruchten van den re-

regeringsvorm en welvaart bij u of elders in Europa zich bezwaarlijk zullen ontwikkelen. Ik merk dat mijn schrijven eene wonderlijke rigting genomen, en geheel buiten de grens van mijn bestek geraakt is, derhalve teruggekeerd.

In mijne laatste meen ik u gezegd te hebben, dat ik had uitbesteed 10 acres boschland te klaren; hoezeer ook dit geschied is, hebben wij echter slechts pm. 7 acres voor de planting gereed gekregen, en dit nog zoo laat, dat het in de laatste dagen van Junij eerst geplant is, en het opkomende mais nu reeds zoo goed als geheel door duiven, spreeuwen, grond- en boom eekhoorns, rakoons, enz. vernield is, hetwelke men zegt, dat iets zeer gewoons is bij eene late planting; thans zal er nog gelegenheid zijn hier rapen te verbouwen, hetwelk ons mogelijk zuinig genoeg zal vergoeden, dat wij alle krachten hebben ingespannen, om toch een gedeelte van dit land gereed te hebben. Hulp was dit voorjaar zeer moeijelijk voor geld te krijgen, wegens al de drukte die hier uit het kanaal maken voortvloeit; om derhalve onze eigen krachten meer onverdeeld aan te wenden, heb ik het overige korenland in de *bottom* voor dit jaar verhuurd voor een derde van den oogst, wat hier het gebruik is. Overigens bestaat onze veldbouw uit slechts $2\frac{1}{2}$ acre mais, 2 acres aardappels en witte boonen, en ruim één acre boekweit; zoodat ook dit jaar wij nog een' kleinen oogst hebben te wachten, doch voor ons bestaan zal het evenwel voldoende zijn. Gedurende het neerhakken van het bosch in de *bottom*, hielden wij ons bij huis

huis met het opland bezig te klaren. Hier is thans ongeveer 9 acres bijna gereed, wat bij dat in den *bottom* gerekend, het naaste voorjaar te zamen omstreeks 24 acres zal bedragen; thans houden wij ons, tusschen de werkzaamheden met ons weinig gewas, bezig bij een paar acres geklaard land, een acre drie of vier af te schutten, uit kreupelbosch aan de afhelling der Bluffs en nat *prairy*, aan deze zijde van de kanaallijn bestaande; dit zal voor weide en schutplaats voor ons vee dienen. Na dezen denk ik niet dat wij het klaren van bosch meer zullen forceren, mogelijk maken wij meer op ons gemak nog eenige akkers voor hooiland gereed, wat in den hoek van de *bottom* ligt, daar Generaal HARRISSON voor 25 jaar zijn kampement had, en waar het zwaar geboomte meest weg is; wanneer vervolgens het kanaal gereed, en de *prairy* droog is zal alles te zamen een goede zeer vruchtbare *farm* uitmaken; doch het is zeer mogelijk, dat wij ons zelve dan eene brug hebben te maken en eenig dijkwerk doen, om het *bottom*-land geheel in zekerheid te brengen voor het rivier water; dit laatste evenwel is weinig van belang.

Het kultiveren van boschland is wezenlijk een zeer zwaarwigtig, of liever zoo als GERKE het noemt, een *reuzenwerk*. Verbeeld u een bosch, of om het zoo liever te zeggen eene massa hout, duisterdigt naast elkander opgeschoten, ter hoogte van nabij 150 vt., zoo als dat in den *bottom*, bestaande uit eik, suikermepel, zwarte en witte walnoot, hackberry, locust, kastanje, ijperen, esschen en andere boomsoorten,

door

door de natuur waarschijnlijk zoo ondereen gemengd, om te meer op denzelfden grond te kunnen voortbrengen en voeden: hier nu vangt men aan met het dwergachtige en jonge ondergeboomte door houweelen uit te hakken en op te hoopen; vervolgens hakt men boom voor boom van 20, somtijds 18 dm. doorsnede en daaronder, omstreeks 2 voet boven den grond af, kort derzelver stammen, in lengten van 10 tot 14 of 15 vt., en hoopt ook dit dunne takhout op, dikwijls rondom den voet van zwaardere boomen, welke een taai leven hebben, zoo als vooral de suikermepel, het dunne hout wordt bij droog weder meestal gedurende den arbeid verbrand. Dit gedeelte nu van het werk noemt men hier klaren, en is datgene wat door mij uitbesteed was voor 4 dollars de acre. Bij het klaren kapt men reeds dat hout wat duurzaam genoeg is en goed klooft, tot de lengten van *fence rails*, dat is 10 of somtijds 11 vt. lang; dit moet nu in *rails* gekloofd worden, in den vorm van onregelmatige drie en vierkante palen, van ongeveer de dikte als uwe 18 of 20 vt. juffers. Walnoot, sommige eiksoorten en locust worden hier voor het beste railhout gehouden; ook de esch, welke bij u aan weêr en wind blootgesteld, zoo weinig van duur is, heeft hier ook onder het *rail*-hout eene hooge plaats. Wanneer men onder de neergekapte boomen geen railhout genoeg vindt, neemt men de rest uit de zwaardere boomen. Het gevelde hout, waarmede de grond nu als bedekt is, wordt door hulp van de buren, welke hiertoe malkander wederkeerig helpen, zonder betaling op

hoopen gerold en gedragen; en deze hoopen, die bij u meermaals de waarde van den grond, meer dan honderdvoudig zouden overstijgen, worden hier als onnut uit den weg geruimd, wat met sommige houtsoorten dikwijls een moeijelijk werk is. Het zwaardere geboomte, wat bij u schatten waardig zou zijn, wordt, wat niet genoeg door het vuur van het takhout is geblakerd, met de bijl rond gekorven, waardoor het in het eerste, sommige soorten in het tweede, en enkele zelfs in het derde en vierde jaar wegsterft, vervolgens voor en na zijne takken verliest, eindelijk geheel ter neder stort, en zoo van tijd tot tijd door vuur opgeruimd wordt. De *rails* worden met de slede rondgebragt en in dezen vorm rondom het geklaarde stuk land gelegd op eene grondbreedte van gemeenlijk $4\frac{1}{2}$ vt. binnen de kruisende hoeken. De onderste of *bottom-rail* legt men naar bakens, wat het leggen van den worm genoemd wordt. Op dezen grondslag wordt nu het *fence* tot de verlangde hoogte van meesttijds 8 *rails* verder volvaardigd, zóó, dat altijd een der einden van de *rail* boven en de andere onder de aangrenzende komt; en de dunne en regte beneden worden geplaatst, om alle soorten van vee te kunnen buiten houden. — Wanneer dit alles nu verrigt is, noemt men het gereed voor den ploeg, doch gij zult u bezwaarlijk kunnen voorstellen, hoe zulke boschgrond, welke met boomwortels als doorweven is, ploegbaar kan zijn: het is dan indedaad ook ploegen, voor zoo ver het dezen naam

naam wordt gegeven, en men stelt zich te vrede met hier en daar een schop vol aarde los te krijgen, wat evenwel voldoende schijnt te zijn. Sommige ploegen (men noemt dit hier zeer eigenaardig breken) den nieuwen grond geheel niet, en planten zoo goed zij kunnen op de gewone wijze.

Ik denk er hieraan om u ook iets te moeten schrijven van de wijze, hoe hier de landbouw wordt gedreven; doch daar gij dit artikel mogelijk uit de verte wenscht opgehaald, en eenigzins uitvoerig geschetst te hebben, zal dit stofs genoeg voor eenen volgenden brief zijn; ik wil dit liever in voorraad te hulp komen door u nog iets meer van de inschutting van het land te zeggen, wat hier van hetzelfde belang is, als bij u het beslooten. De boven beschrevene hier meest gemeene *infencing* wordt somtijds meerder hoogte en vastheid gegeven, door over ieder der punten twee elkander kruisende *rails* te plaatsen, welk spantwerk men boven te zamen houdt, en tevens meerdere stutting voor de *fence* doet geven, door in de kruisgaffels éene linie van *rails* te leggen. Dit soort van *fence*-werk kost voor ieder pand twee *rails* meer, en vordert, door dat het spantwerk boven de hoeken gesteld wordt, meerder ruimte van grond, is overigens zeer doelmatig. Men ziet deze *fences* veel aan de *prairys*, waar zonder deze bevestiging de vrijer werkende wind somtijds geheele *fence* liniën ter neder smijt. In de oudere country's waar het hout schaarscher begint te worden, en men meer op netheid begint te zien, ontmoet men meer regtlijnig *fence*-werk.

Tot deze worden de *rails* in den vorm van smalle planken gekloofd, aan de einden met de bijl om de raak op de helft afgedund en versmald, en zoo van wederzijden in gaten gestoken, die door kruisboor en bijl in de opstaande palen worden gemaakt, welke omstreeks 5 vt. boven en $1\frac{1}{2}$ beneden de grond komen en door de schoffel worden geplant; deze *fences* gelijken dus veel naar uwe schuttingen van schroten (smalle planken). — Eene andere soort gebruikt men hier gemeenlijk om steilten op en neêr af te schutten, dit is zeer moeijelijk te beschrijven palissaadwerk, waarbij de *rails* eenigen steun in den grond wordt gegeven, en een weinig leunende tegen de steilte, stuk voor stuk door kruispalen in deze positie worden gehouden. Ook dit schutwerk gebruikt men op plaatsen die aan overvloeijing onderhevig zijn; doch ook veeltijds plant men daar 7 á 8 vts. palen in den grond, op de wijze als bij u de palissaden bij vestingwerken, doch het wordt niet geschoord. Op groote *prairy's*, waar weinig of slecht *rail*-hout te krijgen is, behelpt men zich naar omstandigheden; daar waar slechts dwerggeboomte gevonden wordt, wat meesttijds de overgang van het woud tot de *prairy* uitmaakt, wordt dit hout tot kortere *rails* gemaakt, en bij een volstrekt gemis van *rail*-hout, begint men op sommige plaatsen, zoo men zegt, het land te omwallen met graszoden, doch dit is in oorden waar men het land vooreerst zonder betaling in bezit kan nemen, en in vooruitzigt om het vervolgens door koop of verkoop aan het verwijderde boschland te verbinden, of bij geene gelegenheid hiertoe, het na

eene

eene meerdere verspreiding van het vee weder te verlaten. Aan sloten ter afschutting wordt hier niet gedacht; ook geloof ik dat eene sloot op zich zelve voor het vee dat zoo zeer aan het kreek- en rivierwaden gewoon is, niet voldoende zou zijn; doch met kleine sloten en haagwallen te zamen, zou men zoo wel als bij u in sommige oorden zeer goede en duurzame schuttingen kunnen maken, en dit zou op de *prairy's* geheel geen moeijelijk werk zijn; doch zoo iets kost voor dit volk te veel tijd en oplettendheid voor dat het zijn beslag heeft, en zou waarschijnlijk niet den aanlegger, maar eerst den verwijderden opvolger van dienst kunnen zijn. Van zoo iets heeft men hier geen begrip, daar bijna een ieder gereed is, nog heden zijne *farm* te verkoopen, om in de naaste week 100 of 200 mijlen ver zich eene andere op te zoeken, Hier gebruikt men alles heet van de rooster, men laat liever *prairy prairy* blijven, of werkt, zoodat het voort van dienst is, en dan overigens: nieuwe tijd schaft nieuwen raad; in allen geval kan men zijn land weder opgeven en naar iets wat dan beter past uitzien. Zoo denkt en handelt hier de geboren Amerikaan min of meer zonder uitzondering, en men kan de aanleiding zich ligt voor den geest brengen, hoe het algemeene gevoelen dezen gang heeft kunnen aannemen. Immers een ieder, die kracht in zijne spieren heeft, wat, en wie hij ook zij, moet die, hetzij dan minder of meer, op iedere plaats, waar hij ook zich in dit land bevindt, dezelve aanwenden ter voldoening aan zijne eigene behoeften. Ieder die deze kracht in zich

gevoelt, kan wel in elk bewoond oord aan deze staten voor zich en de zijnen een overvloedig bestaan vinden; doch de meerdere ruimte en overvloed lag altijd in het westen, daar de bevolking zich in de oude staten ontwikkelde en Europa dáár een gedeelte volk ontscheepte, wat een natuurlijke aanleiding gaf tot verhuizen. Hierbij is men overal welkom, in ieder oord of plaats verlangt men aankomelingen, om die meer en meer in gerijf en waarde te doen stijgen of wel om zijne goederen te verkoopen; en dit ook is de reden, dat genoegzaam een ieder zijne woonplaats als de beste uit allen, wil doen voorkomen; iets wat ik den vreemden aankomeling aanbeveel, zich in te prenten.

Het *prairy*-land bevalt hier wel een ieder, doch men weet niet wat men zonder genoegzaam boschland er op den duur mede aan zal vangen, of liever, zoo als aangemerkt, men verlangt zich met de middels daartoe niet in te laten. Hout is hier het begin en einde; men bouwt er de huizen van, schut er het land mede af, het is hier de eenige brandstof, en men vermaakt en gebruikt het tot duizenderlei dingen. Of er ook *prairy* bij de plaats is, welke iemand elders in het westen heeft uitgekozen of gekocht, is gewoonlijk eene belangstellende vraag; doch of er boschland bij is, dit hoorde ik nimmer van iemand en het zou den vrager wezenlijk als zeer onnoozel aangerekend worden.

Bij mij evenwel is het nog altijd eene geliefkoosde gedachte, hoezeer ik ook weet, dat zij waarschijnlijk nimmer zal verwezenlijkt worden, om met sommige

uwer,

uwer, of al waren het ook dan eenige andere fikse Groninger familiën, op de naburige *grand-prairy* een uitgezocht stuk lands te koopen, daar zich eerst in kompagnie te vestigen, om het bij opvolgende kultivatie onderling te verdeelen, mogelijk zou men zijn genoegen kunnen vinden in een of ander oord waar ook nog eenig boschland verkrijgbaar was; doch in allen geval als men de *prairy* verder opging, had men keus genoeg voor congres prijs ($1\frac{1}{4}$ doll. de acre), volgens zeggen heeft men plaatsen waar turf en zelfs sommige waar steenkool aanwezig is, en bosch, zegt men, wil er zeer wel groeijen, zoo men het slechts voor de jaarlijksche *prairy*-brand beveiligt, wat door de *farmers*, die er ook thans huizen en *fences* hebben, zeer gemakkelijk gedaan wordt door eenige voren rondom die voorwerpen te ploegen. Men zou op enkel *prairy*-land de bouwmaterialen elders moeten koopen, en zoo ook de eerste *fence-rails;* deze kosten hier aan de kleine *prairy's* aan de *fence*-lijn pm. 5 doll. de 100, deze zouden overvloedig duren, tot men zich op de beste wijs, hetzij een slooten haagwal, *fence* of het jonge *rail*-hout gereed had. Dikwijls is de bewoonbaarheid der opene *prairy* mijn onderwerp van uitvorsching bij een paar van onze buren. — Wanneer men bij u de vraag opwierp, of eene boerderij zonder meer menschelijke hulp ook buiten het gebruik van paarden wel zou kunnen worden bewerkt, zouden, dunkt mij, velen zich naauwelijks het ontkennende antwoord waardig keuren; doch wanneer men dezelfde menschen vraagde, of zij ook andere dieren

dan

dan paarden geschikt kenden tot trekken, zouden zij mogelijk met muilezels, ezels, koeijen en ossen voor den dag komen, en misschien vertellen, dat ossen sterker en gestadiger trekdieren zijn dan de paarden, en veel minder aan onderhoud kosten enz. Zoo norsch en bevooroordeeld zijn nu de menschen hier gemeenlijk wel niet, doch dat enkel *prairy*-land voor bewoning en bebouwing bruikbaar zou zijn, dit is zeker nog meer in strijd met hunne indrukken der gewoonte, en bezwaarlijk kan hunne gedachte hieraan een hechtpunt vinden; doch wanneer men alleen de middelen tegen hunne bezwaren opspoort, dan weten zij, dat men *fences* van graszoden kan maken, dat zwarte locust en tamme kastanje stamhout, in 15 of 20 jaar de dikte hebben van 4 of 6 *rails*, dat dit zeer duurzaam hout is en de kastanje boom hierbij de eigenschap heeft om met kracht uit den wortel weder op te schieten enz.; doch het blijft evenwel zoo als is aangemerkt, het valt niet in den Amerikaansche geest, zijn gezigtsdoel zoo lang aan denzelfde spijker te laten hangen; misschien zou het den Amerikaan eene zekere kwelling geven, door zulke soort van energie zijn gemoed aan eene bijzondere plaats gehecht te voelen. Overigens is het geheel zijne zaak niet om boomen aan te planten, tragelijk legt hij zelfs een appelhof aan, hij betaalt liever een paar dollards voor het bushel appels zelve; hij is zoo gewoon eene plek gronds die van boomen is ontdaan, voor fraai aan te zien, dat hij zich geweld moet aandoen de plaats weder met boomen op te vullen; kortom, hier zou een Nederlander in vele

gevallen den inboorling vooruit zijn, daar wij integendeel in het berg- en boschland zoo ver moeten achterstaan.

Mogelijk, terwijl ik dit schrijf staat alles bij u op eenen gelukkiger voet, zoo dat er aan geen landverhuizen behoeft gedacht te worden; wanneer dit zoo mogt zijn, gij zult het willen gelooven, zou dit een mijner hoogste wenschen vervullen, al zal ik dan ook nimmer hier een vriend of Nederlander zien. Doch drukt onverhoopt nog een hard noodlot op u; laat zij die dezen last moede zijn, onbeschroomd herwaarts komen. Vlijt en goeden wil geven hier brood en vrijheid, geene voorwaarden, geene bedenkingen van ernstigen aard zijn mij bekend, die hem aan deze zijde zullen tegenvallen; alleen beproeve hij zich zelven wel of hij zich kan losmaken van zijne betrekkingen, gewoonten en genietingen in zoo verre dat hij vatbaar kan zijn, het goede wat hij hier vindt, werkelijk te kunnen ondervinden. Hij beproeve dit wel! herhaal ik, want zonder dit kan hem ook Amerika niet helpen. Overigens vindt hij hier langs duizenderlei eerlijke wegen gelegenheid, zich een onafhankelijk bestaan te verwerven. Al wat zijn vlijt voortbrengt behoort hem zelven, geene lediggangers staan nevens hem om hem het vette als voor zijnen mond weg te nemen en hem daarvoor te belemmeren, te kwellen en te honen. Het weinigje wat hij tot de behoeften van den staat bijdraagt, ziet hij niet voor glorie en goochelspel verkwisten, maar aan werken besteden, die tot welvaart en gemak voor hem en zijne medeburgers worden aangelegd.

Dit,

Dit, en meer dan dit, mag hij zich vrij voorstellen, hier te vinden; doch wat hij hier niet vindt is dat alles wat op gewortelde vriendschap en gewoonten is gevestigd, en dit weegt zwaarder op hem, naarmate hij het genot van het eerste meer en zuiverder heeft ondervonden, en het laatste hem door den tijd dieper is ingedrukt. Wanneer verscheiden huisgezinnen gemeenschappelijk verhuisden zoo als die uit Zeeland, waarvan ik vroeger heb gewag gemaakt, dan zou evenwel dit gewigtig bezwaar grootendeels weg vallen, en de verhuizer zelfs het nieuwe van zijne betrekking bij het verkeer met zijne oude vrienden, als eene soort van vermakelijkheid gevoelen, althans zeer bekoorlijk schijnt mij menigmaal de toestand der Duitschers toe te zijn, die dikwijls als in kleine koloniën te zamen wonen, en zoo het goede van hun oude vaderland genieten bij den overvloed, vrijheid en welvaart van deze staten.

Nog onder u zijnde, heb ik dikwijls opgemerkt, dat sommige dit land nog als eene woeste wildernis zich voorstellen, waar men naauwelijks kan doordringen, om slechts hier en daar een hoopje armelijke hutten te vinden, bewoond door ziekelijke menschen, die gedurig tegen vijandige Indianen moeten kampen, om deze hunne ellendige bezittingen in te houden. Deze soort van begrippen zijn zeer wel te billijken, bij menschen die zich niet in het bijzondere met den toestand dezer staten bezig houden; immers wanneer hun niet is ingedrukt de snelle voor den Europeaan bijna onbegrijpelijke voortgang en bevolking, cultuur, enz. enz., hoe ligt dan kan juist weetlust hun aan

de-

deze gedachte geholpen hebben. Bij voorbeeld, zoo iemand een verhaal had gelezen van een' reiziger, die dezen staat (Indiana) voor slechts twintig jaren doorkruist had; hij zou immers zich dezen staat nog moeten voorstellen, als slechts nog in het zuiden aan de zoomen van de Ohio en Wabashstroomen en sommige kleine takken door de Amerikanen in bezit; en dat het noorder gedeelte en zoo ook dit oord, waar ik dit gerust thans zit te schrijven, nog altijd door de Indianen werd doorkruist, om het legio van wild gedierte te vervolgen enz., en te grover zijn natuurlijk zulke dwalingen, naarmate de berigten van een vroeger tijdvak zijn. — Deze opgevatte gevoelens, nu opzettelijk hier te willen tegenspreken zou zotheid zijn; ieder die een beter begrip deswege verlangt, kan ook in de Nederduitsche taal hiertoe gelegenheid vinden, bijv. in het werk van den *hertog van* SAXEN WEIMAR. Dit werk hoezeer het opzigtelijk de westersche staten door het tijdverloop, van ik meen 14 jaren, ook veel van zijne topographische waarde verloren heeft, geeft toch den oordeelkundigen lezer een leiddraad, waardoor hij den vooruitgang kan volgen en eenigermate vooruit loopen. — En bij den meer onkundigen!... wel! te weten dat hier bruine zwartharige Indianen en pikzwarte negers wonen, dit is immers genoeg om te weten, dat dit een land der wilden moet zijn, even zoo als wij ons Patagonië, Vuurland of Nieuw-Zeeland voorstellen, en mogelijk weten sommige buitendien nog, dat in de bosschen van *Amerika* de vreesselijke panters, beeren, tijgers, enz., zich ophouden. — Ook de-

deze soort van vooroordeel te bestrijden, is geheel mijn voornemen niet; doch moet ik toch iets betrekkelijk de negers, als ook de Indianen hier aanmerken. Gij weet dat de negerbevolking door de laagste baatzucht van vorigen tijd aan hunne betrekkingen ontscheurd, hier even als in de overige Europesche volkplantingen, oorspronkelijk tot eene dierlijke slavernij is gedoemd geworden, doch dat bij, en na de onafhankelijkheidverklaring (1776), in sommige noordelijke en westelijke staten, dezelve successivelijk is vrij verklaard. Deze staat van dienstbaarheid, waaraan dezelve in de zuidelijke en sommige westelijke staten door hoogere noodzakelijkheid, nog tot heden onderworpen blijft, heeft echter in die staten waar dit barbarismus is afgeschaft geworden, nog een nazweem achtergelaten, welke men mijns inziens niet mag billijken. Aan eene zwarte huid, ook dan nog wanneer zij reeds tot de flaauwste tint van bruin verbasterd is, wordt in dit land van *vrijheid* en *gelijkheid* nog altijd eene verlaging gehecht, welke mijn gevoel den Amerikaan niet kan vergeven. Geen neger word ligt in het gezelschap van blanken gedoogd; zelfs bij het eten, al is het ook in eene publieke tavern, stoom- en kanaalboot, mag hij aan de algemeene tafel geen deel nemen, maar wordt als eene lagere menschensoort tot eene afzonderlijke natafel verwezen en zoo behandelt men hem in alle betrekkingen der dagelijksche zamenleving. Dit volgens mijn inzien zoo verkeerde gedrag, heb ik dikwijls de Amerikanen verweten; doch men verontschuldigt zich gewoonlijk, dat het neger karakter zeer

ge-

gemeen en laag is; dat zij gemeenlijk valsch, boos en oploopend zijn, en eene meerdere gemeenzaamheid te zeer hunne vermetelheid en vrijpostigheid gaande maakt; in hoe ver dit waar of onwaar is durf ik niet betogen, doch is het niet dikwijls zoo dat men eerst het paard *afrijdt*, en dan beschuldigt en slaat, dat het niet *voort* wil? en hier ook zou men dienen in bedenking te nemen, waar eigenlijk de grond der klagte ligt en tevens, wanneer men zijn eigen geslacht niet in gemoede vrij kan pleiten, te bedenken of men zich dan niet lijdelijk de gevolgen diende te getroosten: in allen geval, de negers zullen langs den tegenwoordigen weg nimmer tot goede staatsburgers worden opgeleid, maar eerder voor Amerika hetzelfde worden, wat voor Europa de Joden zijn. — Van wege den staat evenwel is ieder vrije neger in het volle bezit van alle burgerlijke regten.

Wegens de Indianen heb ik opgemerkt, dat hoe meer wij hun woonoord naderden, hoe milder men dat volk beoordeelde. Mogelijk moet dit verschijnsel meestendeels hierin gezocht worden, dat de Indianen bij het verlaten van hunne voorvaderlijke bezittingen, dikwijls zeer nadeelige indrukken door roof en moord achter laten, waarvan de trekken scherper blijven, naarmate men, meer van hun verwijderd, minder gelegenheid heeft dit aan hun dagelijks karakter te toetsen. — Gij weet dat de Indianen van tijd tot tijd streken lands aan den algemeenen staat verkoopen en dan bij het gesloten concract zich verpligten, dieper naar het westen te gaan. Deze contracten worden van de

de zijde der Indianen ges'oten door hunne chief's of oppersten, gewoonlijk in bijwezen van velen uit het volk. Dikwijls houdt eenig gedeelte van den volkstam zich buiten den verkoop, in welk geval dit in het contract wordt voorgeschreven, en het uitbedongene gedeelte afgemeten, hetwelk dan in het ongestoord bezit blijft van de niet contracterenden en eene *reserve* genoemd wordt. Ook het gekochte gedeelte behoeft niet direktelijk te worden verlaten, maar moet troepsgewijze, en na de betaling van het laatste termijn van den koopprijs, eerst geheel worden ontruimd. De staat laat intusschen dikwijls den grond afmeten en voor en na vestigen er zich blanken. De ontruiming echter vindt dikwijls zwarigheden, hetzij deze uit de schikking der ontruiming zelve ontstaan, of wel uit een later ontwikkelde spijt, om zijn voorvaderlijk erfgoed te moeten opgeven. Deze opwakkerende wrevelmoed wordt dan dikwijls aan de eerste indringers gekoeld, en somtijds gaf het aanleiding tot eene algemeene tegenkanting of wel een' formeelen oorlog, zoo als dit thans werkelijk in Florida het geval is. Bij deze oorlogen bedreven de Indianen dikwijls veel wreedheid en trouweloosheid, vooral dan wanneer de intrigues van vreemde staten er onder stookten.

Hier in dit oord, hetwelk nog slechts 7 of 8 jaren van de Indianen is ontruimd geweest, waar ons gedeelte der inwoners nog als onder hen gewoond heeft, en hetwelk bovendien slechts ongeveer 30 mijlen van hunne tegenswoordige bezittingen verwijderd is; hier zeg ik geeft men deze trekken van hen op; dat zij betrekkelijk

lijk hunne godsdienst, zich van den *grooten geest* (hun opperste wezen), den dienst aan hem en de daaruit afgeleide pligten zich een zeer redelijk denkbeeld vormen; dat zij zeer gehecht zijn aan hunnen voorouderlijken grond, zeden en levenswijze en dezendhalve weinig aandrift of geschiktheid voor maatschappelijke beschaving; dat zij zeer veel natiëzucht (ik meen dat, wat men bij u voor vaderlandsliefde wil gehouden, of althans onder betrokken hebben) bezitten, en over vermeende beleedigingen, hunnen stam aangedaan, de wreedste wraakoefening zoeken; dat zij ook voor zich zelve zeer gevoelig op hun punt van eer zijn, en bij derzelver krenking dezelfde wraak uitoefenen jegens hunne stamgenooten, en dat deze zucht voor de voorname oorzaak moet gehouden worden, dat hunne bevolking gedurig in getal afneemt, daar dit wederkeerig hun dikwijls aan hongersnood en verdelging prijs geeft; dat hunne wreedheid echter grootendeels aan hunne zucht voor sterken drank moet worden toegeschreven, daar zij bij eenen nuchteren toestand wel fier, doch goedaardig en zeer gastvrij zijn, althans jegens de blanken, doch dat bij dronkenschap zich eene wildheid bij hun ontwikkelt, die hun eene ontembare aandrift tot wreedheid, en dikwijls bij hen aanleiding tot verwonding en moord geeft. Sommige willen het dooden van zwijnen, welke somtijds hun een bezoek in hunne reserves geven en zoo men zegt, ook somtijds buiten hun gebied worden gekaapt, zwaar op hun karakter hebben gelegd; doch anderen beschouwen dit meer als een schadeverhaal voor het

schen-

schenden van hun gebied, somtijds door blanke jagers, en houden het er overigens voor, dat dit zelden of nooit door hen gepleegd wordt, dan bij gebrek aan levensonderhoud. Nog vertelt men van de Indianen, dat zij uit een zeker nationaal trots, zich zelden dan in dronkenschap in de Engelsche taal uitlaten, ofschoon zij dezelve ook magtig zijn, maar zich altijd van anderen in het Indiaansch te gemoet laten komen, en in den voorverleden winter, scheen ik hier wezenlijk eene proef van te ontmoeten. Ik wandelde n. l. met mijnen buurman B. aan den weg, terwijl er eene Indiaansche vrouw met twee meisjes van omstreeks 6 en 10 jaren op twee paarden van de kant van Lafayette kwamen aánrijden, en de vrouw ons in 't Indiaansch, Engelsch en met gebaarden te kennen gaf, dat een hunner paarden was weg geloopen, en wenschte te weten, of wij iets van hetzelve hadden vernomen. B. beantwoordde dit met neen, en vroeg voor informatie de eigenschappen van het paard en nu ook nog zette zij hare Indiaansche rol voort; doch B. haar thans scherp in de oogen ziende, vroeg of hij wel dacht, met te meenen dat hij met Mist. LANGLOIS sprak. Een kleine blos schoot thans over haar bruin aangezigt, zij erkende dat zij het was, en vertelde in gebroken Engelsch, dat zij terug kwam van een bezoek bij hare stiefkinderen (de oude LANGLOIS is voor een paar jaren overleden, en de weduwe leeft thans weder onder haar stamvolk boven Logansport), doch nu groette zij ons en ging verder. Ik vroeg B. wat de reden was, dat deze vrouw, die hier onder de Amerikanen zoo lang

lang geleefd had, zoo slecht Engelsch sprak, en nu vertelde hij mij deze bijzonderheid uit het Indiaansche karakter; hetwelk wat later mij door verhalen van anderen dikwijls is bevestigd. — Van de kleine reserves in dezen omtrek, de familiën LANGLOIS, WATSON enz. meen ik in mijn' laatsten u iets gezegd te hebben. De Indianen in dezen omtrek behooren tot de *Potawatomies* en *Miami-stammen*, en dezen zijn het die hier in het bijzondere bedoeld worden. Zelden ziet men hier thans Indianen meer, doch over de rivier bezoeken sommige als in pelgrimschap nog somtijds den grond en de graven van hun voorgeslacht. Die lieden, welke hunne laatste verzameling en aftogt uit dit oord hebben bijgewoond, beschrijven deze plegtigheid als zeer aandoenlijk. In allen deele schijnt het, dat volstrekt geene doffe, stompe gevoelloosheid eene verdere ontwikkeling bij deze Indianen tegenhoudt, maar eerder te veel prikkelbaarheid, te losbandige hartstogt; wat, zoo als reeds is aangemerkt, te bederfelijker voor hun geworden is, nadat het Europesche dollemans vogt ook hun door de baatzucht is toegereikt en door hen met ruime teugen ingezwolgen, waardoor de teugel hunner hartstogten geheel is verbroken en het ontwikkelvermogen van hunne ziel geheel ter neder gedrukt. Het strekt de regering dezer staten tot eer, dat zij den verkoop van sterken drank aan de Indianen tracht palen te stellen; doch hoe moeijelijk laat zich de eigenbaat beperken, en overigens ligt Canada te nabij de Indische bezittingen.

Hoewel het bij sommige eenigzins in tegenspraak

zou kunnen schijnen met hetgene ik van de Indianen gezegd heb, kan ik toch niet voorbij u eene kleine Indiaansche *studenten-historie* (ik geloof deze zamenstelling zal u wonder genoeg voorkomen) mede te te deelen, ons laastleden voorjaar bejegend. Het was in het begin van April l. l. dat vier jonge Indianen hier den weg passeerden, en een van dezelve eenige roeden van mijn huis door dronkenschap aan den weg nederdroop en oogenbliklijk in eenen vasten slaap viel; de drie overigen, zonder zich hierover met mij of iemand anders in te laten, lieten hem liggen en vervolgden hunnen weg. Ik vond den gevallene buiten staat een lid te gebruiken en oordeelde dus geraden, even als zijne makkers (het was warm en op den middag), om hem te laten liggen uitslapen, voor hem in huis te nemen. Ik stond juist gereed om een' mijner buren te paard te volgen, die mij reeds met de wagen vooruit was, om eenige mijlen beneden Lafayette jonge vruchtboomen te halen, wat mij den volgenden en naast volgenden nacht van huis hield. De vrees, dat onze jonge heer bij den afloop zijner roes gevaarlijke Indiaansche dronkenmans kuren zou vertoonen, kostte mij veel zorg; ik gelastte mijne kinderen dat zoo hem zijne makkers of hij zich zelven niet voort had geholpen, hem met den avond in allen geval in huis te nemen, hem met alle vriendelijkheid te plegen, doch hem wel in het oog te houden of er zich eenige twistzucht in hem ontwikkelde, en in dat geval direct de buren te roepen. Ik kon van mijne reis niet terug en vertrok, hoewel met zorg. Bij mijne te huis-

komst

komst vond ik echter alles voortreffelijk afgeloopen. Een man, in dezen tijd bezig mijn land te klaren, die voorheen eenigen tijd zich onder de Indianen had opgehouden, was tegen den avond ook den weg gepasseerd; had den Indiaan opgewekt en met zich op weg gekregen om zijne makkers te volgen; doch op een mijl anderhalf afstand; was het bij hem opgekomen dat hij zich niet wilde laten transporteren, en tegen wil en dank van zijnen leidsman was hij terug gekeerd tot mijnen buurman B., waar hij onverwacht een ander van zijne reisgenooten had aangetroffen, die juist door hetzelfde ongeval aan den weg was blijven liggen, en op gelijke wijs door de twee nog overige aan zijn goed fortuin was opgedragen. B. had hem reeds in huis genomen gehad, en nu hadden de beide vereenigde lotgenooten hier den opvolgenden nacht vreedzaam en wel gelogeerd; en in goed Engelsch verteld dat zij tot de *Potawatomies* behoorden en van een collegie (*) in den staat *Kentucky* terug keerden, tot hunne familien boven Logansport. Een derzelve was bijzonder tot de beoefening der Engelsche taal, en als *treadingman* (iemand die de Indiaansche aangelegenheden bij de Amerikanen waarneemt) opgeleid; doch hij had zich zeer beklaagd over zijne zucht tot dronkenschap, en wegens deze tot zijne bestemming ongeschikt gevoeld. B. kende zeer wel den naam dezer aanzienlijke Indianen familie. De andere had bij zijne wetenschappelijke op-

(*) Het komt mij voor dat men hier onder dezen naam, alle soorten van hoogere scholen en opvoedings Instituten betrekt.

opvoeding, ook onderwijs in het schoenmaken genoten. Diegeen, welke bij mijn huis lag, was volgens B. de student schoenmaker geweest; hij was geheel in den Amerikaanschen smaak, en zelfs zeer elegant gekleed. Hoewel tragelijk blijkt zich evenwel een gevoel van meerder behoefte bij dit volk te ontwikkelen, welke het te eenigen tijd tot een geschikt staats-burgerschap zou kunnen vormen. De Kreek-Indianen in Florida, welke thans zoo veel werk aan deze staten geven, en sommige andere stammen in het zuiden, zegt men, beoefenen daar de landbouw en veeteelt als beroep; dit is zeker de beste inleiding tot het werk der beschaving, en tevens tot behoudenis van dit zoo zeer geteisterd volk. Het schijnt inderdaad, als of de Voorzienigheid dikwijls bij den ondergang eener natie eene sprank van dezelve wil doen voortduren, om der nawereld als met den vinger te wijzen en haar toe te roepen: »mijd uw bederf; *daar is de klip, waarop dit »volk gestrand en vergaan is.*"

Gaarne zou ik met u, mijne vrienden! nog verder voortkouten; doch de dag is daar dat ik deze en de nog te schrijven brieven in Lafayette moet bezorgen. Inderdaad maakt het sluiten van mijn' brief bijna denzelfden indruk op mij, als of ik voorheen in eenen vriendenkring mijne pijp moest nederleggen, om mij gereed te maken het gezelschap te verlaten.

Leeft wel!

K. Jz. BEUKMA.

Was-

Washington Township, Tippecanoe County,
Indiana State, den 20 Jan. 1838.

M. M. V. V.!

In den laatst verloopen nazomer deed ik een reisje naar de eerst beginnende volkplanting op de *grand-prairy*. Mijn buurman en zeer geachte vriend B. had daar eenige zaken te verrigten, en ik, die nog altijd de gedachten in het hoofd heb, dat een goed *prairy*-oord in deze vrije staten, de plaats zou zijn, waar eene volkplanting van nijvere en regt geaarde Nederlanders geluk en voordeel zou vinden, ik besloot zijn reisgenoot te zijn, om zulk een uitgestrekt *prairy*-oord nog nader te leeren kennen. Ook dacht ik mij iets nader met de Indianen in kennis te brengen, welke nog den verloopen zomer zich in de buurschap dezer volkplanting ophielden; doch dit verlangen bleef onbevredigd, daar deze tot eene afzending van stamgenooten (*de Patowatomies*) waren betrokken geworden, welke slechts weinige dagen bevoren uit het door hun verkochte grondgebied naar de overzijde der Mississippi-rivier waren uitgeleid; en in dezen had' ik mij dus met de schrale oogst te vergenoegen, van slechts hunne verlaten legerplaatsen en sommig matwerk

ter

ter bedekking van hunne tenten te zien, en een en ander, hunne levenswijze, gebruiken en zeden betreffende, mij door hunne vorige buren te laten vertellen. Mijn voornemen was u dit reisje uitvoerig mede te deelen, niet, omdat het in zich zelven voor u zoo veel belangrijks bevat, maar om u meer innerlijk met een *prairy*-landschap, wegen, wijze van reizen enz. in bekendheid te brengen; doch op handen zijnde verrigtingen, gebieden mij het einde van mijn schrijven te zoeken, mogelijk kan ik dit verlies u naderhand met intrest en al vergoeden, en nu geef ik u nog eene korte schets. — Wij ondernamen de reis met eenen kleinen wagen, voorzien van eenige levensmiddelen voor mogelijke omstandigheden, en doortrokken de rivier tegen ons *bottom*-land; de weg leidde ons over de *battle-ground* en een kleine *prairy*, tot naar de Tippecanoe-rivier, welker westelijke oever wij opgingen, tot ongeveer 40 mijlen van derzelver mond; deze weg leidde langs een zeer gebroken, rijzenden en dalenden grond, hier zwaarder, daar dunner met dwerg- en zwaar geboomte bezet; het oord was regelmatig, doch allengs schaarser met woningen voorzien, en evenwel vonden wij tot onze bevreemding (het was slechts 12 of 14 mijlen van onze woonplaats), eenen nieuwen *town*, Tippecanoe-*town* genoemd, van 8 of 10 huizen. Wij overnachten eene mijl aan deze zijde *Monto-Cello*, de hoofdplaats van White County, 24 mijlen van den mond der Tippecanoe; hierboven vonden wij slechts enkele woningen, het land natter en slechter, en het bosch dunner en struikachtiger; van tijd tot

tijd

tijd leidde de weg ons inmiddelijk tot de rivier, zoodat wij dezelve uit den hoogen, beneden ons over steenen en boomstammen, zagen stroomen. De rivier is hier wijder dan aan den mond, doch ondiep. Aan de kleine *Metamonong-kreek* had het land en bosch weder een voordeeliger aanzien, en vonden wij wederom eenige boerderijen en tevens eenen kleinen molen. Hier verlieten wij de rivier en staken westwaards de *prairy* in; van hier hadden wij nog 12 à 14 mijlen voor ons tot aan het bestemde reisdoel; de landstreek verloor allengs, nadat wij de boord der rivier hadden verlaten, hare boschrijkheid; het geboomte werd meer en meer door openingen afgewisseld, en weldra was het eene gedurige opening, afgewisseld door geboomte; den weg hadden wij ons hier zelven te maken, behalve dat een Indiaansch spoor, waarvan mijn reisgenoot de rigting kende, ons tot leiding diende. De grond was meer en minder rijzende en dalende en nu van korter en dan van langer plantgewassen voorzien, wat ons ten teeken diende, waar de grond droog en vast genoeg was voor onzen weg. Wij ontmoetten een' aanzienlijk grooten waterpoel, deze had oogenschijnlijk met een' kleineren in verbinding gestaan, doch was door bevers voormaals in tweeën gedamd; deze dijk was thans met gras, even als de overige grond, bewassen, en nog ongeveer 2 vt. hoog en deszelfs slangswijze strekking, naar onze gissing tusschen 40 en 50 roeden lang. Duidelijk heeft het water hier voormaals grooter gebied gevoerd dan nu, en ligtelijk zou iemand zich hier kunnen vermeten,

driest

driest te betogen, dat de *prairyën* aan waterplassen hunnen oorsprong verschuldigd moeten zijn, en dat na derzelver opdrooging de gedurige brand der zware plantenvacht door de oorspronkelijke bewoonders de tusschen groeijende bosschen heeft vernietigd of verdund, enz. — Indedaad, alles wat ik hier en vervolgens zag, zou eene sterke aanleiding tot deze beslissing geven, zoo men niet overtuigd moest zijn, dat de oplossing hiervan niet zoo aan den weg moet worden gezocht, maar oneindig dieper opgedolven worden, althans, voor zoo ver ik heb kunnen gewaar worden, heeft aan dit algemeen vraagpunt zich tot heden nog geene bepaalde meening kunnen hechten. De grasvlakten zijn in deze streek als doorvlamd met eenigzins verhevene zandruggen, die de plaats voor het geboomte zijn, hetwelk genoegzaam enkel uit zwarte en witte eiken bestaat; somtijds omarmen zulke boschstreken eene vlakte, even als daar geplant ter afschutting der koude winden, en somtijds opent zich het uitzigt en biedt in de verte hier en daar aan het rondweidende oog een boomen-eiland aan. — Laat in den avond bereikten wij de zuidelijke oorsprongtak der *Pickamink*-rivier, welke hier niet zoo als gewoonlijk door een dal stroomt en met bosch is bezoomd, maar zich integendeel door eene zachte afhelling der wederzijdsche vlakte vormde, en zoo als 't ware door het lange gras verborgen werd gehouden; de oevers vonden wij zeer moerassig, en de stroom zelve zoo diep, dat het water onzen wagen geheel overstreek; wij bleven buiten deszelfs bereik, door de wijze voor-

zorg, van ons op de bagagie eene zoo hoog mogelijke zitplaats op te takelen; en zoo arriveerden wij bij het starrenlicht in de plaats van onze bestemming. Drie dagen hielden wij ons hier op, en deden de terugreis zuidelijk over de meer opene *prairy*; hierbij doortrokken wij den noordelijken tak, door de Indianen, ter onderscheiding der zuidelijke *Pickamink*, *Iroquois* genoemd; deze vonden wij niet geheel zoo diep. De nieuwe volkplanting hier heeft zich voornamelijk tusschen de beide takken neergezet; de grond is hier iets golvend en van een' verheven zavelachtigen boschrug daalt zij tot de uitgestrekte grasvlakten af, tot zich deze onmerkbaar in de wederzijdsche stroomtjes verliezen. De *Pickamink* vloeit uit in de *Kankakee* en deze in de *Illinois*-rivier. De weg, of liever onze keus, leidde ons noordzijds langs de nabijheid der nu vereenigde stroomtjes, en wij doortrokken dezelve vier mijlen beneden deze vereeniging bij de kleine vallen, welke de vaste rotsbedding hier aan dezelve geeft. Bij deze vallen hadden zich reeds een paar huisgezinnen nedergezet, in het vooruitzigt, dat hier te eenigen tijd een *town* zou verrijzen; de grond waaraan de vallen behoorden, was het eigendom van eene oud Nederlandsche, nu New-Yorker familie, RENSELAER geheeten, welke dit tot vergelding voor zekere diensten door de staat was afgestaan. Aan zulke stroomvallen wordt hier zeer veel belang gehecht wegens de waterkracht, ten dienste voor het fabrijkwezen. Van deze vallen namen wij eene oostwaardsche rigting aan, en overtrokken nu grootere vlakten; evenwel nog al-

altijd door grootere en kleinere boschjes afgewisseld. Tegen den avond bereikten wij het eenige huis van den omtrek; dit was reeds eene niet onaanzienlijke boerderij. Hier werd ons een nachtverblijf verleend; en den volgenden morgen zetten wij onze reis onder eenen digten regen verder voort; nu opende zich het landschap meer, doch altijd bleef het uitzigt nog in de verte ingesloten door dunne boschruggen, en slechts een korten tijd blikten wij den grooten *prairy*-Oceaan in. Deze omstreken merkten indedaad eene herinneringvollen indruk op mijn oud vaderlandsch gevoel; het terrein was dikwijls effen als eene spiegelvlakke zee en hier en daar getooid met kleine boschgroepjes, waarin mijn oog echter te vergeefsch de landelijke woning zocht. Somtijds werd dit effenvlakke des terreins afgewisseld door zachte golvingen, welke het geheel eene aangename afwisseling gaven. Door zulke streken leidde ons de genomen koers weder nader tot de Tippecanoe-rivier, en slechts eenige mijlen van deze zag ik de schoonste landstreek, welke mij immer onder het oog kwam. Reeds op een' afstand van ongeveer 4 mijlen, viel mij een verheven strook aan den horizont in het oog; ik hield dit voor een uitgestrekt bosch, doch mijn reisgenoot, dezen omtrek kundig, verklaarde het voor een' hoogen landrug, dat spoedig zich bevestigde; doch nu nam deze verhevenheid volmaakt het voorkomen van een eiland aan, wat zelfs toenam bij onze nadering, toen zich een groepje gebouwen van twee boerderijen, naakt van geboomte, aan ons oog voordeed. Het watervlakke terrein, waarbo-

boven deze rug zich verhief, was vruchtbaar als een bloemtuin, het digte gras streek neder voor den wagen. Op mijn verzoek weken wij eenigzins uit onzen koers, om het ruime uitzigt van de hoogte te genieten: en dit bekoorde mij indedaad; de ruime vlakte lag even als uitgespreid beneden ons, en in de verte vond het oog zijnen rustgrens op de min en meer verwijderde boschgroepjes; de hoogte zelve had eene verrukkelijke, zacht golvende ligging en tevens eenen zavelachtigen zeer vruchtbaren bodem, wat zelden aan zulk een' rug eigen is. De zuidwestzijde dezer rug verhief zich uit den lagen, even als eene zich opheffende watergolf, welke aan de andere zijde met eenen zachten afloop als 't ware naar de rivier afvloeide. Verder zuidoostwaarts begonnen de golvingen allengs af te nemen en neigde hij zich vervolgens met de tegenovergelegene vlakte, tot een' waterafloop, welke het beginsel van eene kreek vormt, die zich 4 à 5 mijlen noordoostwaards in de Tippecanoe ontlast. Dit fraaije, dit vruchtbare oord en het schoone land, dat wij waren doorgetrokken, is grootendeels thans nog congresland, en het volledige eigendomsregt alzoo veil voor $1\frac{1}{4}$ doll. de acre. Onwillekeurig stelde ik dit in verhouding tegen den prijs van het brokje, wat een Groninger landman bezit, en tegen de zware kosten welke een hoekje aangewonnen poldergrond, bij u kost, en veel meer andere tegenoverstellingen verwekten bij mij eene geestdrift, zoodat ik besloten had, u op heeter daad te schrijven; en indedaad, zoo mijne eerste bezigheden na mijne tehuiskomst mij geenen tijd van bekoeling had-

hadden gegeven, zoudt gij waarlijk een' zeer schilderachtigen, althans sterk gekleurden brief van mij ontvangen hebben; en ik verheug mij thans mijn beginsel getrouw te zijn gebleven, om u alleen daadzaken mede te deelen, zonder door eenige opzettelijke aanmoediging tot verhuizen verantwoordelijkheid op mij te laden. In dezendhalve ook wil ik hier nog bijvoegen, dat het hier geschetste oord, hoe voortreffelijk het ook voor eene volkplanting van verscheiden huisgezinnen moge zijn, voor enkelen niet verkiesselijk kan zijn: vooreerst omdat een vreemdeling gedurige raad en hulp noodig heeft., en de eenzaamheid hem zou doen verkwijnen, en anderdeels, omdat althans de eerste cultivatie veel doelmatiger in gemeenschap kan worden ondernomen; de mogelijke gedachte, om Amerikanen naar een te open *prairy*-oord mede te lokken, zal niet in aanmerking mogen komen, daar hier en elders ieder volwassene nog als in de bosschen is geboren en opgevoed; en hout, zoo goed als brood bij hem, een der eerste levensnoodwendigheden is; echter is het tevens waar, dat altijd reeds in sommige streken men de *prairy*-landen beter leert waarderen en verder en verder dezelve indringen. Ook het schoone vruchtbare oord, hier omschreven, had een paar huisgezinnen uitgelokt hunne hutten in den ruimen op te slaan, en denkelijk zal deze streek spoedig worden ingenomen, daar de omliggende boschjes op het onverkochte hun eene vrije voorziening van hout, althans in de eerste behoeften van hout verschaft, de groote weg van Lafayette tot het Michigan meer hier-

over

over legt, twee aanzienlijke rivieren (de Wabash en Tippecanoe) in derzelver nabijheid zijn, en het slechts 17 of 18 mijlen van het sterk aangroeijende Lafayette, en nader nog bij verscheiden kleine plaatsjes is gelegen. Onwillekeurig is tegen mijn voornemen mijn verhaal onder de hand zeer uitgedijd, zoodat misschien velen van u door het hier aangebodene van een, in zich zelven nietig reisje reeds overvoldaan zullen zijn, en ik het overige vrij voor mij zelve zal kunnen houden en maar alleen nog wil zeggen, dat wij de reis verder voortzetteden, en goed en wel, doch druipnat te huis arriveerden.

Wegens onze eigene bijzondere omstandigheden, heb ik u nog te zeggen, dat wij hier thans ongev. 24 acres land voor bebouwing gereed hebben, en dagelijks bezig zijn aan eene omschutting voor plm. 12 acres tot eene weide; overigens hebben wij huis, stal en andere zaken meer voor gemak en gerijf ingerigt; en verbetert en verruimt ons voortkomen zich langzamerhand, doch niettegenstaande dit, heb ik mij nu eindelijk met mijne sinds lang opgevatte overtuiging zoo gemeenzaam gemaakt, om te besluiten onze boerderij te verlaten, en voor ons allen een ander bestaanmiddel te doen beproeven. Dit zal velen uwer als een onheil voorspellend berigt (ik stel dit mij levendig voor) mogelijk daar op het hart vallen, doch de oplossing zal u gerust stellen, en mijn besluit zoo ik vertrouw doen billijken; doch gij hebt u hierbij mijne dikwijls geuite voorstelling te herinneren, dat ik mijn geluk in eene verhuizing ging zoeken, door mijne kinderen wel bezorgd te zien, in een land waar het bur-

burgerlijk bestaan meer zekerheid had, en de regten van den mensch als iets van aanbelang worden behartigd en beoefend. Ik heb den hemel te danken, dat ik mij in *geenen deele* hierin te leur gesteld zie, en juist doet dit mij besluiten om het niet bij het tegenwoordige te laten, maar ook mijne kinderen door naauwere verkeering en aanraking meer tot deze waardige natie in te wijden, waartoe ik voor mij zelven (ik wil dit niet bewimpelen), niet vrij ben eenige neiging te gevoelen. Buitendien was het een gebiedende pligt voor mij, mijne eenige dochter, die ik reeds zoo vroeg aan alle vrouwelijke leiding heb moeten onttrekken, dit verlies zoo veel mogelijk te vergoeden. Wel geniet zij hier alle mogelijke, als 't ware moederlijke raad en ondersteuning, voornamelijk van eene onzer buurvrouwen; doch hoe hoog dit ook te schatten zij, kan zulks echter niet als genoegzaam tot voltooijing eener voldoende opvoeding gerekend worden; ik zal haar een geschikt huisgezin in Lafayette zoeken, waar haar tevens eenigen tijd tot schoolonderwijs verleend wordt. De jongens hebben ruime gelegenheid om in meest iedere soort van bedrijf zich eene plaats te kiezen; den tweeden, raad ik, zich bij het landmeten te voegen, wat hier de gelegenheid geeft, de beste speculatien in land te doen, hij zou hierbij het wijde westen moeten ingaan, doch zulks zou zijne geaardheid eene voordeelige leiding geven. Voor mij zelven heb ik mandeelig met onzen verhuizingsgenoot V. K. nabij 17 acres best *prairy*-land gekocht, à 30 doll. per acr., om hierop eene warmoes- en boomkwee-

kweekerij aan te leggen, iets wat hier weinig of niet opzettelijk beoefend wordt, en mij geen onvoordeelig beroep toeschijnt, en in allen geval zeer wel met mijnen smaak instemt. Dit zal mij meer in verbinding met de stad brengen en alzoo meer in betrekking met het Amerikaansche leven in het algemeen, waarvan ook gij bij mijn schrijven, mogelijk eenig voordeel zult trekken. Het gekochte land ligt $2\frac{1}{2}$ mijl ten noorden Lafayette, tusschen de rivier en het kanaal, nabij den grooten weg naar Michigan City; het is de best mogelijke zavelgrond, liggende in een langwerpig vierkant en aan drie zijden omschut, doch zonder eenig gebouw; het bouwen van een woonhuis, stal en korenkrib heb ik reeds uitbesteed, en wij zijn bezig om sommige materialen gereed te maken, om deze de rivier af te vlotten. Met Maart hoop ik dat alles tot onze inwoning gereed zal zijn. Mijn' jongsten zoon denk ik vooreerst bij mij te houden; het marktbedrijf zal vooreerst wereldschool genoeg voor hem zijn en in den winter is hier juist gelegenheid het gewone schoolonderwijs te genieten, daar een schoolhuis slechts 40 à 50 roeden van de plaats verwijderd is, waar het huis zal gebouwd worden. Onze boerderij heb ik reeds zoo goed als verhuurd. Voor dit ons nieuw bedrijf, geloof ik reeds in voorraad eene soort van privilegie te hebben, wat ik denkelijk voornamelijk aan mijne weinige Nederl. gewassen te danken heb, die men in mijn' tuin moet hebben opgemerkt; althans laatstleden zomer werden hier onze tuinvruchten zelfs van uit Lafayette opgezocht, doch dewijl ik hier niet op gerekend had, gaf dit weinig voordeel.

Van

Van naderbij dan voormaals, zie ik hier de welbronnen, waaruit de menigte Europesche schrijvers, verzamelaars of fragmenten-trekkers de stof toevloeit, waardoor sommige deze staten als een aardsch hemelrijk en anderen als een land, slechts goed genoeg voor het uitbraaksel van Europa, als eene soort van straf kolonie doen voorkomen. — Voor eenigen tijd heeft zich uit deze buurschap een geboren Duitscher verwijderd, welke zich met te weinig geest en financieel vermogen, door te veel en kwalijk uitgevoerde ondernemingen te diep in schulden had gestoken, wat hem bij de tegenswoordige financiele drang tot verkeerde middelen zijne toevlugt heeft doen nemen, en eindelijk doen besluiten onder een verdicht voorwendsel vrouw en kinderen, huis en erf te verlaten, en op een paard dat hij van een buurman geleend had, de wijde wereld in te draven. Het was overigens een man van een ordentelijk gedrag. Men denkt algemeen dat hij naar Duitschland is wedergekeerd. *Wat moet deze daar aan zijne vrienden zeggen?* — De arme verlatene familie is diep te beklagen; reeds kort na het vertrek des mans werden de losse goederen geregtelijk verkocht, en nu door den vloed was ook haar laatste onderhoudsmiddel, een kleine molen, geheel buiten werking gebragt. Dit laatste echter is door de hulp der buren weder hersteld.

Dit moet voor deze keer genoeg zijn. Vaart wel!

K. Jz. BEUKMA.

✲

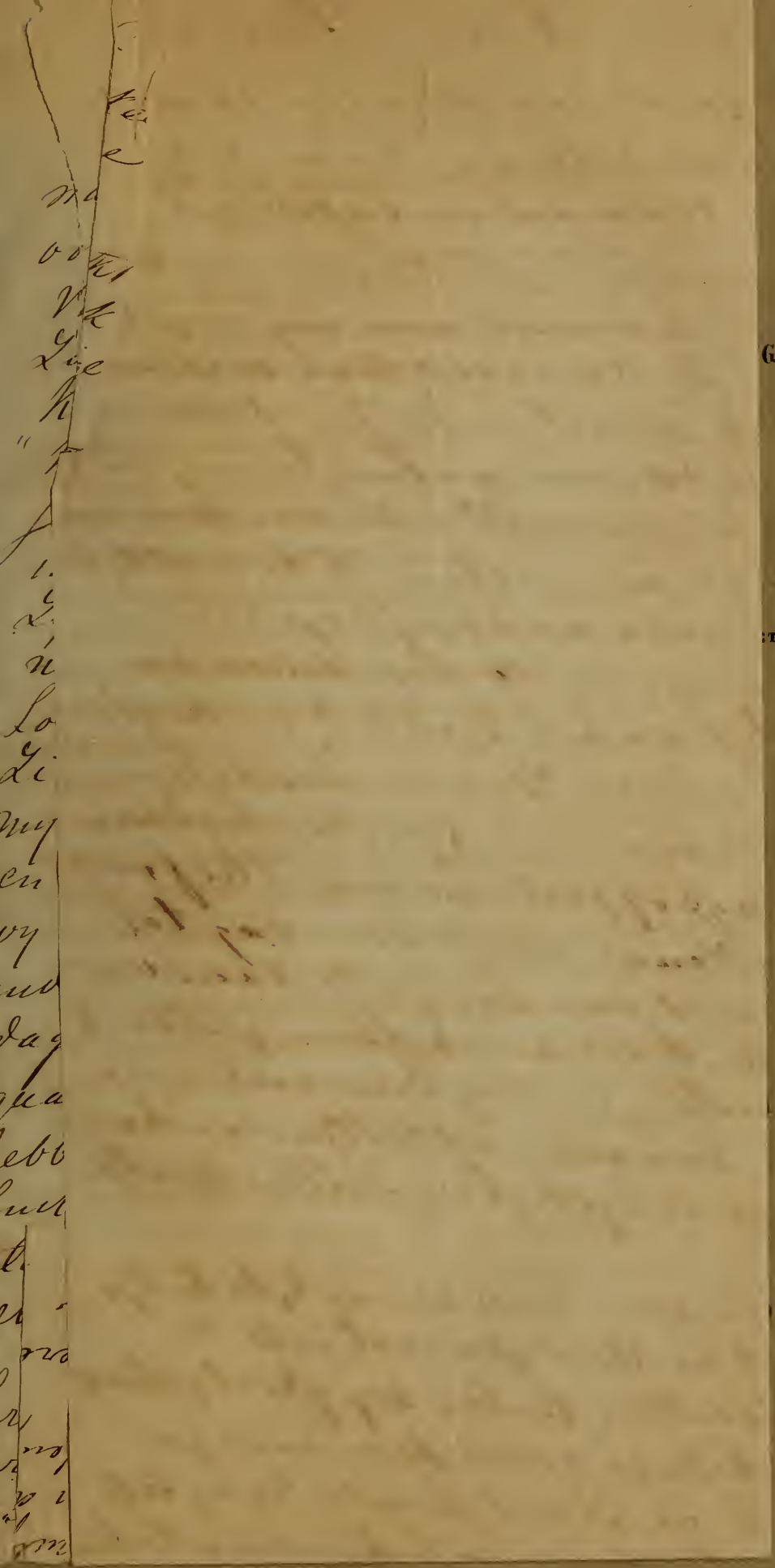

Hoog Wel Gebore Heer Baron.

In de droevige omstandigheden waarin ik verkeer
nader ik nog eens tot Uhoogedele en kom myne
ootmoedige smeekingen, in Uw edel en liefderyk
vaderhart uitstorten, ach mynheer de Baron gy strekt
zoo veele ongelukkige tot vader, schenkt aan my ongeluk
kige diep beklagenswaardige huismoeder Uwe weldadige
hulp, door dat mijn man al sedert meer dan twee
jaren door eene ongeneeslyke borstkwaal en longteering niet
in staat is geweest iets door zynen arbeid te verdienen
zyn wy tot volslagene armoede vervallen ik heb altyd
nog door eene kleine negotie in onze nooddruft op eene
sobere wyze kunnen voorzien maar de heerschende
ziekte wierp my nu eenige tyd op het ziekbed en bragt
my op den rand des grafs wy waren zonder middelen
en zonder hulp door onze langdurige tegenspoeden hadden
wy reeds alles wat ons reste opgeofferd en ons bleef niets
anders over dan ons bed onze ellende werd van dag tot
dag grooter. om onze kinderen niet van honger te doen ver
gaan hebben wy hetzelve moeten beleenen vyftien guldens
hebben wy er van tyd op tyd op genoten, en wy zien ons nu
buiten alle mogelykheid om die som weer af te kunnen be
talen, waardoor wy in de droevige verpligting zullen worden
gebragt hetzelve af te staan. —

ach mynheer sedert ik weder door Gods vaderlyke hulp
hersteld ben, ben ik door zwakte niet in staat geweest iets te
verdienen en door dat wy niets bezitten, leiden wy groot gebrek
[illegible]gt het Uwe liefderyke goedheid behage edele heer, eenige
[illegible] aan ons te schenken opdat ik in staat zoude zyn, iets
die som af te kunnen betalen, en dat kleinood te kunnen behou
[illegible] onze erkentelykheid zou grenzenloos zyn —
Edele heer de Baron smeekend Uwe menschlievende hulp
[illegible]eidende noeme ik my met de allerdiepste eerbiedigheid
Mynheer de Baron Uedeles ootmoedige dienaresse

Vrouw Eckman

Bij J. C. van KESTEREN, te *Amsterdam*, is mede van de Pers gekomen

„VERVULT DE AARDE!"

GODS GEVEL AAN DEN MENSCH, BIJ DE SCHEPPING EN HERSCHEPPING,

GEN. I: 28 en HOOFDST. IX: 1. volgg.,

IN ONZE DAGEN OP NIEUW EN BIJZONDER AANGEDRONGEN.

EEN WOORD TOT EN IN HET BELANG VAN ALLEN, WIEN HET AANGAAT, DIE HOOREN KUNNEN EN HOOREN WILLEN.

DOOR EEN' DISCIPEL DER PROFETENSCHOOL.

Prijs 30 Cent.

C. SIDONS,

DE VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA

IN HUNNE STAATKUNDIGE, GODSDIENSTIGE

EN

MAATSCHAPPELIJKE BETREKKINGEN BESCHOUWD.

Een deel, gr. 8°.

Prijs *f* 2,40.

200579
6481-2
7

REIZEN

EN

LOTGEVALLEN

VAN

Dr. VOLLMER,

PROFESSOR IN DE NATUURKUNDE EN CHEMIE,

IN ONDERSCHEIDENE GEWESTEN DER AARDE.

VRIJ VERTAALD

DOOR

J. Olivier, Jz.

MET PLATEN

UTRECHT,
L. E. BOSCH.
1836.

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 751 202 8